

2019

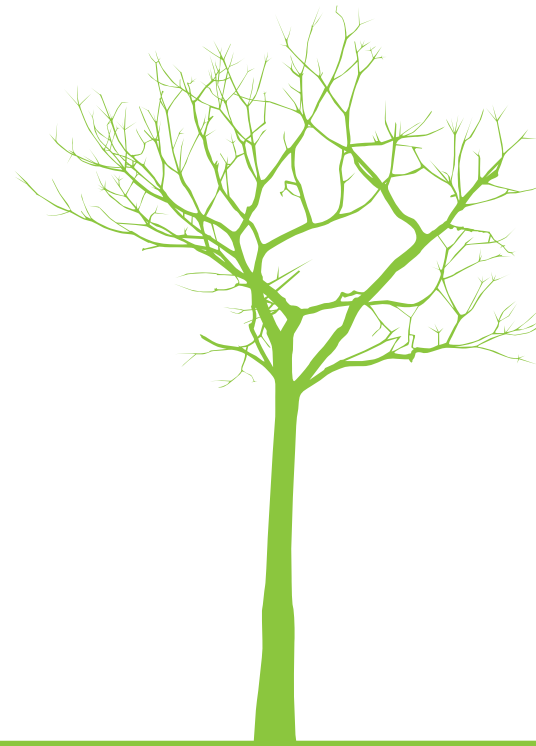
NORM Cement

DAYANIQLI İNKİŞAF
HAQQINDA HESABAT

DAYANIQLI İNKİŞAF
HAQQINDA HESABAT

Mündəricat

1. BAŞ İCRAÇI DİREKTORUN MÜRACİƏTİ	5
2. HESABAT HAQQINDA	7
2.1. Hesabatın profili	8
2.2. Maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi	8
2.3. Əhəmiyyətli aspektlərin qiymətləndirilməsi	10
3. ŞİRKƏTİN PROFİLİ	11
3.1. İl ərzində baş vermiş önəmli hadisələr	12
3.2. Şirkət haqqında	12
3.3. Dəyər zənciri	13
4. DAYANIQLI İNKİŞAF YANAŞMASI	16
4.1. İdarəetmə strukturu	17
4.2. Məramımız, missiyamız və dəyərlərimiz	17
4.3. BMT-nin Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinə töhfəmiz	18
4.4. Məqsədlər və əsas göstəricilər	21
5. İDARƏETMƏ, ETİKA VƏ UYĞUNLUQ	23
5.1. Korporativ idarəetmə	26
5.1.1 İdarəetmə komitələri	26
5.2. Etika və davranış məcəlləsi	27
5.2.1. Dürüstlük	27
5.2.2. İnsan haqlarının idarə edilməsi	28
5.2.3. Şəffaflıq	28
5.2.4. Qaydalara uyğunluq	28
5.2.5. Uyğunluğun idarə edilməsi	29
5.3. Risklərin idarə edilməsi	29
6. MALİYYƏ NƏTİCƏLƏRİ	31
7. İNSAN RESURSLARIMIZ	33
7.1. İşçilərin fəaliyyətinin və biliklərinin idarə edilməsi	36
7.2. İşçilərin fəaliyyət nəticələrinin qiymətləndirilməsi, kompensasiyalar və müavinətlər	37
7.3. İşçilərin iş yerindən məmnunluğu	38
7.4. Müxtəliflik və inklüzivlik	38
8. CƏMIYYƏTƏ DƏSTƏK	42
8.1. Cəmiyyətin inkişafı üçün ayrılmış sərmayələr	43
8.2. Norm-un ustalar klubu	45
8.3. Yerli icmalara təsirin qiymətləndirilməsi və idarə edilməsi	46

9. İŞ YERİNDƏ SAĞLAMLIQ VƏ TƏHLÜKƏSİZLİK	47
9.1. Peşə sağlamlığı və təhlükəsizliyi	52
10. EKOLOJİ FƏALİYYƏTİN İDARƏ EDİLMƏSİ	53
10.1. İqlimə təsir	56
10.2. Atmosfer çirkləndiriciləri	58
10.3. Su istehlakı	59
10.4. Torpaq və biomüxtəliflik	60
10.5. Tullantıların idarə edilməsi	60
11. MƏSULİYYƏTLİ İSTEHSAL	63
11.1. Müştəriyə qayğı	64
11.2. Tədqiqat və inkişaf	65
11.3. Materialların istifadəsi və dairəvi iqtisadiyyat	65
11.4. Keyfiyyətə zəmanət	65
12. TƏCHİZAT ZƏNCİRİ	67
12.1. Təchizatçılarımız	68
12.2. Təchizatçıların seçilməsi	69
13. FƏALİYYƏT CƏDVƏLLƏRİ	72
13.1. Şirkət haqqında	73
13.2. Maliyyə nəticələri	73
13.3. İnsan resurslarımız	73
13.4. Sağlamlıq və təhlükəsizlik	75
13.5. Ətraf mühit	76
13.6. Məsuliyyətli istehsal	77
13.7. Təchizat zənciri	78
14. METODOLOGİYA VƏ FƏRZİYYƏLƏR	79
14.1. Məlumatların toplanması və təqdim olunması üçün istifadə edilmiş metodologiya	80
14.1.1. Ətraf mühit sahəsində fəaliyyət göstəriciləri	80
14.1.2. Sosial göstəricilər	81
14.1.3. İqtisadi göstəricilər	82
14.2. GRI indeks cədvəli	83
14.3. Müstəqil əminlik hesabatı	89

səhifə

5

---

1. BAŞ İCRAÇI DİREKTÖRÜN MÜRACİƏTİ

1. Baş İcraçı Direktorun müraciəti

BAŞ İCRAÇI DİREKTORUN MÜRACİƏTİ

2019-cu ildə Norm Azərbaycanda sement istehsalında lider mövqeyini qorudu. Eyni zamanda, bu misilsiz mövqe ilə əlaqəli məsuliyyətləri başa düşərək ölkə iqtisadiyyatının inkişafına töhfə verməyə davam etdik.

Bu gün 2017-ci ildən bəri verdiyimiz bir sıra mühüm strateji qərarların işimizdə müsbət nəticələrini görürük. Cari il ərzində Norm, əvvəlki iki ildəki artımdan sonra satışlarda stabillik yaşadı. Şaquli inteqrasiya və portfel şaxələndirilməsi böyümə strategiyamızın əsas elementlərindən biri olaraq qalmaqdadır. Bunu nəzərə alaraq, Amerika Neft İnstitutunun (API) Quyu Sement İstehsalına dair sertifikatını almağa hazırlıqları davam etdirdik və 2020-ci ilin sonunadək API Spec Q1-i alacağımızı gözləyirik. Üstəlik, 2020-ci ildə quyu-tamponaj sementi və digər aşağı klinker faktorlu sement məhsulları istehsal edəcək yeni Silosun inşasını başa çatdırmağı planlaşdırırıq.

Sement istehsalının yerli ətraf-mühitə mənfi təsir göstərə biləcəyini başa düşürük. Sement sənayesində CO2 emissiyalarının

əsas mənbələri əhəng daşı və klinker istehsalıdır. Hal-hazırda istehsalımızda istifadə etdiyimiz əhəngdaşının 94% -i xam əhəngdaşı deyil, yaxınlıqdakı ölçülü daş-kəsmə karxanalarının ikinci dərəcəli məhsullarıdır. 2019-cu ildə, CO2 emissiyalarında klinker faktorunu azaltmaq təşəbbüsünün nəticəsi olaraq, 2014-cü ildən bəri, 4,9% azalma əldə etmişik. Üstəlik, bir ton klinker üçün NOx və toz tullantıları ilə əlaqədar ilk Davamlı Hesabatımızda dərc olunan qısamüddətli hədəflərimizə çatmaqdan məmnunuq. Ətraf mühitə mənfi təsirimizi daha da azaltmaq üçün alternativ yanacaqların istehsal prosesində istifadə etməyi planlaşdırırıq, çünki Azərbaycanda bunun üçün böyük potensial var. Artıq yerli bazarda alternativ yanacaq variantlarını araşdıran texniki konsepsiya hazırlamışıq və qarşıdakı illərdə tətbiqetmə prosesinə başlamağı planlaşdırırıq.

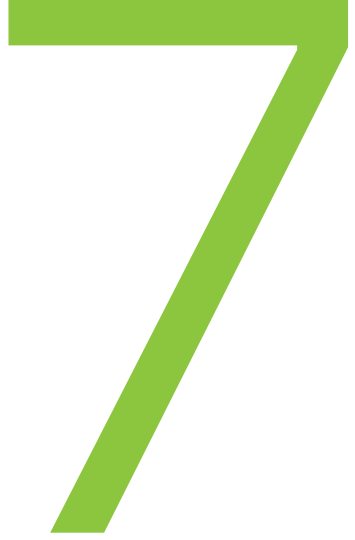
Norm olaraq, "Sıfır bədbəxt hadisə mədəniyyəti" yaratmaqla özümüzü ən yüksək təhlükəsizlik standartlarına çatmağa yönəlirik. Son bir neçə il ərzində yaralanma hallarının nəzərəcarpacaq dərəcədə azaldılmasına baxmayaraq, 2019-cu ildə 1 itirilmiş Vaxt Xəsarəti (İVX) qeydə alındı. Biz gələcəkdə də oxşar halların qarşısını almaq üçün davamlı səylər göstərməkdə qərarlıyıq.

Biz Azərbaycan hökumətinin BMT-nin Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinə (DİM) nail olmaq təşəbbüsünü ürəkdən dəstəkləyirik. Biz xüsusilə peşə-ixtisas təhsilinin təmin edilməsi ilə onlara nail olmağa dəstək oluruq. Bunun üçün, bizim 5,000-dən çox fəal üzvü olan Ustalar klubumuz yerli ustaların işlə bağlı biliklərinin, texniki bacarıqlarının və məşğulluq imkanlarının artırılmasında mühüm rol oynayır.

Bizim davamlı inkişaf hesabatımız maraqlı tərəflərlə dürüst, şəffaf bir dialoq qurmağımızın məntiqli davamıdır. Biz işçilərimizin, müştərilərin və biznes tərəfdaşlarımızın əməkdaşlığı ilə davamlı dəyər yaradaraq böyüməyə nail olmağa ümid edirik.

Baş İcraçı Direktor
Henning Sasse

səhifə

---

2. HESABAT HAQQINDA

- 2.1. Hesabatın profili
- 2.2. Maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi
- 2.3. Əhəmiyyətli aspektlərin qiymətləndirilməsi

2.1. Hesabatın profili

Bu, Norm-un Dayanıqlı İnkişaf haqqında ikinci hesabatıdır (Hesabat) və 1 yanvar 2019-cu il tarixindən 31 dekabr 2019-cu il tarixinədək olan dövrü əhatə edir. Bu hesabatımızda biz Şirkətin iqtisadi, ekoloji və sosial öhdəliklərini necə yerinə yetirməsini açıqlayırıq və 2019-cu ildə əldə etdiyimiz nailiyyətlər barədə məlumat veririk. Bu hesabata daxil edilən əsas faktlar maliyyə hesabatlarında qeyd olunan məlumatlarla uyğunluq təşkil edir.

Bu hesabatın hazırlanmasında əsas məqsədimiz maraqlı tərəflərimiz üçün hesabatlılığı və şəffaflığı təmin etməkdir. Hesabat Dünya Hesabatlılıq Təşəbbüsünün (GRI) Standartlarının “Əsas” variantını, eləcə də Qlobal Sement və Beton Assosiasiyasının Qaydalarını (GCCA) nəzərə almaqla hazırlanmışdır. Hesabatımızda işıqlandırmaq

üçün dayanıqlı inkişafı ilə bağlı ən mühüm mövzuları seçərkən biz GRI prinsiplərini (əhəmiyyətlik, maraqlı tərəflərin iştirakı, dayanıqlı inkişaf aspektləri, tamlıq) rəhbər tutmuşuq. Biz hesabat prosesimizi bu standartlara uyğun olmaqla müntəzəm qaydada təkmilləşdirməyə səy göstəririk.

Hesabat on dörd hissəyə bölünməklə Şirkət haqqında, onun əməliyyatlarının əhatə dairəsi, nailiyyətləri və qarşılaşdığı çətinliklər, eləcə də iqtisadi, sosial və ekoloji fəaliyyəti ilə bağlı təsir və risklər haqqında məlumat verir. Hesabat Azərbaycan və ingilis dillərində rəsmi internet səhifəmizdə yerləşdirilmişdir.

(<https://www.norm.az/governance/sustainability/>).

2.2. Maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi

Baş a düşürük ki, Norm Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin (bundan sonra “Norm”) dayanıqlı inkişafa nail olmasında maraqlı tərəflərlə sıx əməkdaşlıq münasibətlərinin saxlanması mühüm rol oynayır. Bu səbəbdən də, bütün müvafiq qruplarla etibarlı və şəffaf dialoqun qurulmasına böyük əhəmiyyət veririk.

Əhəmiyyətli aspektlərin təhlilinin əsasını təşkil edən Maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi prosesinin bir hissəsi olaraq, biz davamlı şəkildə bir çox maraqlı tərəflərlə əlaqələr qurur və qarşı tərəfin gözləntilərindən asılı olaraq bu proses üçün müxtəlif üsullardan istifadə edirik. Cədvəl 1-də əsas maraqlı tərəflərin qrupları, cəlb olunma kanalları və müzakirə olunan əsas məsələlər öz əksini tapmışdır.

Cədvəl 1. Maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi

Maraqlı tərəflər	Cəlb olunma mexanizmi	Cəlb olduğumuz məsələlər
● İşçilər	• Heyətlə görüşlər • Fəaliyyətin qiymətləndirilməsi və məqsədin müəyyən edilməsi • İnkişaf proqramları • Təlim • Tədbirlər • Daxili dəyişikliklər və siyasətlər barədə kommunikasiya	• Karyera inkişafı imkanları • İş yerində təhlükəsizlik • Lazımi məlumatın və şəffaflığın təmin edilməsi • Bacarıq və səriştələrin inkişafı • Səriştəli komandanın yetişdirilməsi • Müxtəliflik və inkluzivlik prinsiplərinin tətbiqi
● Müştərilər və geniş cəmiyyət	• Cəmiyyətin inkişafı proqramları • Şikayətlərə baxılma mexanizmi • Müştəri məmnuniyyətini və Şirkətin	• Müştərinin istək və ehtiyaclarının qarşılınması • Yerli icmaların inkişafının dəstəklənməsi

	- nüfuzunu ölçmək məqsədilə "Business Insight" şirkəti tərəfindən hazırlanan yarımillik hesabatlar - İctimai görüşlər - Sorğular - Xeyriyyə fəaliyyəti - Sosial Media - Dayanıqlı inkişaf haqqında hesabat - Görüşlər və yerlərdə müsahibələr	- Qarşılıqlı inamın və şəffaflığın dəstəklənməsi - Dayanıqlı inkişaf prinsiplərinin dəstəklənməsi
● Partnyorlar və sənaye ekspertləri	Sənaye sahələri üzrə əməkdaşlıq təşəbbüsləri yeni, Türkiyə Sement İstehsalçıları Assosiasiyası, Avropa Sement Assosiasiyası və s.	- Ümumi çətinliklər üçün birgə həll yolları - Sənaye birliklərinin yaradılması
● Akademiya	- Təcrübə imkanları - Birgə layihələr - Araşdırma üzrə əməkdaşlıq (məs VDZ – Almaniya Elmi-Araşdırma Universiteti ilə əməkdaşlıq) - Konfranslar	- Məzunlar üçün praktiki təcrübələr - Ümumi çətinliklər üçün birgə həll yolları - Sənaye birliklərinin yaradılması
● Təchizatçılar və podratçılar	- Yerli təchizatçılar üçün təlim - Təchizatçıların qiymətləndirilməsi prosedurları	- Dəyər zənciri üzrə effektivliyin və keyfiyyətin gücləndirilməsi - Yerli təchizatçılar üçün imkanlar - Sənaye sahələri üzrə birgə fəaliyyətlər - Standartlara, yaxşı praktikalara uyğunluq və korrupsiya risklərinin qarşısının alınması
● Dövlət	- İctimai görüşlər - Müəssisələrə səfərlər - Dövlət təşkilatlarına mütəmadi hesabatlar	- Qarşılıqlı inamın və şəffaflığın dəstəklənməsi - Yerli və milli dövlət orqanları ilə əməkdaşlıq
● Səhmdarlar	- Səhmdarların görüşləri - Maliyyə hesabatları - Dayanıqlı inkişafa dair hesabat	Səhmdar dəyərinin və şəffaflığın artırılması
● Media	Pres-revizlər	- Bütün maraqlı tərəflər üçün şəffaflığın təmin olunması - Mühüm nailiyyətlər barədə məlumatlandırma
● Qeyri-hökumət təşkilatları (QHT)	- İctimai konsultasiya - Xeyriyyə fəaliyyəti	- Maraqlı tərəflərin iştirakı ilə dialoq - Yerli icmaların inkişafının dəstəklənməsi

2.3. Əhəmiyyətli aspektlərin qiymətləndirilməsi

Biznes risklərin qiymətləndirilməsi kimi standart prosesimiz ilə yanaşı biz dayanıqlı inkişafı bağlı risklərin və imkanların düzgün prioritetləşdirildiyinə əmin olmaq üçün mühüm əhəmiyyətli məsələlərin təhlilini

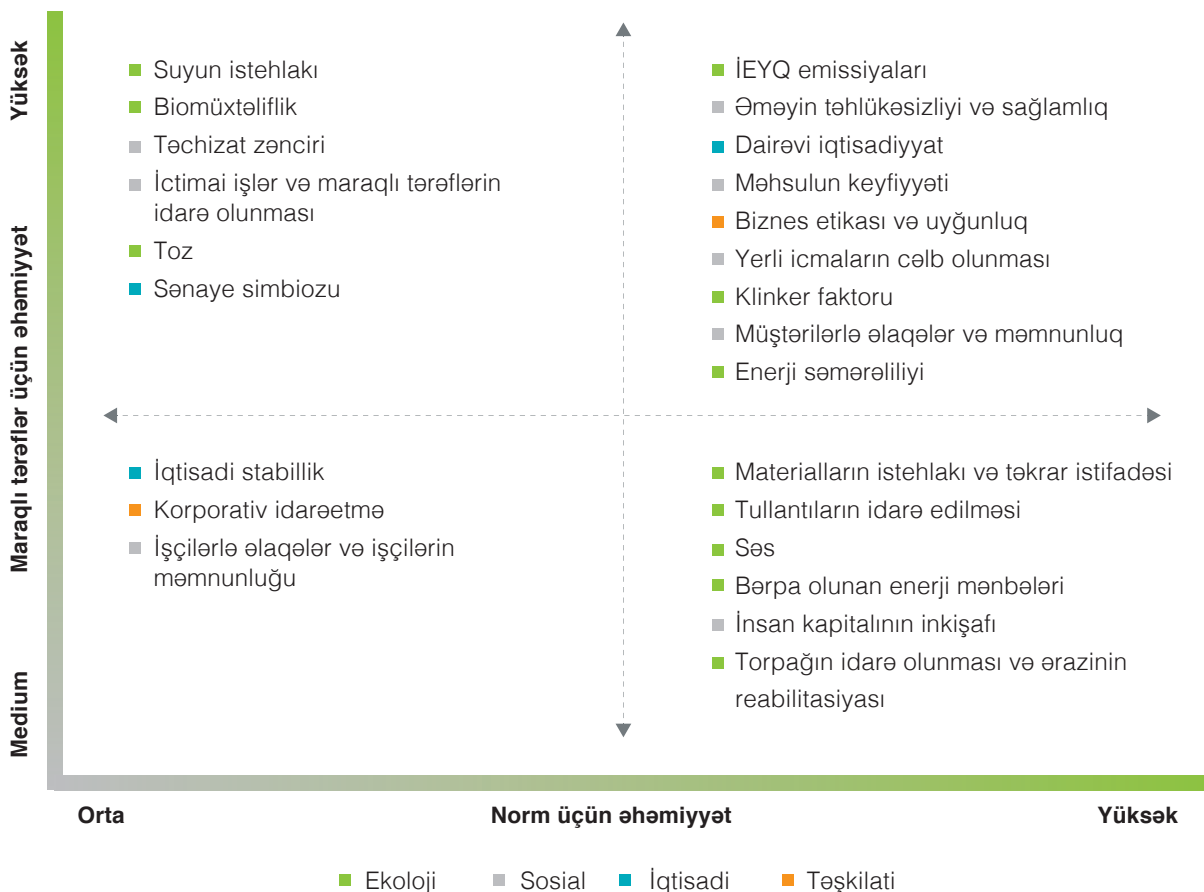
həyata keçirdik. Vahid İdarəetmə Sistemi ("VİS") və SƏTƏM departamentləri aşağıdakıları yerinə yetirməklə ötən il müəyyən olunmuş əhəmiyyətli məsələləri nəzərdən keçirdilər:

- 1 Maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi prosedurlarının nəticələrini təhlili;
- 2 Ən yaxşı sənaye və rəqiblərin təcrübələri ilə bağlı araşdırma;
- 3 Qlobal tendensiyaların, media nəşrlərinin, GRI və GCCA tövsiyələrinin təhlili.

Bu təhlilimiz fəaliyyətimizlə bağlı sosial, iqtisadi və ekoloji təsire müvafiq olaraq 24 fəaliyyət istiqamətinin müəyyən edilməsi ilə nəticələndi. Daha sonra biz maraqlı tərəflər və eləcə də şirkətin gələcək planları üzrə apardığımız təhlil əsasında əhəmiyyətlik matrisasını Sxem 1-dəki kimi yenilədik. Keçən ildən əsas fərq ondan ibarətdir ki, ən qabaqcıl dünya təcrübələrinə uyğun olaraq

biz yalnız orta və yüksək dərəcədə əhəmiyyətli olan məsələləri matrisaya daxil etmişik. Qarşıdan gələn illərdə, biz həm Şirkət, həm də maraqlı tərəflər üçün əhəmiyyətli olan məsələlərə təsirimiz üzərində fokuslanmağı, eləcə də əhəmiyyətlik matrisasında əks olunmuş digər məsələlərə təsir üzərində nəzarəti saxlamağı planlaşdırırıq.

Sxem 1. Əhəmiyyətlik matrisi

səhifə

11

---

3. ŞİRKƏTİN PROFİLİ

- 3.1. İl ərzində baş vermiş önəmli hadisələr
- 3.2. Şirkət haqqında
- 3.3. Dəyər zənciri

3.1. İl ərzində baş vermiş önəmli hadisələr

Norm 2006-cı ildə Bakıda yaradılmışdır və o, əsasən Azərbaycan Respublikası ərazisində fəaliyyət göstərir. Bu gün Norm şirkəti nisbətən kiçik özəl müəssisə olmasına baxmayaraq Azərbaycanda və Cənubi Qafqaz regionunda sement sənayesi sahəsində aparıcı şirkətlərdən biridir. 2013-cü

ildə bazara daxil olduqdan sonra biz mühüm layihələrdə yaxından iştirak etməklə yanaşı biznesimizi və nüfuzumuzu davamlı olaraq inkişaf etdiririk. Bu baxımdan 2019-cu il də istisna olmamış və aşağıdakı mühüm hadisələrlə yadda qalmışdır:

- 1 2019-cu ilin iyun ayında Norm Sement ölkədə ilk Beynəlxalq Beton Konfransını təşkil etmişdir;
- 2 Norm şirkəti neft quyuları üçün sementin və digər yeni məhsulların istehsalında istifadə olunacaq yeni Silosun inşasına başlamışdır;
- 3 Norm-un Ustalar Klubu 2019-cu ildə Korporativ Sosial Məsuliyyət (CSR) Layihəsi üzrə Milli Mükafata layiq görülmüşdür.

3.2. Şirkət haqqında

Bu gün Norm olaraq biz, sement sənayesində innovativlikdə və istehsal sahəsində ön sıralarda qalmağa çalışırıq. İstehsal gücü artaraq gündə 5300 ton klinker, ildə isə 2,1 milyon ton sement təşkil edən Norm Sement zavodu Azərbaycanda və Cənubi Qafqazda ən böyük sement zavodudur.

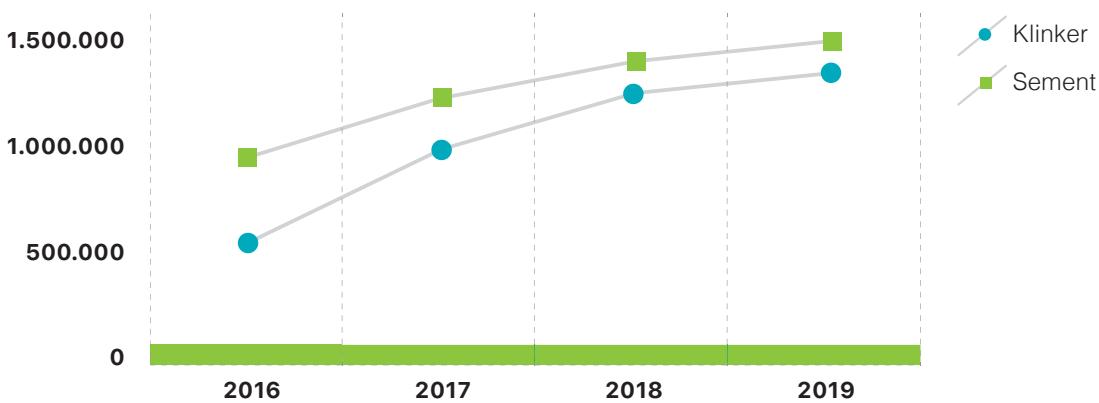
Biz müştərilərin ehtiyaclarını və tikinti məqsədlərinə uyğunluğu əsas götürərək üç növ kisə sement və üç növ qalaq sementlərini bazarda təklif edirik. 2019-cu ildə biz yeni qalaq sementi - KLASS 1 CEM I 52.5 N məhsulunu təqdim etdik ki, bu da yüksək

möhkəmlikli və yüksək performanslı betonlar üçün nəzərdə tutulan müstəsna performanslı Portland sementdir. Yeni istehsal olunmuş məhsulun əsas üstünlüyü ondan ibarətdir ki, o xərc baxımından daha səmərəlidir və möhkəmliyi daha az olan sementlərlə müqayisədə hər kub metr üçün nisbətən daha az sement tələb olunur.

2019-cu ildə klinker və sement istehsalında artım tendensiyası müşahidə olunmuşdur. Sement istehsalı 5%, klinker istehsalı isə 4%-dək artmışdır.

Sxem 2. Sement və klinker istehsalında tendensiyalar (ton)

Klinker və Sement istehsalı (ton)

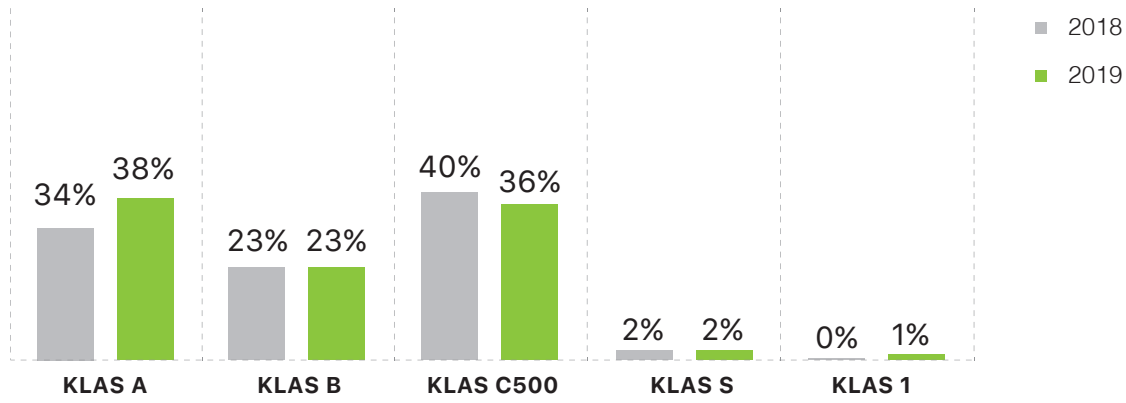

Cari ildə sement istehsalının mühüm hissəsini Klass A sinfinə aid sement (istehsalın 38%-i) tutmuşdur. Klass A sinfinə aid sementin istehsalı müştəri tələbinin artması

səbəbindən ötən il ilə müqayisədə (4%-dək) yüksəlmişdir. Yeni təqdim olunmuş Klass 1 sementi ümumi istehsalın 1%-ni təşkil etmişdir.

Sxem 3. Əsas siniflər üzrə təsnifləşdirilmiş sement istehsalı portfeli

Sement istehsalı portfel bölgüsü

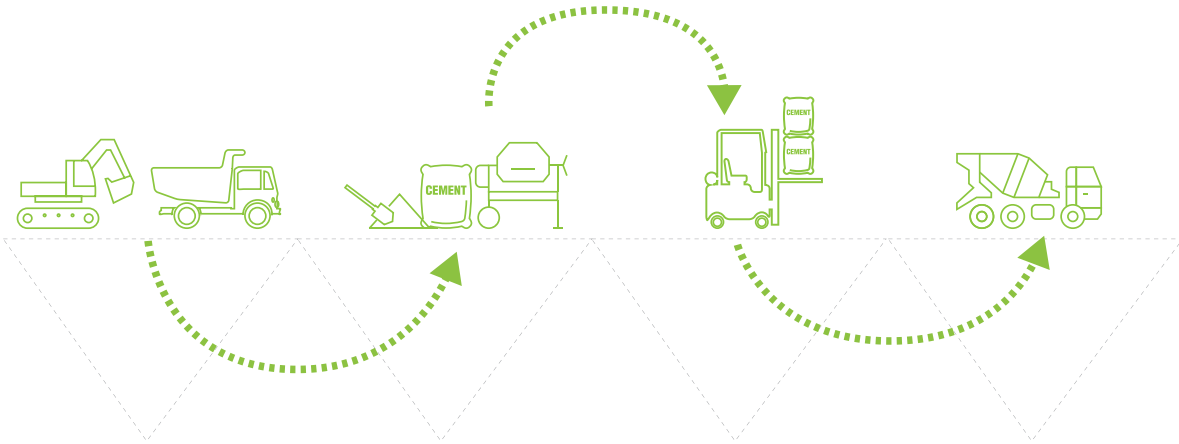

3.3. Dəyər zənciri

Biz maraqlı tərəflərimiz üçün dəyər zəncirimizdəki hər bir elementin müsbət təsirini artırmağa çalışırıq. Keçən illərdə olduğu kimi mənfi təsirləri azaltmaq, istehsalda arzuolunmaz fasilələrə yol verməmək

məqsədlə biz dəyər zəncirimiz üzrə bütün əməliyyatları daim nəzarətdə saxlarıq. 2019-cu ildə biz dəyər zəncirinin idarə edilməsi üzrə effektivliyin monitorinqi məqsədilə dəyər zəncirinin təhlilini həyata keçirmişik.

Sxem 4. Dəyər zənciri

Xam əhəngdaşı, gil, dəmir filizinə digər qatqılar 2019-cu ildə istifadə olunan əhəngdaşının təxminən 94%-i törəmə məhsullardan əldə edilmişdir.	Klinker Sement	Məhsulun düzgün dozası Nəmdən qorunma İstifadə üçün təlimatlar Nəmliyə qarşı yüksək müqavimətə malik olan qatlı kraft kağız	Üçüncü tərəf daşınması Gürcüstana ixrac Dövlət layihələri Kommersiya layihələri Fərdi müştərilər

Mənfi təsirlərin azaldılmasını, optimallaşdırmanı, davamlı istehsalı təmin etmək məqsədilə dəyər zəncirindəki hər bir elementlə bağlı tədqiqat və təkmilləşdirmə aparılır. Tədqiqatın məqsədi

prosesləri təkmilləşdirməklə və yeni tərkiblər yaratmaqla müştəriləri yeni məhsullarla təmin etməkdən, enerjiden istifadəni və karbon tullantılarını minimuma endirməkdən ibarətdir.

1

SEMENT ELON
SEMENT ELON

مبنى
مبنى

2

səhifə

16

---

4. DAYANIQLI İNKİŞAF YANAŞMASI

- 4.1. İdarəetmə strukturu
- 4.2. Məramımız, missiyamız və dəyərlərimiz
- 4.3. BMT-nin Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinə töhfəmiz
- 4.4. Məqsədlər və əsas göstəricilər

4. Dayanıqlı inkişaf yanaşması

Azərbaycanın sement sənayesində ən böyük şirkətlərdən biri kimi binaların tikintisinə və infrastrukturun qurulmasına verdiyimiz dəstək ölkə iqtisadiyyatının inkişafında mühüm rol oynayır. Fəaliyyət göstərdiyimiz sənaye sahəsinin xüsusiyyətlərinə görə bu dəstək ekoloji çətinliklər sayəsində reallaşır. Müxtəlif müstəqil mənbələrin məlumatına əsasən,

sement istehsalı cəmi istehsal effekti yaran qaz (GHG) tullantılarının 5-8%-i təşkil edir. Bu fakt dayanıqlı inkişafı bizim üçün həssas, eləcə də çox mühüm məsələyə çevirir. Bu səbəbdən də, dayanıqlı inkişafa aparan həllərin hazırlanması və dəyər zəncirimizə Ətraf mühitin mühafizəsi, Sosial və İdarəetmə (bundan sonra, ESG) məsələlərinin daxil edilməsi bizim üçün çox vacibdir.

4.1. İdarəetmə strukturu

Bizim ali idarəetmə qurumlarımız - Səhmdarların Ümumi Yığıncağı, Direktorlar Şurası və Baş Rəhbərlik dayanıqlı inkişaf məsələlərinin idarə olunmasında yaxından iştirak edir. Tədbirlər planı, eləcə də ESG məsələləri ilə bağlı tədbirlər Direktorlar Şurasının təlimatı əsasında hazırlanır və bu barədə bütün müvafiq departamentlər məlumatlandırılır. Tapşırıq verilmiş departamentlər haqqında rəy yüksək idarəetmə orqanlarına keçirilən həftəlik və aylıq görüşlərdə işlərin gedişatı barədə təqdimatlar formasında təqdim olunur. İşlərin gedişatı haqqında təqdimatlar həmçinin bizə mühüm dayanıqlı inkişaf məsələləri üzrə idarəetmə yanaşmasını qiymətləndirməyə yardımçı olur. Belə qiymətləndir-

mələr nəticəsində biz tədbirlər planında düzəlişlər/təkmilləşmələr edirik.

Norm dayanıqlı inkişaf məsələləri ilə məşğul olmaq üçün ayrıca komitə təsis etməmişdir, belə ki, bu məsələlər ayrı-ayrı departamentlərin müvafiq funksiyalarına inteqrasiya olunmuşdur. VİS və SƏTƏM departamentləri bizim dayanıqlı inkişaf təşəbbüsləri üzrə ən vacib departamentlər olaraq qalmaqdadırlar. Bu departamentlər əsas ESG risklərini və imkanlarını müəyyən edən Biznesin Davamlılığı Planına cavabdehdir. Biznesin Davamlılığı Planı Baş İcraçı Direktor tərəfindən təsdiq olunur və bu təsdiq Norm tərəfindən aparılan ekoloji və sosial qiymətləndirmədə Baş Rəhbərliyin iştirakına təminat verir.

4.2. Məramımız, missiyamız və dəyərlərimiz

Azərbaycanda və xarici bazarlarda ətraf mühitə qarşı böyük məsuliyyətlə yanaşan lider və ən bəyənilən inşaat materialları istehsalçısı olmaq bizim uzun müddətli məramımızdır. Bu baxımdan, gələcəkdə biznesimiz inkişaf etdikcə dayanıqlı inkişaf üçün sosial və ekoloji məsuliyyəti əhatə edən həllərin yaradılmasının vacib olduğunu anlayırıq. Qeyd edilən məramımıza uyğun olaraq 2019-cu ildə bizim araşdırma və inkişaf layihələrimiz uğurlu olacağı halda orta klinker faktorumuzu 77.1-ə (cari vəziyyətdən təxminən 2% azalma) endirəcək 3 yeni məhsulun hazırlanmasına fokuslanmışdır.

Bundan əlavə, bizim əməliyyatlarımız və biznes qərarlarımız nəinki məramımızla, eləcə də bir sıra dəyərlərimizlə tənzimlənir. Bu dəyərlər inkişafı ilə bağlı yaranan çətinliklərə cavab verməklə yanaşı, bizim maraqlı tərəflərlə münasibətlərimizin bünövrəsini təşkil edir. Dünya dəyişdikcə, yeni imkanlarla yanaşı yeni təhlükələr də yaranır, bizim dəyərlərimiz və məramımız da daim yenidən nəzərdən keçirilir, yenidən qiymətləndirilir və bütün maraqlı tərəflərə çatdırılır. Sxem 5-də bizim dəyərlərimiz nümayiş etdirilmişdir.

Sxem 5. Norm-un dəyərləri

Missiyamız Azərbaycanda tikinti materiallarını və aidiyyəti xidmətləri göstərməklə möhkəm, təhlükəsiz və ekoloji cəhətdən təmiz binaların layihələşdirilməsinə və inşasına yardımçı olmaqdır. Məqsədimiz ölkədə aparıcı sement istehsalçısı olaraq qalmaq və gələcəkdə yeni istehsal xətləri yaradaraq yerli tələbləri tam ödəməklə Azərbaycana sement idxalının əhəmiyyətli dərəcədə azaldılmasına nail olmaqdır. Bu sahədə başlıca hədəfimiz Azərbaycanda və bütün Xəzər regionunda neft quyuları üçün API standartlarına cavab verən sementi təqdim etməklə neft sənayesindəki tələbatı ödəməkdən ibarətdir. 2019-cu ildə quyu-tamponaj sementinin hazırlanması üzrə aparılan laboratoriya işlərində əhəmiyyətli uğur-

larımız olmuşdur. Bundan əlavə olaraq, biz bütün proseslərimizi nəzərdən keçirmişik və API tələblərinə uyğun olmaq üçün zəruri düzəlişlər etmişik. Həmçinin biz quyu-tamponaj sementinin, eləcə də gələcəkdə digər məhsulların istehsalı üçün istifadə olunacaq Silo-sun tikintisinə başlamışıq.

Məqsədimiz dayanıqlı inkişafa, müştəri məmnunluğuna, yüksək keyfiyyətə, qlobal standartlara və ətraf mühitin qorunmasına fokuslanmaqla bu sənaye sahəsində ön sıralarda olmaqdır. Ötən illərdə olduğu kimi 2019-cu ildə də, işçilərimizin və podratçılarımızın sağlamlığı və təhlükəsizliyi eləcə də biznes partnyorlarımız və müştərilərimizlə sıx əlaqələr bizim diqqət mərkəzimizdə olmuşdur.

4.3. BMT-nin Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinə töhfəmiz

Biz yerli qanunvericilikdəki dəyişiklikləri, eləcə də sement sənayesindəki yenilikləri nəzərə almaqla hər il BMT-nin Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinin (DİM) biznesimizə uyğunluğunu qiymətləndiririk. 2019-cu ildə aparılmış belə qiymətləndirmənin nəticələri göstərdi ki, bizim 2018-ci il üzrə Dayanıqlı İnkişaf haqqında Hesabatımızda qeyd edilən 9 prioritet dayanıqlı inkişaf

məqsədi bizim üçün hələ də ən aktual (uyğun) məqsədlərdir.

Bundan əlavə, biz Norm-un töhfələrini nəzarətdə saxlamaq məqsədilə hər il yerinə yetirilmiş məqsədlərin siyahısını hazırlayırıq. 2019-cu ildə Dayanıqlı İnkişaf məqsədlərinin dəstəklənməsinə yönəlmiş təşəbbüslərimiz aşağıdakı Cədvəl 2-də təqdim olunmuşdur.

Cədvəl 2. 2019-cu ildə DİM-ə töhfəmiz

Dayanıqlı İnkişaf Məqsədləri (DİM)

2019-cu il üzrə fəaliyyətlər

● DİM 1 Yoxsulluğa son	• İşçilərin sayı 289 nəfərə çatmışdır; • Mümkün olduqda yerli icmalardan işçi qəbulunun həyata keçirilməsini davam etdirmişik; • Həssas qrupları dəstəkləmək üçün sosial tədbirlər təşkil etmişik; • Norm Ustalar Klubunun üzvlərinə onların işə qəbul imkanlarını artırmaq üçün sertifikatlar və tövsiyələr təqdim etməyə başlamışıq.
● DİM 3 Yaxşı Səhiyyə və Rifah	• Siklonun tıxanmasının (sement istehsalında səhiyyə və rifahla bağlı ən təhlükəli risklərdən biri) aradan qaldırılması ilə bağlı riskləri azaltmaq üçün biz prosesin avtomatlaşdırılması məqsədilə CARDOX Build-Up & Blockage Təmizləmə sistemini test etmişik. Sistem 2020-ci ildən istifadəyə verilecekdir; • İş yerində sağlamlıq və təhlükəsizliyin qiymətləndirilməsi ilə bağlı müntəzəm görüşlərimiz, attestasiya, monitoring və hesabatımız olmuşdur; • İnsan resursları (İR) və SƏTƏM departamentlərimiz dəyərlərimizə və tələblərimizə uyğunlaşmaq üçün işçilərimizə və podratçıların işçilərinə tələb olunan bilik və bacarıqları təmin edən təlim proqramları təşkil etmişdir; • API tələblərinə uyğunluq məqsədilə əməliyyatlarımız üzrə sağlamlıq və təhlükəsizlik qiymətləndirməsini yerinə yetirmişik.
● DİM 4 Keyfiyyətli təhsil	• İR komandamız və digər departamentlər birlikdə işçilər üçün il ərzində 5,734 saat təlim təşkil etmişdir; • Norm-un Ustalar klubu üçün əsasən onların bilik və bacarıqlarının artırılmasına yönəlmiş 60-a yaxın tədbir təşkil olunmuşdur; • Xəzər Universitetinin İnşaat mühəndisliyi fakültəsinin tələbələrini müəssisəmizdə qonaq etmişik.
● DİM 5 Gender bərabərliyi DİM 8 Layiqli əmək və iqtisadi artım	• Kişi və qadınlara bərabər imkanlar, o cümlədən, bərabər ödəniş, mükafatlar və karyera inkişafı fərsətlərini verməyə davam etmişik; • Qadınlara analıq məzuniyyəti və analar üçün dəyişkən iş saatlarını təmin etməklə onların hüquq və ehtiyaclarını qarşılımağa davam etmişik; • Təchizat Zənciri komandamız yerli təchizatçılarla və məhsullarla tanışlığı artırmaq məqsədilə il ərzində yerli təchizat bazarında xüsusi araşdırma aparmışdır.
● DİM 7 Sərfəli və təmiz enerji	• Klinker istehsalında alternativ yanacaqın və xammalın tətbiqini qiymətləndirmək üçün tədqiqat aparmışdıq və təhlili tamamlamışıq; • İstilik və elektrik enerjisinin səmərəli istehlakını təmin etmək istiqamətində səylərimizi davam etdirmişik.
● DİM 9 Sənaye, İnnovasiya və İnfrastruktur	• Təmiz və ekoloji cəhətdən səmərəli istehsalın tətbiqini artırmaq üçün tədqiqat, inkişaf və innovasiyalara sərmayələri davam etdirmişik. Xüsusilə də 2020-ci ildə yeni məhsulun buraxılmasını planlaşdırırıq ki, bu da bizim orta klinker göstəricisini hədəfə alınmış 77.1%-ə çatdırmaq imkanına malikdir; • Ölkədə hal hazırda 100% idxal olunan quyu-tomponaj sementi istehsal etmək üçün yeni Silosun tikintisinə başlamışıq.

● DİM 12 Məsuliyyətli istehlak və istehsal

• İstehsalımızda istifadə olunan digər sənayelərin törəmə məhsullarının faizi bütün xam materialların 83%-ə qədər artırmışıq;

• Müşərilərə təklif etdiyimiz sementin dayanıqlı, yerli və beynəlxalq standartlara uyğun olduğunu təmin etmək məqsədilə yekun məhsul üçün keyfiyyət təminatının əldə edilməsini davam etdirdik.

● DİM 17 Məqsədlər üçün tərəfdaşlıq

• Ölkədə birinci Beynəlxalq Beton Konfransını təşkil etdik;

• Sənaye üzrə dayanıqlı inkişaf prinsiplərini, institusional və idarəetmə maneələrini aradan qaldırmaq üçün yerli və regional partnyorluqların qurulmasında/sənaye assosiasiyalarının təsis edilməsində fəal iştirak etdik.

Biz həmçinin DİM-lər üzrə Milli Hədəflərə dəstək vermək üçün əhəmiyyətli mətriximizə uyğun olaraq xüsusi təşkilatı hədəflər hazırlamışıq. 2014-cü ili hədəflər üçün əsas müqayisəli il kimi seçmişik, belə ki, məhz bu ildə biz klinker isteh-

salına başlamışıq. Biz bu hədəflər üzrə irəliləyişləri həftəlik və aylıq görüşlərdə mün-təzəm şəkildə qiymətləndirir və müzakirə edirik. Cədvəl 3-də qısamüddətli, orta müddətli və uzunmüddətli hədəflər və 2019-cu ildə onlar üzrə irəliləyişlər əks olunmuşdur.

Cədvəl 3. Norm-un DİM üzrə spesifik hədəfləri və onlar üzrə irəliləyişlər

Məsələlər	Qısamüddətli (2020-ci ilədək)	Orta müddətli (2025-ci ilədək)	Uzun müddətli (2030-cu ilədək)	2019
İqlim dəyişikliyi				
Spesifik net CO ₂ emissiyaları (kiloqram CO ₂ /ton sement)	6.4% azalma	7.0% azalma	7.9% azalma	4.624%
Atmosferə atılan emissiyalar				
Spesifik net toz emissiyası (qram/ton)	59.9% azalma	67.3% azalma	78.3% azalma	66.22%
NOx (qram/ton)	64.5% azalma	66.0% azalma	67.6% azalma	71.9%
Spesifik elektrik enerjisi istifadəsi (kVs/ton sement)	23% azalma	23.8% azalma	24.6% azalma	21.0%
Spesifik termal enerji istifadəsi (min QC/ton sement)	14.1% azalma	14.5% azalma	14.9% azalma	12.4%
Dairəvi iqtisadiyyat				
Alternativ yanacaqın istifadəsindən termal enerjinin əvəzlənmə dərəcəsi	2%	3%	5%	0%
Klinker faktor (məhsul portfeli üçün orta %)	77.1%	76.8%	76.5%	78.7%
İnsan resursları və Cəmiyyət				

İstehsalatda bədbəxt hadisələr nəticəsində ölənlərin sayı	0	0	0	0
Müvəqqəti itirilmiş iş günlərinə səbəb olan xəsarətlərin sayı	0	0	0	1
Müvəqqəti itirilmiş iş günlərinə səbəb olan xəsarətlərin sayı (sahədə çalışan podratçılar üzrə)	0	0	0	1
Əlillərin işə götürülməsi (işçilərin orta illik sayının faizi kimi)	2.5%	2.5%	2.5%	1.7%
Təchizatçılar				
Vacib təchizatçıların dayanıqlıq fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi (təchizatçıların %-i)	50.0%	80.0%	100.0%	16%
Müştərilər				
Xalis dəstək indeksi	62.0%	70.0%	80.0%	M/D

Cədvəl 3-dən görüldüyü kimi biz artıq spesifik toz emissiyaları, NOX emissiyaları və İstehsalatda bədbəxt hadisələrlə bağlı ölənlərin say göstəriciləri üzrə qarşıya qoyduğumuz hədəflərə nail

olmuşuq. Digər hədəflərə 2020-ci ildə nail olmaq üçün və ya həmin tarixədək maksimum mümkün nailiyyətlər əldə etmək üçün işə tədbirlər planını hazırlayırıq.

4.4. Məqsədlər və əsas göstəricilər

Hazırda bizim dayanıqlı inkişaf fəaliyyətimizi tənzimləyən müstəqil strategiyamız yoxdur. Lakin, 2019-cu ildə biz məramımız və prinsiplərimizi özündə əks etdirən korporativ strategiya hazırlamışıq. Bundan əlavə, hər il nəzərdən keçirilən biznes hədəflərimizə müvəqqəti itirilmiş iş günlərinə səbəb olan xəsarətlərin sayı,

insanların idarə edilməsi və korporativ mədəniyyətin qiymətləndirilməsi daxildir. Strategiyamızı, məramımızı, missiyamızı, eləcə də korporativ hədəflərimizi nəzərə alaraq müəssisə üzrə dayanıqlı inkişaf məqsədlərini işləyib hazırlamışıq. Cədvəl 4-də bizim məqsədlərimiz və 2019-cu ildə hər bir məqsəd üzrə nailiyyətlərimiz əks olunmuşdur.

Cədvəl 4. Dayanıqlı inkişaf məqsədləri və onlar üzrə nailiyyətlər

Məqsəd	Əldə olunmuş nailiyyətlər
Sosial	
● Əmək qabiliyyətinin müvəqqəti itirilməsi ilə nəticələnmiş xəsarət hadisələrinin qarşısını almaq	• 2019-cu ildə Müvəqqəti itirilmiş iş günlərinə səbəb olan xəsarətlərin sayı 1 olmuşdur, bu da həmin göstərici ilə bağlı əvvəlki 2 ildə qeyd olunan orta rəqəmə (1) uyğundur.

Təqdim edilən təlimlərin sayını və növünü artıraraq işçi qüvvəsini inkişaf etdirmək	Hər işçiyə düşən təlim saatlarının keçən il ilə müqayisədə 12% azalmasına baxmayaraq, biz təqdim olunan təlimlərin keyfiyyətinin yüksəldilməsi üzərində çalışmışıq.
Yerli təchizatçılarla əməkdaşlıq etmək üçün əlverişli şərait yaratmaq	Norm-da yerli təchizatçıların payı əvvəlki 2 ildə olduğu kimi 71%-dən artıq olmuşdur.
Ətraf Mühit	
İstehsalda ilkin xammalın istifadəsini azaltmaq	2019-cu il tarixinə istehsalda istifadə olunan əhəngdaşının 94%-i yaxınlıqda yerləşən daş karxanalarının törəmə məhsullarından ibarət olmuşdur. Bu, əvvəlki 2 il üzrə orta göstərici - 93%-ə nəzərən kiçik artımı əks etdirir.
Toz emissiyalarını azaltmaq	2019-cu il tarixinə uçucu toz emissiyaları üzrə əhəmiyyətli azalma müşahidə olunmuşdur.
İqtisadi	
APİ sertifikatının alınması	Biz yeni Korporativ Strategiyamızı müvəffəqiyyətlə yeniləmişik və APİ sertifikatı tələblərinə cavab vermək məqsədilə proseslərimizdə müvafiq dəyişikliklər etmişik. 2020-ci ilin sonunadək sertifikatı almağı planlaşdırırıq.
Maliyyə nəticələrinin təkmilləşdirilməsi	Bölüşdürülməmiş məcmu iqtisadi dəyər 2017-2018-ci illərdə hesabat olunan orta rəqəmlərlə müqayisədə 3%-dək azalmışdır. Bu azalma gəlirin azalması səbəbindən deyil, istehsalın artması nəticəsində əməliyyat xərclərinin artması ilə əlaqədar yaranmışdır.
Yeni beton mərkəzinin işə salınması	Tikintinin 2021-ci ilədək tamamlanması və istifadəyə verilməsi gözlənilir.
Çox kameralı silosun istifadə olunması	Silosun tikintisində əhəmiyyətli irəliləyişlər vardır ki, bu da bizə daha geniş çeşiddə məhsullar təqdim etməyə imkan verəcək. Tikintinin 2020-ci ilin may ayında tamamlanması və silosun istismara verilməsi gözlənilir.

səhifə

23

---

5. İDARƏETMƏ, ETİKA VƏ UYGUNLUQ

- 5.1. Korporativ idarəetmə
  - 5.1.1. İdarəetmə komitələri
- 5.2. Etika və davranış dəcəlləsi
  - 5.2.1. Dürüslük
  - 5.2.2. İnsan haqlarının idarə edilməsi
  - 5.2.3. Şəffaflyq
  - 5.2.4. Qaydalara uyğunluq
  - 5.2.5. Uyğunluğun idarə edilməsi
- 5.3. Risklərin idarə edilməsi

NORM
SEMENT
KLASS A
40 KO 325
40 KO 325
NORM
KLASS A
CEM I 42,5 N
40 KO 325

5.1. Korporativ idarəetmə

Dayanıqlı inkişafın və artımın əsasını yaxşı hazırlanmış və effektiv idarə edilmiş qərarlar təşkil edir. Bizim idarəetmə proseslərimiz aşağıdakı yüksək idarəetmə qurumları tərəfindən həyata keçirilir:

1	Səhmdarların Ümumi Yığıncağı;
2	Direktorlar Şurası;
3	Baş Rəhbərlik.

2019-cu ildə biz təşkilatı hüquqi formamızı Açıq Səhmdar Cəmiyyətinə dəyişdik. Eynilə digər açıq səhmdar cəmiyyətlər kimi, biz ən əsas olaraq Səhmdarların Ümumi Yığıncağı tərəfindən idarə olunuruq. Bizim Direktorlar Şurası şirkətin işlərini kollektiv şəkildə idarə etməklə, səhmdarın və maraqlı tərəflərin müvafiq maraqlarına cavab verməklə Norm-un uğurlu fəaliyyətini təmin edir. Biznes və maliyyə məsələlərindən əlavə olaraq Direktorlar Şurası korporativ idarəetmə, korporativ sosial məsuliyyət və korporativ etika ilə bağlı məsələləri də idarə edir. Direktorlar Şurası rüblük və ehtiyac olarsa növbədənkenar iclaslar keçirir. Şirkətin gündəlik fəaliyyəti Baş İcraçı Direktor (BİD), Baş Maliyyə Direktoru, Kommersiya işləri üzrə

Baş direktor və Baş Hüquq məsləhətçisindən ibarət Baş Rəhbərlik tərəfindən idarə olunur.

Dayanıqlı inkişafı ilə bağlı məsələlər idarəetmə orqanlarımız üçün ən prioritet məsələlər sırasındadır. Ətraf mühit və sosial mövzular rəhbərliyin fəaliyyətinin qiymətləndirməsində birbaşa əks olunur, bu da rəhbərliyin qeyd olunan mövzulara marağını və iştirakını artırır. Qarşıya qoyulan davamlılıq hədəfləri üzrə irəliləyişlər rəhbərliyin iclaslarında nəzərdən keçirilir. Bu, eləcə də menecerlərin özünü qiymətləndirmələri, baş rəhbərliyin müvafiq texniki, iqtisadi, ətraf mühit və sosial mövzularda təcrübələrini artırmaq üçün fərdi inkişaf planlarını yaratmağa imkan verir.

5.1.1. İdarəetmə komitələri

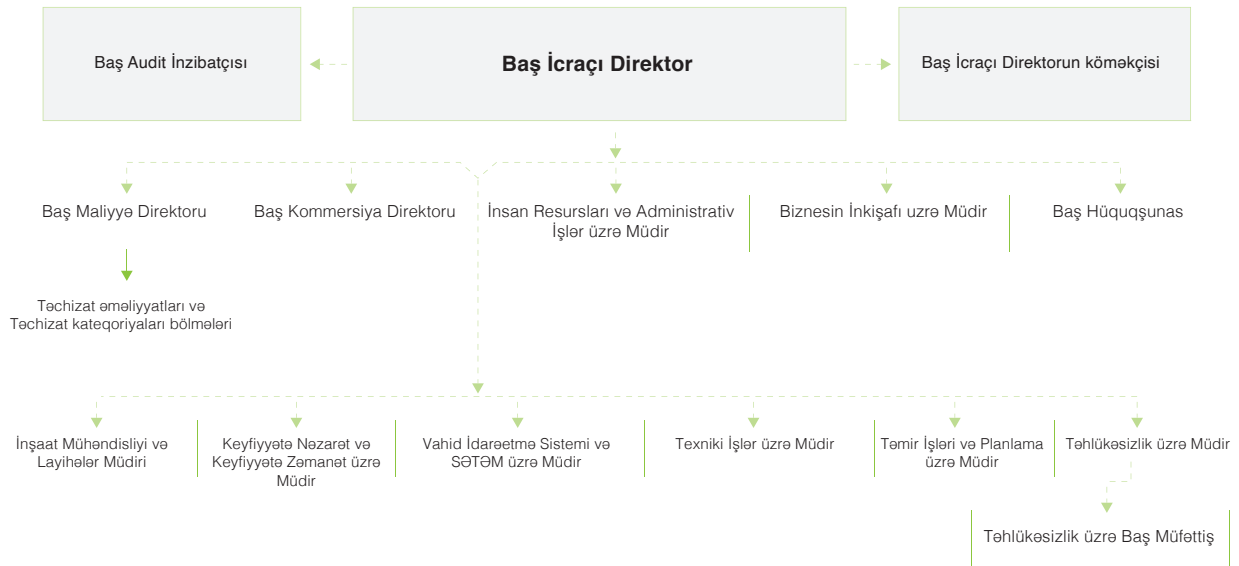
Qərarların yaxşı təşkil olunması və idarə edilməsi məqsədilə biz aşağıdakı komitələri yaratmışıq.

Komitələr	Hesabat verdiyi tərəf	Fəaliyyət sahəsi
İnsan Resursları Komitəsi (qeyri-icraçı)	Direktorlar Şurası	İnsan Resursları ilə bağlı məsələlər haqqında Direktorlar Şurasına məsləhət verir.
Daxili Audit Komitəsi (qeyri-icraçı)	Direktorlar Şurası	Şirkətin maliyyə və əməliyyat göstəricilərinin nəzarət altında saxlanması, eləcə də qaydalara uyğunluğun təmin olunması.
Kredit Komitəsi (icraçı)	BİD	Satış strategiyasının icra olunması.
Tender Komitəsi (icraçı)	BİD	Məhsul və xidmətlərin seçilməsi və təchiz edilməsi ilə bağlı qərarların qəbul olunması.
Etika Komitəsi (icraçı)	BİD	Aşkar olunmuş pozuntu hallarının araşdırılması

Biz korporativ strukturumuzun tətbiq olunan qanunvericilik normalarına və Şirkətimizin Nizamnaməsinə uyğun olmasını daim təmin edirik. Eyni zamanda, biz Beynəlxalq Maliyyə Təşkilatı ilə əməkdaşlıq çərçivəsində Azərbaycan Respublikasının İqtisadi

diyyat Nazirliyi tərəfindən qəbul edilmiş idarəetmə standartlarına əməl edirik. Onlara əməl etmək icbari olmasa belə, biz hesab edirik ki, bu standartların yerinə yetirilməsi effektiv və dayanıqlı inkişafı, artımı və idarəetməni təmin edir.

Sxem 6. Təşkilati struktur

5.2. Etika və davranış məcəlləsi

5.2.1. Dürüslük

Şirkətimizin veb-səhifəsində yerləşdirilən Etika Məcəlləsi (EM) rəhbərliyimizin və digər əməkdaşlarımızın Norm-un işgüzar fəaliyyət zamanı sadıq qaldığı dürüslük və şəffaflyq prinsiplərini paylaşmasını təmin edir. Məcəllədə doğruluq və dürüslük əsas dəyərlərimiz kimi müəyyən olunmuşdur və bu sənəd özündə əməl etmə üçün praktiki təlimatı əks etdirir.

Etika Məcəlləmizdə Şirkətin Etika Komitəsi ilə əlaqə yaratmaq üçün qaynar xətt nəzərdə tutulmuşdur. Əlaqə kanalı qaynar xətt formasında yaradılmışdır və bunun üçün əlaqə məlumatı EM-nin sonunda göstərilib. Bütün işçilər, eləcə də ictimaiyyət nümayəndələri Etika Komitəsi ilə əlaqə saxlayaraq etik-davranış, dürüslük və ya korrupsiya ilə bağlı pozuntular barədə məlumat verə bilərlər. Komitə Baş İcraçı Direktora birbaşa hesabat edir, bu da prosesdə baş rəhbərliyin iştirakını təmin edir.

Biz müştərilərimizin və işçilərimizin məxfiliyinin qorunmasına xüsusi diqqət veririk. Bu məqsədlə EM-ə əlavə olaraq 2019-cu ildə Norm daxilində informasiya təhlükəsizliyini təmin etmək məqsədilə bütün işçilər üçün

qaydaları müəyyən edən İnformasiya Təhlükəsizliyi Siyasətini işləyib hazırlamışıq. Bu siyasət hər hansı məlumatın sızmasının qarşısını almaqla həssas korporativ məlumatların qorunmasına xidmət edir.

Korrupsiya ilə mübarizə üçün biz yalnız yerli qanunvericiliyi deyil, həm də İƏİT, Transparency International, ISO tərəfindən müəyyən edilmiş ən yaxşı beynəlxalq təcrübələri, habelə Böyük Britaniyanın rüşvətxorluqla mübarizə qanununun və ABŞ-ın Beynəlxalq korrupsiya ilə mübarizə qanununun tələblərini nəzərə alırıq. Bizim EM-ə hədiyyələrin verilməsi və qəbul edilməsinə dair xüsusi təlimat, həmçinin ailə üzvləri ilə işgüzar münasibətlər, yaxın qohumların işə götürülməsi və digər bu kimi məsələlərdəki maraqların toqquşmasına yol verməmək üçün göstərişlər daxildir. Rəhbərliyimiz daxili anti-korrupsiya qaydalarına, rüşvətxorluqla mübarizə qaydalarına məsuliyyətlə yanaşmaqla və beynəlxalq təcrübələri qəbul etməklə nümunəvi davranış nümayiş etdirir. Həmçinin biz daim antikorrupsiya təlimləri təşkil edirik, 2019-cu ildə bütün rəhbər işçilərimiz, eləcə də, bütün digər işçilərimiz antikorrupsiya təlimində iştirak ediblər.

5.2.2. İnsan haqlarının idarə edilməsi

Hesab edirik ki, Norm-un ən dəyərli maraqlı tərəflərinə, işçilərinə təhlükəsiz və etibarlı iş şəraitini yaratmaq bizim vacib öhdəliyimizdir. Bu öhdəlik Şirkət daxilində və cəmiyyətdə insan haqlarının qorunmasını ehtiva edir. Bu baxımdan, biz Avropa İnsan Haqları Konvensiyasının, habelə Azərbaycan Respublikasının üzv olduğu digər təşkilatların

tələblərinə əməl edirik. 2019-cu ildə, biznes funksiyalarımızda heç bir məcburi əmək, uşaq əməyi və insan hüquqlarının pozulması halları aşkar edilməmişdir. Əvvəlki illərdə olduğu kimi biz bu il də daxili görüşlərimizdə daim işçilərimizi öz hüquqları barədə məlumatlandırmağa davam etmişik.

5.2.3. Şəffaflıq

5 noyabr 2019-cu il tarixində Norm maraqlı tərəflər qarşısında şəffaflıq və korporativ effektivliyi artırmaq təşəbbüsünün davamı olaraq öz təşkilati hüquqi formasını Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətdən Açıq Səhmdar Cəmiyyətinə dəyişmişdir. Biz dəyərlərimizi və missiyamızı nəzərə alaraq, şəffaflığı yalnız hüquqi tələb kimi deyil, fəaliyyətimizin əsas elementlərindən biri kimi qəbul edirik. Qeyri-maliyyə və maliyyə nəticələri haqqında məlumatı ictimaiyyətə açıq təqdim etməklə şəffaflığa sadıq olduğumuzu təsdiq edirik. Belə açıqlamalarımız ictimaiyyətə

satış, xərclər, hökumətə ödənilmiş vergilər, ekoloji, sosial və idarəetmə göstəricilərini özündə əks etdirən audit olunmuş maliyyə hesabatlarımız və bu Hesabat vasitəsilə çatdırılır. Bizim satınalma, SƏTƏM, İR üzrə siyasətlərimiz və Etika Məcəlləmiz ictimaiyyətə açıqdır və onların internet səhifəmizdən əldə edilməsi mümkündür. Səhmdarların Ümumi Yığıncaqları, İdarə Heyətinin rüblük iclasları və rəhbərliyin hər həftə keçirilən görüşləri gündəlik əməliyyatlarımızda şəffaflığın saxlanmasına xidmət edir.

5.2.4. Qaydalara uyğunluq

Norm Azərbaycan Respublikasının qanunlarına tam şəkildə əməl edir. Fəaliyyət göstərdiyimiz sənaye sahəsinin xüsusiyyətlərini nəzərə alaraq aydın olur ki, qanunlara belə əməl etməyimiz nəinki qanun çərçivəsində fəaliyyət göstərməyimizi, eləcə də dayanıqlı inkişafa sadıq olduğumuzu əks etdirir. Yerli qanunvericiliyə əlavə olaraq, biz Beynəlxalq Əmək Təşkilatının və Birləşmiş Millətlər Təşkilatının müəyyən etdiyi qaydaları da qəbul etmişik.

2019-cu ildə Norm-a qarşı ekoloji, sosial, sağlamlıq və təhlükəsizlik sahələrində heç bir iddia qaldırılmamış və qanunvericilik tələblərinin pozulması halları olmamışdır.

Eyni zamanda, qeyd olunan sahələrdə heç bir monetar və ya qeyri-monetar sanksiyalara məruz qalmamışıq. Cədvəl 5 iqtisadi sahədə yaranmış cərimələri əks etdirir ki, bu da cərimələrin təyin edildiyi yeganə sahədir. 2018-ci il ilə müqayisədə cərimələrin monetar dəyərində cüzi artım olmuşdur və bu da əvvəlcədən ödənilmiş idxal məhsullarının alınması üçün qanunvericilikdə nəzərdə tutulan 270 gün güzəşt müddəti ilə bağlı tələbin pozulması nəticəsində yaranmışdır. 270 gün güzəşt dövrünün yerli qanunvericilikdə 2 il ilə əvəz edildiyini nəzərə alaraq 2020-ci ildən etibarən cərimə məbləğində əhəmiyyətli azalmanın olacağını ehtimal edirik.

Cədvəl 5. Əhəmiyyətli cərimələrin cəmi monetar dəyəri

Cərimə, Min AZN ilə	2017	2018	2019
● İqtisadi sahələrdə əhəmiyyətli cərimələrin cəmi monetar dəyəri	1,830	28	35

5.2.5. Uyğunluğun idarə edilməsi

Şirkətimizdə işçilərimizin, tərəfdaşlarımızın və podratçılarımızın müvafiq qanunvericilik tələblərinə uyğunluğunu təmin etmək üçün uyğunluğun idarə edilməsi mexanizmi mövcuddur. Hüquqi tələblərdən əlavə, biz GCCA-nın müəyyən etdiyi standartlara və tövsiyələrə riayət etməyə, əməliyyatlarımızı qiymətləndirməyə, doğru hədəflər müəyyən etməyə və onlar üzrə nəticələri qiymətləndirməyə çalışırıq. 2020-ci ildə GCCA-yə üzv olmağı planlaşdırırıq.

Bizim uyğunluğun idarə edilməsi mexanizminiz EM və müvafiq ISO standartları

əsasında qurulmuşdur. Bundan əlavə biz API sertifikatını əldə etməyi planlaşdırırıq və 2019-cu ildə biz uyğunluğun idarə edilməsi sistemində API standartlarının tələblərini də nəzərə almağa başlamışıq. Birbaşa BİD-a hesabat verən Baş Hüquq məsləhətçisinin nəzarətində olmaqla bütün departamentlər Norm daxilində uyğunluğun idarə edilməsinin təmin olunmasına cavabdehirlər. Cədvəl 6-da müvafiq departamentlərin vəzifələri təqdim olunur.

Cədvəl 6. Uyğunluğun idarə edilməsi üçün vəzifələr

Departament	Uyğunluq məsələləri
● İnşaat Mühəndisliyi və Layihələrin İdarə edilməsi	• Tikinti sahələri/qurğuları üçün icazələrin alınmasına dəstək; • Norm-da aparılan tikinti işlərinin keyfiyyətinin təmin edilməsi və keyfiyyətə nəzarət; • Tikinti zamanı sağlamlıq və təhlükəsizlik tələblərinə uyğunluğun təmin edilməsi.
● Vahid İdarəetmə Sistemi (VİS) və SƏTƏM	• SƏTƏM tələblərinə uyğunluq baxımından iş yerlərinin və avadanlığın sertifikatlaşdırılması və attestasiyası; • Norm-da müsbət SƏTƏM təcrübələrinin təmin edilməsi; • Havaya emissiya hədlərinə nəzarət.
● Hüquq	• Norm-un qanunvericilik tələblərinə uyğunluğunun və tətbiq edilən qanunvericilikdəki düzəlişlərə vaxtında uyğunlaşmasının təmin edilməsi;
● İstehsalat	• İstehsalatda istifadə edilən xammalın uyğunluğunun və keyfiyyətinin müəyyən edilməsi.
● Keyfiyyətə Zəmanət və Keyfiyyətə Nəzarət	• İstehsal edilən sementin keyfiyyətinin təmin edilməsi; • Keyfiyyət standartlarının tətbiqinin təmin edilməsi.
● İnsan Resursları	• İş saatlarının yerli qanunvericiliyin tələblərinə uyğun qurulmasının təmin edilməsi; • Əmək müqavilələrinin vaxtında və dəqiqliklə hazırlanması, imzalanması və saxlanması.

5.3. Risklərin idarə edilməsi

Biz, qeyri-müəyyən iqtisadi, sosial və ekoloji risklərə məruz qalan təhlükəli sement sənayesində fəaliyyət göstəririk. Bu səbəbdən də, risklərimizi idarə etmək və onlara vaxtında və səmərəli cavab vermək bizim üçün son dərəcə vacibdir. Biznesimizin davamlılığı üzrə potensial riskləri və

təhlükələri effektiv şəkildə müəyyən etmək və aradan qaldırmaq üçün biz 2018-ci ildən etibarən risklərin idarə edilməsini ISO 22301 və ISO 9001 standartlarına əsaslanan Qlobal Biznesin Davamlılığı Modeli (BDM) üzərində qururuq. BDM-nin əsas məqsədləri Cədvəl 7-də açıqlanır.

Cədvəl 7. BDM üzrə əsas məqsədlər

BDM-in əsas məqsədləri

- Şirkətdə biznesin davamlılığına təsir göstərə biləcək potensial risklərin və təhlükələrin müəyyən edilməsi və təhlili;
- Nəzarət tədbirlərinin və riskin azaldılması üçün zəruri addımların müəyyən edilməsi;
- Təhlükəli qəzaların aradan qaldırılması zamanı istifadə edilən resursların səmərəli ayrılması

Risklərin idarə edilməsi modelinə əsasən qəza baş verdikdən sonra onun bərpası dövrü məhsullarımıza / xidmətimizin keyfiyyətinə zərər vuran mənfi təsir dövründən daha az olmalıdır.

BDM təsdiq edir ki, BİD biznesin davamlılığına cavabdehdir. VIS heyəti BİD-a BDM proqramının effektiv şəkildə tətbiqini təmin etməkdə və resursları koordinasiya etməkdə yardımçı olur. Bundan əlavə, departamentlərin rəhbərləri risklərin və imkanların qiymətləndirilməsinə, eləcə də öz struktur bölmələrinin idarə edilməsinə cavabdehdir. Qəza və ya hər hansı əlaqəli hadisə baş verdikdə Biznesin Davamlılığı komandası cavab tədbirlərinin və bərpa planlarının hazırlanmasına köməklik göstərir.

Müəyyən olunmuş risklər, onların təsnifləşdirilməsi, BDM çərçivəsində təsir dərəcələri keçən ilin hesabatındakı kimi qalmışdır. Əməliyyat risklərindən başqa bizim risklərin idarə edilməsi modelimiz davamlı inkişafıba bağlı riskləri də özündə əks etdirir. Xüsusilə də, maye maddələrin sızması, təbii fəlakətlər, tətill kimi sosial risklər BDM-də qeyd olunan risk sahələrindəndir.

Digər daxili siyasətlər və prosedurlar kimi biz hər il BDM-in tərkibini nəzərdən keçiririk. 2019-cu ildə aparılmış təhlil nəticəsində modelə əhəmiyyətli dəyişikliklərin edilməsinə ehtiyac yaranmamışdır. Lakin 2020-ci ildə API-nin tələblərinə tam şəkildə uyğunluğu təmin etmək istəyindən irəli gələrək biz gələn il BDM-i daha dərinləndirən təhlil etməyi və zəruri düzəlişləri etməyi planlaşdırırıq.

səhifə 31

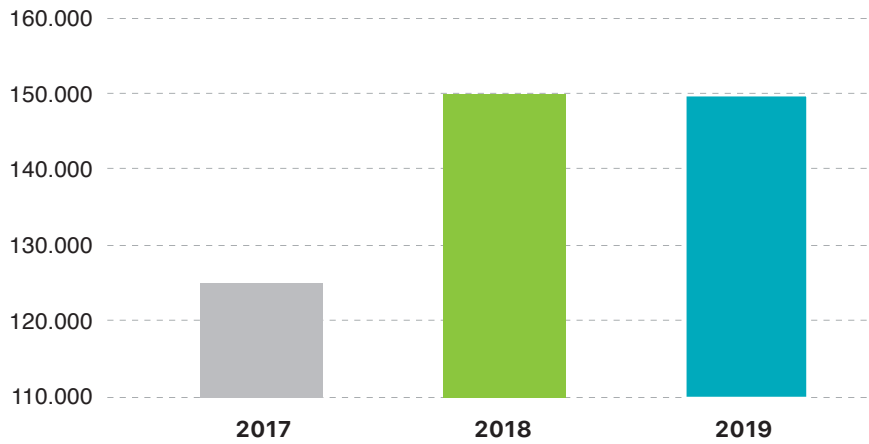
6. Maliyyə nəticələri

Başa düşürük ki, sement sənayesində maliyyə və biznes göstəriciləri yüksək zərər ehtimalı olan çoxlu risklərlə əlaqələnir. Lakin belə risklərin əksəriyyəti xarici risklərdir və onların Norm tərəfindən idarə olunması mümkün deyil. Buna baxmayaraq, belə zərərlərin təsirini azaltmaq və biznesin

davamlılığını təmin etmək məqsədilə biz iş hazırlığını artırmaq, sabit satış və gəlir əldə etmək üçün bazar təhlili və monitorinqi aparırıq. Məqsədimiz biznesimizin uzunmüddətli inkişafını davamlı şəkildə təmin etməkdir.

Sxem 7. Əldə edilmiş iqtisadi dəyər min AZN ilə

Gəlir, AZN 000

2019-cu ildə ötən il ilə müqayisədə kisə məhsullarımızın satış həcmi 8.05% artdı, qalaq məhsullarımızın satış həcmi isə 1.55% azaldı. Lakin kisə məhsullarımızın satışındakı artım qiymət azalması və qalaq məhsulların satış həcmnin azalması səbəbindən təxminən 149 milyon manat olan sabit qalmış gəlirimizdə əks olunmamışdır. 2019-cu il üzrə gəlir göstəricilərimiz əvvəlki üç il ərzində əldə olunmuş artım tendensiyasından sonra stabilləşməni əks etdirir. Xalis mənfəət marjımız 20% ətrafında olmaqla sabit qalmışdır.

Paylanmış iqtisadi dəyər 4% artmışdır ki, bu da əvvəlki ilə nisbətən məhsul istehsalı üzrə artımla bağlı artmış əməliyyat xərclərimizə görədir. Bundan əlavə, bizim sosial xərclərimiz də 2018-ci il ilə müqayisədə artmışdır və bu Beynəlxalq Beton Konfransının maliyyələşdirilməsi ilə təsbitlənir. Eyni zamanda, hesabat ili ərzində 24 milyon manatdan çox ödənişlə Norm dövlət büdcəsinə ödənilən vəsaitlərə görə ölkədə ən ilkin şirkətlərdən biri olaraq qaldı. Cədvəl 8-də əsas maliyyə nəticələri üzrə göstəricilərin icmalı təqdim olunur.

Cədvəl 8. Maliyyə nəticələri

İqtisadi göstəricilər, Min AZN ilə	2017	2018	2019
Əldə edilmiş birbaşa iqtisadi dəyər	126,272	149,447	149,210
Paylanmış iqtisadi dəyər	91,584	114,641	119,123
Bölüşdürülməmiş iqtisadi dəyər	34,688	34,806	30,087

səhifə 33

---

7. İNSAN RESURSLARIMIZ

- 7.1. İşçilərin fəaliyyətinin və biliklərinin idarə edilməsi
- 7.2. İşçilərin fəaliyyət nəticələrinin qiymətləndirilməsi, kompensasiyalar və müavinətlər
- 7.3. İşçilərin iş yerindən məmnunluğu
- 7.4. Müxtəliflik və inklüzivlik

NORM

Control panel with buttons and a red emergency stop.

NORM CLASS A
CEM II 32,5 R
40 kg net weight

NORM
KLASS A

NORM
KLASS A

NORM
KLASS A

NORM
KLASS A

NORM
KLASS A

NORM
KLASS A

Fəaliyyət Göstəriciləri

Hesabat dövrünün sonuna cəmi işçilərin sayı

289

2019

289

2017

288

2018

Kadr axını əmsali

4.86%

2019

8.30%

2017

5.90%

2018

Daimi işçilərin sayı

242

2019

235

2018

246

2017

Müvəqqəti işçilərin sayı

47

2019

53

2018

43

2017

7.1. İşçilərin fəaliyyətinin və biliklərinin idarə edilməsi

Norm-un müvəffəqiyyəti onun işçilərinin texniki təcrübəsi və əməksevərliyi ilə şərtlənir. Biz dəyərləri Norm-un dəyərlərinə uyğun olan ən istedadlı və bacarıqlı işçiləri işə cəlb edərək saxlamaq üçün bütün gücümüzü səfərbər edirik. Bu, işçilərə hərtərəfli inkişaf və təlim imkanları yaradan, heyat və iş balansını daha da yaxşılaşdırmaq üçün müxtəlif seçimlər verən, cəlbedici və etibarlı iş təklifi deməkdir. Həmçinin Norm öz işçilərinin təliminə və onların istedadlarının inkişaf etdirilməsinə davamlı olaraq sərmayələr qoyur. Bütün işçilər etika, qanunvericilik tələblərinə uyğunluq, korrupsiya ilə mübarizə və anti-rəqabət təcrübələrinə dair təlimlərdən keçirlər. Bu

bizdə işçilərimizin gələcəkdə çətinliklərlə ayaqlaşma bilməsi üçün kifayət qədər bacarıqlara malik olduğuna əminlik yaradır. Şirkətimiz üçün ən mühüm uğur göstəricilərindən biri işçilərin məmnunluğudur. Fikrimizcə, işçilərin məmnun olduğu iş mühiti qurmaqla biz şirkətimizlə qalaraq müştəri bazasının saxlanması üçün çalışan işçilər şəbəkəsi yarada bilərik. Buna əsasən 2019-cu ildə biz insan resurslarının idarə olunması sahəsində inkişaf etdirilməli istiqamətləri müəyyən etmək və təhlil etmək üçün işçilərin məmnunluğu sorğusunu həyata keçirdik. Sxem 8-də təkmilləşdirilməli sahələr əks olunur.

Sxem 8. Təkmilləşdirilməli sahələr

İşçilərin məmnunluğu sorğusu nəticəsində müəyyən edilmiş təkmilləşdirilməli sahələr əsasında İnsan resursları komandamız

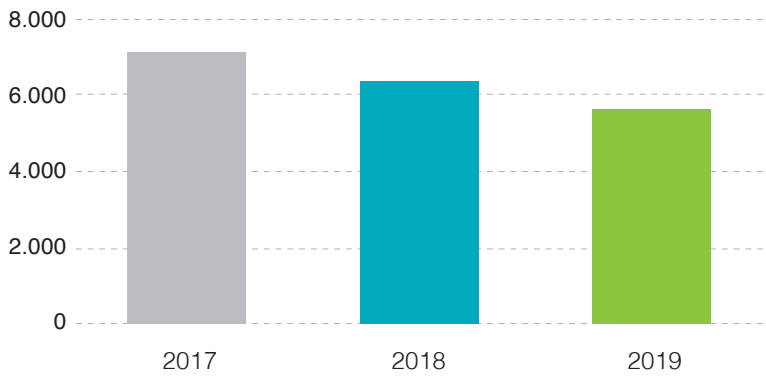
müvafiq tədbirlər planı hazırlamışdır. Tədbirlər planında əks olunmuş təşəbbüslər çərçivəsində, təlim sahəsində prioritetlərin

daha dəqiq və səmərəli müəyyən edilməsini təmin etmək məqsədilə təhlillərin və qiymətləndirilmələrin aparılmasında irəliləyişlərə nail olmuşuq. Həmçinin biz baş mütəxəssisləri öz həmkarlarının təliminə tez-tez cəlb etməyi planlaşdırırıq. Gələcəyi düşünərək biz, işçilərə öz təkmilləşdirmə planlarının hazırlanmasında iştirak etməyə yardımçı

olmaq üçün bu söylərimizi dəstəkləyən idarə etmə şəbəkəsi yaratmışıq. Bundan əlavə, Norm-un hər bir işçisi öz fərdi inkişafını dəstəkləmək məqsədilə ən azı ildə bir dəfə fəaliyyət və davranışı ilə bağlı müvafiq və təfərrüatlı təhlil əldə edir. Sxem 9-da son 3 il ərzində təqdim etdiyimiz təlim saatları təqdim olunur.

Sxem 9: Cəmi təlim saatları

Cəmi təlim saatları

Keçən il ilə müqayisədə bir işçinin təliminə sərf olunan vaxt qismən az (20 saat) olmuşdur (2018-ci il: 23 saat). 2019-cu ildə təlimə sərf olunan vaxtın azalmasına baxmayaraq biz təlimlərin keyfiyyətin artırılması üzərində

işləyirik. Tədbirlər planının bir hissəsi kimi biz işçilərimizin təlim ehtiyaclarını daha yaxşı təhlil etməyə və daha məqsədyönlü təlimlər təklif etməyə çalışırıq.

7.2. İşçilərin fəaliyyət nəticələrinin qiymətləndirilməsi, kompensasiyalar və müavinətlər

İşçilərin fəaliyyət nəticələrinin qiymətləndirilməsi sistemi işçilərin və şirkətin məqsədlərini özündə əks etdirir. Bunun əsasında hər bir işçiyə fərdi və korporativ Əsas fəaliyyət göstəricisi (ƏFG) təyin olunur. Korporativ ƏFG-lərinə, habelə baş rəhbərliyin ƏFG-lərinə bir neçə davamlı

inkişaf göstəriciləri daxildir. İşçi məmnunluğu sorğusuna əsasən fəaliyyətin idarə edilməsi diqqət mərkəzində saxlanmalı olan mövzulardan biri olduğundan Norm-un İnsan resursları heyəti 2019-cu ildə bu sahədə müəyyən spesifik tədbirlər hazırlamışdır ki, bunlar da aşağıdakılardan ibarətdir:

- 1 Fəaliyyət nəticələrinin idarə edilməsi prosesinin menecerlər/aparıcı heyət və tabeçilikdə olan işçilər üçün daha da anlaşıqlı etmək məqsədilə yenidən formalaşdırılması;
- 2 İşçilərə vəzifə və struktur bölmələr üzrə karyera inkişafı planlarının izah edilməsi;
- 3 Fəaliyyət nəticələrinin idarə edilməsi sahəsində yerinə yetirilmiş tədbirlərin nəticələrinin davamlı olaraq nəzərdən keçirilməsi.

Norm-da işçilərin fiziki və ruhi sağlamlığı çox vacib əhəmiyyət daşıyır. Norm tərəfindən işçilərə və onların ailə üzvlərinə təqdim olunan faydalar geniş və yüksək keyfiyyətlidir. Norm faydaları və kompensasiyaları bazar təhlili, müqayisəli təhlil və daxili

ödəmələr üzrə bərabərlik prinsipi əsasında qiymətləndirir. Bu qiymətləndirmələrə ədalətli yanaşmanı təmin etmək məqsədilə kişilər və qadınlar arasında ödənişlərin bərabər aparılması daxildir.

Dayanıqlı inkişafın gündəliyində dayanan əsas məsələlərdən biri də heyətimizin fiziki və ruhi sağlamlığıdır, bu səbəbdən bütün işçilərimiz tibbi sığorta ilə təmin olunmuşdur. 2019-cu ildən etibarən yalnız işçilərimiz deyil, eləcə də onların ailə üzvləri bu tibbi sığortadan faydalana bilirlər. Tam-ştatda çalışan işçilərimizdə təklif olunan bütün

imtiyazlar bizim müvəqqəti və yarım-ştat iş rejimində çalışan işçilərimizə də şamil edilmişdir. 2019-cu ildə aparılan işçi məmnunluğu sorğusunda “Ödəniş və imtiyazlar” kateqoriyası 71 bal ilə dəyərləndirilmişdir ki, bu da sənaye sahəsi üzrə orta göstəricidən 21 bal çoxdur.

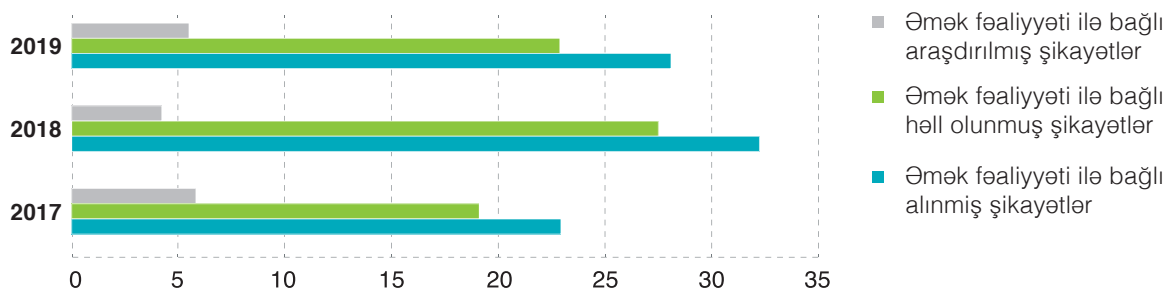
7.3. İşçilərin iş yerindən məmnunluğu

Biz işçilərin məmnunluq səviyyəsini təhlil etmək üçün müstəqil 3-cü tərəf olan Willis Tower Watson (WTW) şirkətini cəlb edərək 2019-cu ildə işçilərin məmnunluğu sorğusunu həyata keçirmişik. WTW təhlili göstərir ki, işçilərin 45%-i öz iş yerindən yüksək dərəcədə məmnundur və cəmi 7%-i məmnun olmayan işçilər kateqoriyasında yer almışdır. Digər diqqətə layiq məsələ də ondan ibarətdir ki, komanda işi və işçilərin liderlərə inamı 70-dən çox bal toplamışdır.

Norm-da daxili ünsiyyətdə şəffaflığa xüsusi diqqət verilir. İşçilər istənilən suallarla öz menecerlərinə, Norm-un müvafiq ofislərinə, İR heyətinə və ya Etika Komitəsinə müraciət edə bilirlər. 2019-cu ildə əmək fəaliyyəti ilə bağlı şikayətlərin sayı ötən il ilə müqayisədə 10% azalmışdır. Cari ildə əmək fəaliyyəti ilə bağlı şikayətlərin 80%-i öz həllini tapmışdır.

Sxem 10. Əmək fəaliyyəti ilə bağlı şikayətlərin sayı

Əmək fəaliyyəti ilə bağlı şikayətlər

İR və Hüquq departamentləri Əmək Məcəlləsinin tam şəkildə yerinə yetirilməsinə cavabdehdir.

7.4. Müxtəliflik və inklüzivlik

Müxtəliflik, inklüzivlik və sədaqət Norm-un prioritetləşdirdiyi məsələlərin tərkib hissəsidir. Məramımız müştərilərimizə və cəmiyyətə daha yaxşı xidmətlər göstərmək üçün əməkdaşlarımızın müxtəlifliyini qiymətləndirən həqiqi inklüziv mühit yaratmaqdan ibarətdir. Buna baxmayaraq işçilərin iş yerindən məmnunluğuna dair keçirdiyimiz sorğu nəticəsində qadın işçiləri-

mizin məmnunluq səviyyəsinin bütün sahələrdə, xüsusilə də müxtəliflik nöqtəyi-nəzərdən gözləntilərimizdən daha aşağı olduğu müəyyən edilmişdir. Bu göstəricini yaxşılaşdırmaq üçün Norm müvafiq tədbirlər planı hazırlamışdır. Cədvəl 9-dakı tədbirlər planında nəzərdən keçirilməli olan prioritet sahələrin siyahısı təqdim olunur.

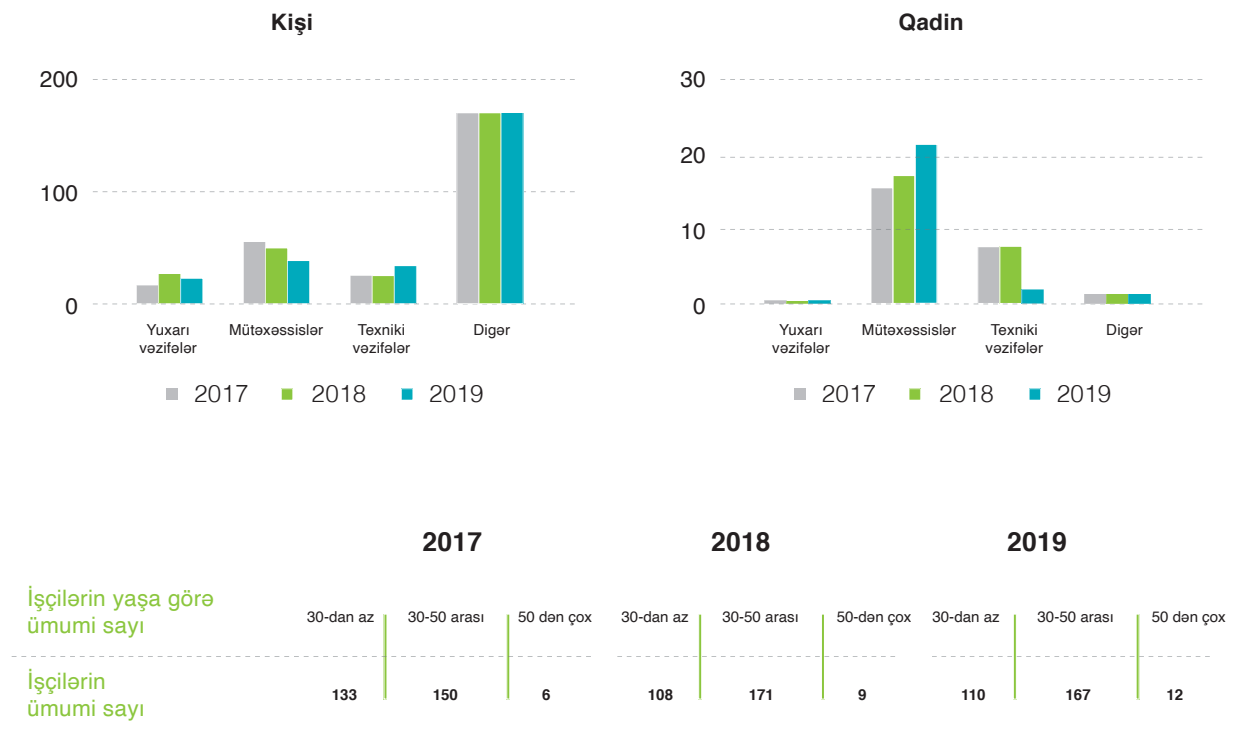
Cədvəl 9. Müxtəliflik üzrə əsas fokus sahələri

İnklüziv liderlik bacarığının qurulması	Bütün işçilər üçün qəsdən olmayan mühakimələrə dair seminarlar keçirmək
Gender bərabərliyi olan heyət qurmaq	İnklüziv resurslar praktikasına riayət etmək və müxtəliflik hədəflərini tətbiq etmək
Norm-un qadın heyətinin saxlanmasına və inkişaf etdirilməsinə yönəlmiş bir qrup tədbirlər həyata keçirmək	Səlahiyyətlərin verilməsi üçün daimi strukturun qurulması

Biz şirkətimizdə bütün yaş qruplarının, cinslərinin və millətlərin təmsilçilərini saxlamağa çalışırıq. 2019-cu ildə mütəxəssis vəzifəsində çalışan qadın işçilərin sayı 2018-ci il ilə müqayisədə 29%-dək artmışdır.

Bu il yaş qrupları arasında ötən 2 ildə olduğu kimi ən çox təmsil olunan qrup 30-50 yaş arasında olan işçilərdir. Sxem 11-də işçilərimizin yaş, cins və vəzifəyə üzrə bölgüsü təsvir olunmuşdur.

Sxem 11. İşçilərin yaşa, vəzifəyə və cinsə görə ümumi sayı

Norm-da biz sağlamlıq imkanları məhdud olan işçilərin bizimlə uzun müddət çalışması üçün onlara bütün imkanları yaradırıq. Dayanıqlı inkişaf məsələləri üzrə əsas hədəflərimizdən biri əmək qabiliyyəti məhdud olan işçilərin işə götürülməsini artır-

maqdır. Beləliklə də, təəccüblü deyildir ki, 2019-cu ildə Norm-da əmək qabiliyyəti məhdud olan işçilərin payı ümumi işçilərə nisbətə 1.7%-dək artırılmışdır. Bu göstərici 2018-ci ildə 1% olmuşdur.

HYSTER

HYSTER 40

səhifə

42

---

8. CƏMIYYƏTƏ DƏSTƏK

- 8.1. Cəmiyyətin inkişafı üçün ayrılmış sərmayələr
- 8.2. Norm-un ustalar klubu
- 8.3. Yerli icmalara təsirin qiymətləndirilməsi və idarə edilməsi

8. Cəmiyyətə dəstək

Biz əminik ki, işlədiyimiz cəmiyyətlə etik münasibətlər uzunmüddətli dayanıqlı inkişafımızın əsasını təşkil edir. Bu inamımız

maraqlı tərəflərin gözləntilərini və ehtiyaclarını anlamaq üçün onlarla qurduğumuz daimi münasibətlərdə öz əksini tapır.

8.1. Cəmiyyətin inkişafı üçün ayrılmış sərmayələr

2019-cu ildə biz cəmiyyətimizin rastlaşdığı çətinliklərin aradan qaldırılmasına öz töhfəmizi artırmaq üçün müxtəlif sosial və ictimai inkişaf layihələrinə sərmayə qoymuşuq. Belə sosial inkişaf işlərinə infrastruktur layihələri, tikintinin inkişafı proqramları,

təhsil proqramları və sosial tədbirlərin təşkilinə pul və natura şəklində yatırımlar daxildir. Cədvəl 10-da 2019-cu ildə həyata keçirilmiş sosial inkişaf layihələrinin siyahısı təqdim olunur.

Cədvəl 10. Cəmiyyətin inkişafı layihələri

İnvestisiya sahəsi

Layihənin təsviri

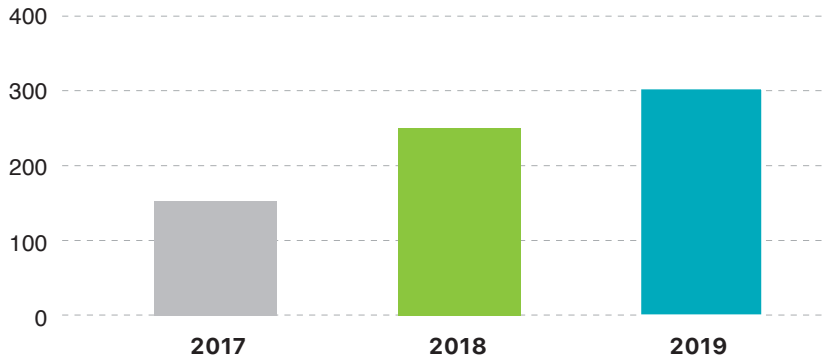
● İnfrastruktur və tikintinin inkişafı	• İl ərzində biz Ələt rayonunda Qaradağ bələdiyyəsinin layihəsi olan Bakı Limanının tikintisinə dəstək olmuşuq; • Biz Qaradağa Rayon Polis İdarəsinin təmir işləri üçün 3,220 kq sement tədarük etmişik; • 20,100 kq sement Neft-Kimya prosesləri institutunun təmiri üçün istehsal olunaraq çatdırılmışdır.
● Təhsil	• 7 noyabr 2019-cu il tarixində UNEC Karyera Mərkəzi ilə birgə Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin tələbələri üçün "İş müsahibəsinə hazırsınız?" mövzusunda təlim təşkil etmişik; • 17 oktyabr 2019-cu il tarixində Xəzər Universitetinin Mühəndis İnşaat fakültəsinin tələbələri üçün zavodumuza səfər təşkil etmişik; • Müxtəlif təhsilli və texniki bilikləri olan tələbələrə Yay Təcrübə proqramları keçirmişik; • 21 dekabr 2019-cu il tarixində İR departamentimiz Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin VII Məzun Karyera Sərgisində iştirak etmişdir.
● Sosial tədbirlər	• 11 fevral 2019-cu il tarixində Ustalar klubundan bir qrup usta 3 saylı uşaqlar evinə səfər etmiş və uşaqların ehtiyaclarını başa düşmək və onların cəmiyyətə gələcək inteqrasiyasına dəstək olmaq üçün müxtəlif interaktiv tədbirlərdə iştirak etmişlər; • 7 mart 2019-cu il tarixində Ustalar Klubunun üzvləri qocalar evinə baş çəkmiş və onlara lazımı kömək və yardım göstərmişdir; • 19 mart 2019-cu il tarixində UAFA İctimai Birliyi ilə əməkdaşlıq çərçivəsində biz yeniyetmələr və fiziki imkanları məhdud olan uşaqlara Novruz şənlikləri təşkil etmişik;

Yuxarıda göstərilən layihələrdən göründüyü kimi 2019-cu ildə biz cəmiyyətimizin inkişafı üçün əhəmiyyətli monetar və qeyri-monetar

resurslar sərf etmişik. Sxem 12-də cari ildə cəmiyyətə investisiyalar üzrə monetar vəsaitlərin ümumi məbləği verilmişdir.

Sxem 12. Cəmiyyətə sərmayələr

Cəmiyyətə sərmayələr (AZN, 000)

Fəxrlə bildiririk ki, cəmiyyətə investisiyalarımız ötən il ilə müqayisədə 15%-dək artmışdır. 20 iyun 2019-cu il tarixində Beynəlxalq CPI Worldwide jurnalı və ICCX (Beynəlxalq Beton Sərgi və Konfransı) Akademiyasının birgə təşkilatçılığı ilə "Azərbaycanda müasir beton texnologiyaları və inşaat istiqamətləri" mövzusunda beynəlxalq konfrans təşkil etmişik. Bu konfransın maliyyələşdirilməsi ötən illərlə müqayisədə sosial investisiyaların dəyəri-

nin artırmasına əhəmiyyətli dərəcədə yardımçı olmuşdur. Beton Konfransında Almaniya, BƏƏ, Danimarkadan şirkətlər iştirak etmişdir. Tədbirdə beton sənayesində müasir həllər, dayanıqlı inkişaf tendensiyaları və digər vacib məsələlər müzakirə edilmişdir. Bu tədbir cəmiyyətin inkişafına və ölkənin qeyri-neft sektorunun inkişafına təsir etməklə dayanıqlı inkişafa olan inamımızı bir daha təsdiq etdi.

8.2. Norm-un ustalar klubu

Ötən ildə olduğu kimi, Ustalar Klubu sement sənayesi üzrə peşəkar məlumatlılığın artırılması sahəsində mühüm rol oynamağa cari ildə də davam etdi. Norm-un məhsulları və ümumilikdə sementin istifadəsi ilə bağlı təlimlər, digər ictimai tədbirlər təşkil etməklə biz icmamızdakı insanlara onların bilik və bacarıqların inkişafında yardımçı oluruq.

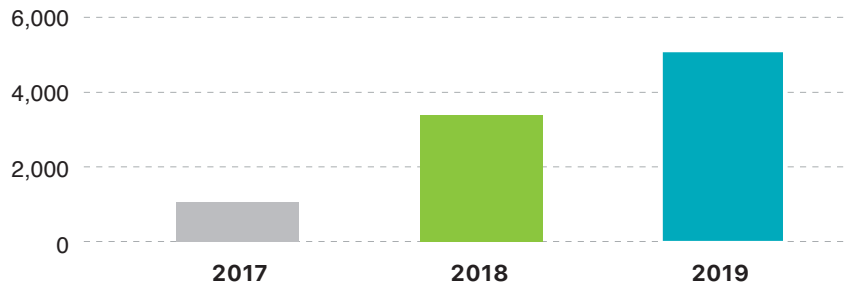
2019-cu ildən biz Ustalar Klubunun üzvü

olaraq təlimlərimizdə iştirak edən ustalara sertifikatlar verməyə başlamışıq. Çox məmnunuq ki, bu sertifikatların təqdim olunması nəticəsində ustalar ölkədəki həm yeni, həm də reallaşmaqda olan layihələr üzrə əlavə iş imkanları qazanmaqdadırlar.

Hazırda Ustalar Klubunun qeydiyyatında 10000 üzv vardır, onlardan 5000 nəfəri daimi üzvlərdir.

Sxem 13. Ustalar klubunun daimi üzvlərinin sayı

Ustalar Klubunun üzvləri

2019-cu ilin sonuna qədər Norm-un texniki dəstək heyətinin rəhbərliyi ilə ölkə üzrə təcrübəli və yeni mütəxəssislər üçün 60 tədbir təşkil olunmuşdur.

2019-cu ildə istifadəçilər və rəhbərlik ilə effektiv əlaqənin qurulması məqsədilə Ustalar Klubu regional komitələr üçün səfir və konsullar təyin etməklə növbəti təşəbbüsünün icrasına başlamışdır. Klub üzvlərinin rəy və fikirləri bizim üçün çox vacibdir, çünki onlar məhsullarımızın, xidmətimizin keyfiyyətini artırmaqda bizə yardımçı olurlar. Belə kommunikasiyanın effektivliyini artırmaq üçün mükafatlandırma sistemini işə salmışıq. Bu sistem bazar və rəqib məhsulların ustalar tərəfindən təhlili ilə bağlı

Maraqlı fakt:

Ölkənin iri firmaları Ustalar Klubu layihəsinə və onun modelinə maraqlı göstərmişlər. Hazırda müxtəlif sənayelər üzrə şirkətlər Norm-un Ustalar Klubundan ilhamlanaraq

müəyyən edilmiş Əsas Fəaliyyət Göstəriciləri üzrə səfirlərin fəaliyyətinin qiymətləndirilməsini nəzərdə tutur. Səfirlərin fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi aylıq əsasda aparılır və ən yaxşı nəticə göstərənlərə mükafatlar təqdim olunur.

Bu və digər təşəbbüslər sayəsində Ustalar Klubu 2020-ci ilin yanvar ayında milli CSR layihəsi 2019 mükafatını qazandı, bu da nisbətən yeni olan bu layihənin uğurunu bir daha təsdiq elədi. Biz usta və istifadəçilərimizi dəstəkləməyə davam edəcəyik. Norm bu ənənəni 2020-ci ildə də davam etdirmək üçün özünün sosial məsuliyyət prinsiplərinə və planlarına sadıq qalır.

öz müəssisələri, sənaye və icmaları üçün oxşar layihələr hazırlayırlar. Birlikdə biz Ölkə üzrə və ölkədən kənardakı bütün icmaların lazımı dəstək almasını təmin edəcəyik.

8.3. Yerli icmalara təsirin qiymətləndirilməsi və idarə edilməsi

Aid olduğumuz sənaye sahəsini nəzərə alaraq, əməliyyatlarımızın cəmiyyətə və ətraf mühitə təsirini anlamaq bizim üçün çox vacibdir. 2019-cu ildə ekoloji və sosial təsir ilə bağlı əvvəlki qiymətləndirmələrin nəticələri öz aktuallığını saxlamışdır.

Bu vəziyyəti nəzərə alaraq, 2019-cu ildə Norm mütəmadi şəkildə rəsmi və qeyri-rəsmi vasitələrlə yerli cəmiyyət üzvləri ilə ünsiyyət qurmuş və trafik, səs-küy, məşğulluq, təhsil, infrastruktur, sağlamlıq və təhlükəsizlik ilə bağlı məsələlər müzakirə edilmişdir. Sxem 14-də müzakirə mövzuları üzrə prioritet istiqamətlər təqdim edilir.

Sxem 14. Sosial, ekoloji və iqtisadi təsirlərin idarə edilməsinin prioritet istiqamətləri

səhifə

47

-
- 9.** İŞ YERİNDƏ SAĞLAMLIQ VƏ TƏHLÜKƏSİZLİK
9.1. Peşə sağlamlığı və təhlükəsizliyi

9. İş yerində sağlamlıq və təhlükəsizlik

Sağlamlıq və təhlükəsizlik (ST) bizim vacib dəyərlərimizdəndir və fəaliyyətimizin əsasını təşkil edir. Biz işçilərimizin, müştərilərimizin, ictimaiyyət üzvlərinin və fəaliyyətimizin təsir göstərə biləcəyi istənilən tərəflərin sağlamlıq və təhlükəsizliyini təmin etmək üçün çalışırıq. Rəhbərliyimizin tətbiq etdiyi vaxtında müdaxilə yanaşması nəticəsində, şirkətimizin təşkilindən bəri ölüm hallarının sayı sıfıra bərabər olmuşdur.

SƏTƏM və VİS departamentinin əməkdaşları sağlamlıq, təhlükəsizlik və ətraf mühitlə bağlı problemlərin araşdırılması və azaldılması, habelə bu mövzularda işçilərin maarifləndirilməsi üçün məsuliyyət daşıyırlar. Müvafiq heyət çatışmazlıqların və təkmilləşdirilməsi tələb olunan sahələrin müəyyənləşdirilməsini nəzərdə tutan gündəlik yoxlamalar apararaq keyfiyyəti təmin edir. SƏTƏM qaydalarımız bütün əməkdaş və podratçılarımıza şamil olunur və onlar tərəfindən bu qaydalara əməl edilməlidir.

Fəaliyyətimiz Əməyin Mühafizəsi haqqında Qanuna və Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsinə, eləcə də əmək sahəsində beynəlxalq standartların və Peşə Sağlamlığı və Təhlükəsizliyi təlimatlarının tələblərinə uyğun olaraq həyata keçirilir. 2019-cu ildə yenilənmiş və dayanıqlı inkişaf prinsiplərini əks etdirən KSƏTƏM (Keyfiyyət, Sağlamlıq, Əməyin Təhlükəsizliyi, Ətraf Mühit) siyasətimizin məqsədi keyfiyyət, sağlamlıq, təhlükəsizlik və ətraf mühit ilə bağlı standartların yüksək səviyyədə tətbiqini təmin etməkdir. Norm bütün əməliyyatlarını peşə sağlamlığı və təhlükəsizliyi (OHSAS) üzrə 18001:2007 standartına uyğun şəkildə aparır. Hazırda biz təhlükəsizlik, avadanlıq, əməliyyatlar, suyun effektiv idarə edilməsi, sızmaların qarşısının alınması və ətraf mühitin mühafizəsi prosedurlarını API tərəfindən müəyyən edilmiş standartlara uyğunlaşdırmaq prosesindəyik. Həmçinin 2020-ci il üçün hədəflərimizdən biri peşə sağlamlığı və təhlükəsizliyinin idarə edilməsi sisteminin İSO 45001 standartına tam uyğunluğunu təmin etməkdir.

Qəbul edilmiş standartlara uyğunluğu təmin etmək məqsədilə 2019-cu ildə Norm beynəlxalq səviyyədə akkredite edilmiş müstəqil şirkət olan DNV GL-in kənar audit xidmətindən yararlanmışdır. Audit nəticəsində Norm Peşə sağlamlığı və təhlükəsizliyi, ətraf mühitin idarə edilməsi və keyfiyyətin idarə edilməsi sistemlərinin müvafiq olaraq OHSAS 18001:2007, İSO 14001:2015 və İSO 9001:2015 standartlarına uyğunluğunu təsdiqləyən sertifikatlar əldə etmişdir.

Rəhbərliyimiz, həmçinin, sağlamlıq və təhlükəsizlik fəaliyyətimizi davamlı olaraq təkmilləşdirməyə çalışır. Sağlamlıq və təhlükəsizlik məsələlərinin effektiv idarə olunmasını təmin edən kommunikasiya sisteminin qurulmasında rəhbərliyin böyük rolu vardır. Daha yaxşı xidmət göstərmək üçün rəhbərliyə yardımçı olan alətlərdən biri SƏTƏM komandasının tətbiq etdiyi Təhlükəsiz Fəaliyyət Kartı (SOC) sistemidir. Bu sistem işçilərin müşahidə etdikləri hər hansı təhlükəli vəziyyətlər barədə məlumat verməsi məqsədilə istifadə olunur və gələcəkdə bənzər halların qarşısının alınması üçün həllər tövsiyə edir. 2019-cu il ərzində SOC vasitəsilə 72 şikayət alınmış, bunlardan 24-ü həll olunmuş, geri qalanları isə araşdırılmışdır. Norm işçilərin uğurlarının tanınması üzrə aylıq proqram hazırlamışdır və bu proqram SOC vasitəsilə təhlükəli halların aradan qaldırılması üçün ən yaradıcı həll təklif edən işçiyə mükafat verilməsini nəzərdə tutur.

Bundan əlavə, biz hər il İR komandasına təqdim etdiyimiz təlim matrisası əsasında işçilərimizin sağlamlıq və təhlükəsizlik sahəsində səriştəsini təmin etməyə yönələn təlimlər planı hazırlayırıq. Təlimlər planı hazırlanarkən şirkətin təlim büdcəsi məhdudiyyətlərini, vaxt məhdudiyyətləri və işçilərin iş qrafiki kimi bütün faktorlar nəzərə alınır. Biz 2019-cu ildə iş yerində sağlamlıq və təhlükəsizlik sahəsində 2,118 saatlıq daxili və xarici təlimlər təşkil etmişik. Cədvəl 11 hesabat dövründə iş mühitinə spesifik təhlükələr, təhlükəli fəaliyyətlər, təhlükəli situasiyalar daxil olmaqla müxtəlif mövzularda iş yerində sağlamlıq və təhlükəsizlik sahəsində təşkil olunmuş bütün təlimlərimizi əks etdirir.

Cədvəl 11. İş yerində sağlamlıq və təhlükəsizlik təlimləri

Daxili təlimlər	Xarici təlimlər
SƏTƏM İnduksiya xatırlatma təlimi	Maşın sürmə təhlükəsizliyi
Az qala	Radiasiya təlimi
İstilik/ gün vurma	
Maşın sürmə təhlükəsizliyi	
Ətraf mühit aspektləri və təsirləri	
Bağlanma və kənar qalma	
Yanğın təhlükəsizliyi	
Tullantıların idarə olunması	

Sement sənayesi iş yerində həyat üçün təhlükə yaradan sahələrdəndir. Bu səbəbdən Norm-da hər bir tapşırıq üçün işçilər əməl etməli olduqları sağlamlıq və təhlükəsiz təlimatlarını əhatə edən iş qaydaları ilə təmin olunurlar. Hər hansı hadisə baş verdiyi halda SƏTƏM komandası cavab tədbirləri müəyyən edir və hadisənin xarakterindən asılı olaraq zəruri resurslar ayırır. Sağlamlıq və təhlükəsizlik ilə bağlı əhəmiyyətli risklər yarada biləcək hallar və yerlər soba xəttini, qapalı yerlərdə aparılan texniki təmir və təmizlik işlərini, konveyer və qırıcıda aparılan əməliyyatları əhatə edir.

Xəsarət hallarını azaltmaq üçün göstərdiyimiz səylərə baxmayaraq, 2019-cu ildə sement istehsalının artması nəticəsində işlə bağlı xəsarət halları əvvəlki illərlə müqayisədə bir qədər çox olmuşdur. Bu, bizim hədəflərimizə uyğun deyil və rəhbər işçilərdən başlayaraq müəssisəmizin hər bir əməkdaşı sıfır xəsarət mədəniyyətinin yaradılması və tətbiqi ilə əlaqədar öz məsuliyyətini başa düşür. Cədvəl 12-də 2017-2019-cu illər üçün sağlamlıq və təhlükəsizlik göstəricilərimizin tam siyahısı təqdim edilir.

Cədvəl 12. Sağlamlıq və təhlükəsizlik üzrə göstəricilər

	2017	2018	2019
Qeydə alınan zədələnmələrin ümumi sayı	8	3	3
• İş yerində ciddi nəticəsi olan zədələnmələrin sayı və tezliyi (ölüm halları istisna olmaqla)	2	0	1
• Digər zədələnmələrin ümumi sayı	6	3	2
Əmək qabiliyyətinin müvəqqəti itirilməsi ilə nəticələnən zədələrin ümumi sayı	2	0	1
Əmək qabiliyyətinin müvəqqəti itirilməsi ilə nəticələnən zədələrin tezlik əmsalı (1,000,000 iş saati üzrə)	4.03	0	1.81
Hesabat dövründə işçi saatlarının cəmi	496,588	498,437	552,359
İş yerində bədbəxt hadisələrin əmsalı (1,000,000 iş saati üzrə)	0	0	0
Peşə xəstəlikləri səbəbindən itirilmiş iş günlərinin sayı	0	0	0
İtirilmiş iş günlərinin ağırlıq əmsalı (1,000,000 iş saati üzrə)	60.41	0	10.86
Xəsarət/qəza nəticəsində itirilmiş günlərin sayı	30	0	6
Əmək qabiliyyətinin müvəqqəti itirilməsi ilə nəticələnən zədələrin tezlik əmsalı (1,000 işçi üzrə)	6.92	0	3.46
Cəmi hadisələrin tezlik əmsalı (1,000 işçi üzrə)	27.68	10.45	10.38

9.1. Peşə sağlamlığı və təhlükəsizliyi

Ötən ildə olduğu kimi, peşə sağlamlığı və təhlükəsizliyinin idarə edilməsi sistemi ciddi xəsarətlə nəticələnə bilən altı əsas risk növünü əhatə edir:

1	Yanğın və partlayış
2	Siklonda tıxanmaların əl ilə təmizlənməsi ilə bağlı risklər
3	Qapalı yerlərdə aparılan işlər
4	Toz və vibrasiya
5	Xammal və hazır məhsulun daşınması ilə bağlı risklər
6	Hündürlükdə aparılan işlər

2019-cu ildə həyata keçirdiyimiz əsas təşəbbüslər sadalanan risklərin ilk iki növünə aid olmuşdur. Yanğın və partlayışlara cavab olaraq hesabat ili ərzində biz Azərbaycan Respublikası Fövqəladə Hallar Nazirliyinin tövsiyələrinə uyğun olaraq avtomatik yanğınsöndürmə sistemi quraşdırdıq.

Siklonda tıxanmaların əl ilə təmizlənməsi ilə bağlı risklərə gəldikdə, iş tapşırığı üzrə bir qayda olaraq, siklon tıxanmalarını təmizləyərkən hər hansı hadisənin yaranma riskini azaltmaq üçün işçilərdən alüminium örtüklü xüsusi FMV-lərdən (Fərdi Mühafizə Vasitələri) istifadə etmək tələb olunur. Siklon tıxanmalarının təmizlənməsi ilə əlaqəli

risklərin daha da azaldılması məqsədilə Norm tıxanmanın təhlükəsiz, etibarlı və effektiv təmizlənməsinin səmərəli avtomatlaşdırılmış metodunu təmin etmək üçün "CARDOX Build-up & Blockage Clearing" sisteminin quraşdırılmasına başlamışdır. Tıxanmaların avtomatik şəkildə təmizlənməsi üçün 2019-cu ildə CARDOX sisteminin sınaq mərhələsi həyata keçirildi. Sistemin 2020-ci ildə tətbiqi planlaşdırılır.

Peşə sağlamlığı və təhlükəsizliyinin idarə edilməsi sistemində qalan risklərə qarşı yerinə yetirdiyimiz tədbirlər əvvəlki ilin Dayanıqlı İnkişaf haqqında Hesabatında əks olunduğu kimi qalır.

səhifə

53

---

10. EKOLOJİ FƏALİYYƏTİN İDARƏ EDİLMƏSİ

- 10.1. İqlimə təsir
- 10.2. Atmosfer çirkləndiriciləri
- 10.3. Su istehlakı
- 10.4. Torpaq və biomüxtəliflik
- 10.5. Tullantıların idarə edilməsi

MORON

10. Ekoloji fəaliyyətin idarə edilməsi

Sement istehsalı dünya üzrə karbon qazı (CO₂) tullantılarının əsas mənbələrindən biridir. Nəticə etibarilə, biz həyata keçirdiyimiz texnoloji prosesin ətraf mühitə mənfi təsir göstərdiyindən xəbərdarıq. Belə mənfi ekoloji təsirlərin azaldılması 2019-cu il üçün əsas prioritetlərimizdən olmuşdur və gələcəkdə də prioritet olaraq qalacaq.

Ekoloji təsirin idarə edilməsi ilə bağlı siyasətimiz və tədbirlərimiz Azərbaycan Respublikasının qüvvədə olan qanunlarına və Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin qərarlarına uyğun şəkildə həyata keçirilir. Bundan əlavə, müəssisəmizdə ekoloji təsirin idarə edilməsi 2012-ci ildə qəbul edilmiş KSƏTƏM üzrə daxili siyasətimiz və İSO 14001 Standartı ilə tənzimlənir. SƏTƏM departamenti ətraf mühit sahəsindəki fəaliyyətimizlə bağlı daxili monitorinq aparır, müvafiq qanunverici orqanlar isə kənar monitorinqi həyata keçirir. Müəyyən olunan hər hansı qanun pozuntuları dərhal araşdırılaraq aradan qaldırılır.

Ətraf mühitlə bağlı risklər, təhlükələr və digər məsələlər bizim üçün xüsusi əhəmiyyətlidir. Bu amillərin vacib biznes funksiyalarımıza təsiri və onların azaldılması üçün müvafiq tədbirlər Biznesin Davamlılığı Planında müəyyən olunur. Həyata keçirdiyi-

miz texnoloji prosesin yerli icmaya mənfi təsirinə gəldikdə isə təhlükəsiz zonamızda yaşayış sahəsi olmadığı üçün mövqeyimiz bu baxımdan əlverişli hesab olunur. Lakin fəaliyyətimizin yerli icmaya mənfi təsirlərini (səs-küy, toz və digər tullantılar) azaltmaq üçün bütün zəruri tədbirlər görülmüşdür.

Qeyd: Şəffaflığın təmin edilməsi məqsədilə qeyd edək ki, bu hesabatda müqayisə üçün verilmiş 2017 və 2018-ci illər üçün ətraf mühitlə bağlı bir neçə fəaliyyət göstəricisi yenidən dəqiqləşdirilməklə təqdim olunmuşdur. Bu göstəricilərin dəqiqləşdirilməsinin səbəbi 2019-cu ildə Dayanıqlı İnkişaf haqqında Hesabat nəşr olunduqdan sonra, rəqəmlərimiz yerli qanunverici orqanlara təqdim olunan zaman ətraf mühitlə bağlı göstəriciləri yenidən təhlil etməyimizdir. Bu təhlil nəticəsində enerji istehlakı, karbon qazı, NO_x və toz emissiyaları üzrə göstəricilərə kiçik düzəlişlər edilmişdir. Əlavə olaraq, bu il WRI / WBCSD protokoluna və GCCA tələblərinə uyğun olaraq nəqliyyat vasitələrində benzin və dizel kimi yanacaqlardan istifadəyə görə yaranan atmosfer tullantılarını birbaşa CO₂ tullantılara daxil etmişik. Müqayisəli illər üçün göstəricilər də müvafiq qaydada dəqiqləşdirilərək yenidən təqdim olunub.

10.1. İqlimə təsir

Sənayemizin istiqaməti, eləcə də hökumətin Paris İqlim Sazişi üzrə öhdəlikləri iqlim dəyişikliyi ilə mübarizənin əsas vəzifələrimizdən biri olmasının səbəbləridir və bu öhdəliklər biznes strategiyamızda öz əksini tapmışdır. Texnoloji prosesdə CO₂ emissiyaları iki mənbədən yaranır: klinker istehsalı və yanacağın yandırılması. Digər yanacaqlarla müqayisədə ən az CO₂ emissiyası yaradan təbii qazdan istifadə etdiyimiz üçün yanacağın yandırılması nəticəsində yaranan emissiyanın həcmi daha da azalda bilmirik. Bu səbəbdən iqlim dəyişikliyinə mənfi təsiri azaltmaq üçün klinker faktorunun azaldılmasına əhəmiyyət veririk.

2019-cu ildə yeni məhsulumuz olan 1-ci sinif sement istehsalına başlamışıq və yaxın

gələcəkdə istifadəyə veriləcək üç yeni məhsulun hərtərəfli sınağını həyata keçirdik. Nəticə etibarilə bu, orta klinker faktorunun bir qədər artmasına gətirib çıxardı. Məhsul növü üzrə klinker faktoruna gəldikdə isə tədqiqat və inkişaf fəaliyyəti nəticəsində ilbəlil cüzi dəyişikliklər olsa da, 2014-cü il ilə müqayisədə A və B sement sinifləri üçün klinker faktorunu əhəmiyyətli dərəcədə azalda bilmişik. Bu azalmaya keyfiyyətdə hər hansı mənfi dəyişiklik olmadan nail olmuşuq. Müvafiq qısa, orta və uzunmüddətli hədəflərimizə nail olmaq məqsədilə digər məhsullar, eləcə də hazırlanmaqda olan məhsullar üçün klinker faktorunu azaltmağa çalışırıq.

Cədvəl 13. Sement növləri üzrə klinker faktoru

Cement Classes	2017	2018	2019
Klass A	75.3%	76.6%	77.4%
Klass B	65.5%	64.7%	65.6%
Klass C	88.7%	87.0%	87.5%
Klass S	89.0%	86.8%	87.8%
Klass 1	-	-	87.5%
Ortalama klinker faktoru	78.6%	78.2%	78.7%

Müəssisəmiz texnoloji prosesdə müasir yandırma üsullarından istifadə edir və zərərli qaz emissiyalarının azaldılması üzrə qaydalara (Azərbaycan Respublikasının Ətraf mühitin mühafizəsi haqqında qanunu və Ətraf mühitin mühafizəsi üzrə qətnamə) uyğun olaraq fəaliyyət göstərir. Qeyd olunduğu kimi, istehsalda təbii qazdan istifadə edirik və təbii qazın yandırılmasının ətraf mühitə təsiri klinker istehsalında istifadə edilən digər yanacaq növlərinin (məsələn, neft koksu) təsirindən daha aşağıdır. Təbii qazdan istifadə imkanımız atmosferə buraxılan zərərli tullantıların səviyyəsini icazə verilən maksimal səviyyədən aşağı saxlamağa imkan yaradır. Lakin biz başa düşürük ki, bu, təbii ehtiyatların azalması hesabına baş verir. Belə vəziyyəti nəzərə alaraq, 2019-cu ildə alternativ yanacaqlar və xammaldan istifadə ilə bağlı Texniki

Konsepsiyayı hazırladıq və hazırda müəyyən edilmiş seçimlərin reallaşma imkanını qiymətləndiririk.

2019-cu il ərzində cəmi təbii qaz istehlakı, o cümlədən klinker istehsalı üçün istifadə olunan enerji 113 milyon kub metr təbii qaz olmuşdur ki, bunun da nəticəsində atmosfərə 241.4 min ton miqdarında karbon qazı buraxılmışdır. 2018-ci ildən etibarən klinker, sement istehsalı artdığı və yeni növ məhsulun istehsalına başlanıldığı üçün ümumi karbon qazı emissiyaları da bir qədər artmışdır. Nəticədə karbon qazı emissiyası 1 ton sement üçün 565 kiloqramdan 569 kiloqrama qədər cüzi artmışdır, lakin bu göstərici baza il ilə müqayisədə əhəmiyyətli dərəcədə aşağıdır. 14-cü cədvəldə son üç il - 2017-2019-cu illər üçün xüsusi karbon qazı emissiyalarının həcmi təqdim olunur.

Cədvəl 14. Hesabat dövrü ərzində karbon qazı emissiyası (birbaşa və dolayı)

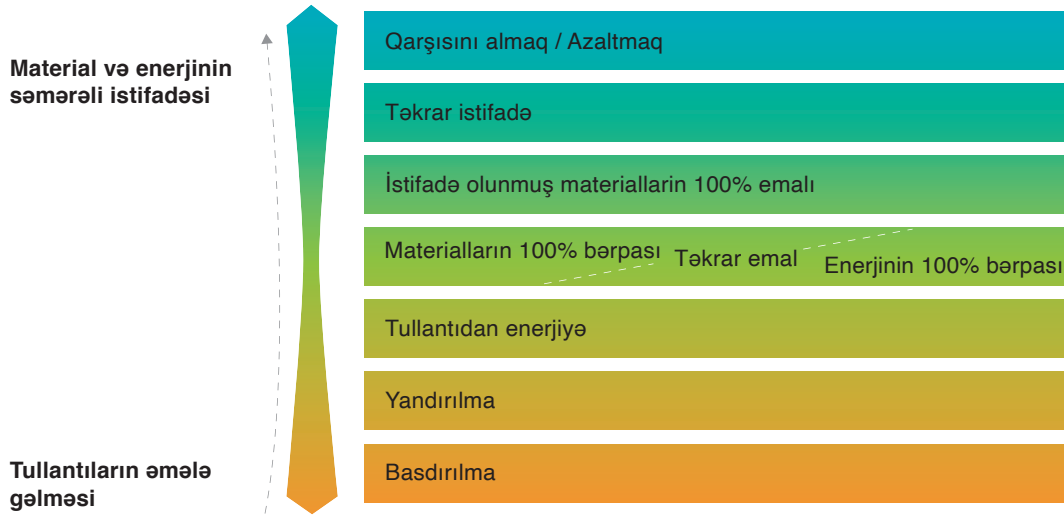
İEQ emissiyaları	2017	2018	2019
Spesifik birbaşa CO2 emissiyası, ümumi (kq / ton sement məhsulu)	568	565	569

2019-cu ildə Beynəlxalq Enerji Agentliyinin Dayanıqlı İnkişaf Strategiyasına əsasən emissiya səviyyəsini 1 ton sement üçün 0.51 tondan daha az emissiya səviyyəsinə çatdırmaq üçün həll yolları axtarmağa davam etdik. Eyni zamanda enerji səmərəliliyi ilə bağlı təşəbbüsləri həyata keçirməklə klinkerin istilik enerji tutumunu 1 ton üçün 3.27 QC həddində saxlamışıq ki, bu da 2030-cu ilə

qədər DİM-lərə nail olmaq üçün müəyyən olunan maksimum həddən aşağıdır.

Biz hələ də sement istehsalatı prosesində təkrar emal konsepsiyasını qiymətləndiririk. Bu konsepsiya təbii qaz və xammalın istehlakını azaltmaq məqsədilə tullantı və ya ikinci dərəcəli materialların enerji istehsalı üçün istifadəsini nəzərdə tutur. Yandırma sobalarımız təkrar emal üçün əlverişli şərait yaradır.

Sxem 15. Təkrar emal iyerarxiyası

Alternativ yanacaq və xammalın istifadəsi üçün texniki konsepsiyanın bir hissəsi olaraq 2019-cu ildə qazılmış süxur hissəciklərindən istifadə etmək üçün hərtərəfli təhlil apardıq. Xərclərə qənaət edilməsi ilə bağlı müəyyən üstünlüklərin təmin olunması qərara alındı, lakin biz hələ də onun uyğun qiymətə əldə olunması üçün müzakirələr aparırıq.

Növbəti illərdə ölkənin potensialını nəzərə alaraq alternativ enerji növlərindən istifadə etməyi nəzərdə tuturuq. Düşünürük ki, bununla yalnız təbii qaz istehlakının azaldılmasına nail olmayacağıq, həm də neft-qaz sənayesinin atmosfərə buraxdığı karbon qazı emissiyalarının azalmasına şərait yaradacaq və neftlə çirklənmiş torpaqların bərpası ilə bağlı dövlət proqramına dəstək vermiş olacağıq.

10.2. Atmosfer çirkləndiriciləri

2019-cu ildə həyata keçirdiyimiz təşəbbüslər sayəsində ümumi və spesifik NOx emissiyalarını əhəmiyyətli dərəcədə azaldıq ki, bu da bərk maddələrin yaranmasında

azalmaya səbəb oldu. İstehsal və quru hava şəraiti ilə əlaqədar olaraq, toz emissiyalarının miqdarı cüzi şəkildə artmışdır.

Cədvəl 15. Norm-un istehsal prosesləri nəticəsində havaya buraxılan çirkləndirici maddələr

Hava çirkləndiriciləri	2017	2018	2019
Toz			
Cəmi toz emissiyası, ton/il	197	186	208
Spesifik emissiyalar, q/ton klinker	182	159	171
NOx			
Cəmi toz emissiyası, ton/il	1,180	1,089	1,021
Spesifik emissiyalar, q/ton klinker	1,091	929	837
Uçucu üzvi birləşmələr/Tetrahidrokannabinol ¹			
Cəmi emissiyalar, kq/il	-	594	217
Spesifik emissiyalar, q/ton klinker	-	0.507	0.178

¹ 2018-ci ildən etibarən Uçucu üzvi birləşmələr/Tetrahidrokannabinol hesablamalara daxil edilmişdir.

Hesabat ili ərzində biz NO_x, SO₂ və PM emissiyalarının konsentrasiyasının dispersiya modelləşdirməsini təmin etmək məqsədi daşıyan Tvinning Layihəsinin həyata keçirilməsi üçün Azərbaycan Respublikası Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi ilə əməkdaşlıq etdik. Qiymətləndirmə emissiyaların dəqiq yeri, tüstünün temperaturu, hissəciklərin yayılması və iqlim şəraitləri nəzərə alınaraq Finlandiya Meteorologiya İnstitutu tərəfindən aparılmışdı və on kilometr radiusu əhatə edirdi. Bu model əsasında saatlıq, günlük və illik məlumatlar hazırlanır və belə məlumatlar konsentrasiyaların yerli

havanın keyfiyyəti üzrə qaydalar və Avropa İttifaqının icazə verilən konsentrasiya limitləri ilə müqayisəsi üçün istifadə ediləcək. Modelin nəticələrinə görə bu emissiyalar bizim təhlükəsiz zonamızdan kənara çıxmır və nəticədə yaşayış sahələrinə təsir göstərmir.

AZECOLAB ilə əməkdaşlığımız davam edir, onlar emissiyaların təhlili üzrə onlayn sistemimizin müstəqil yoxlamalarını aparırlar və tüstü qazların emissiyalarının müstəqil monitorinqini həyata keçirirlər. 2019-cu ildə aparılmış ən son təhlil tüstü qazı konsentrasiyası üzrə qiymətləndirmələrimizin dəqiqliyini və etibarlılığını təsdiqlədi.

10.3. Su istehlakı

Biz şirin su istehlakını azaltmağa və bununla da fəaliyyət göstərdiyimiz ərazilərdə təbii ehtiyatların tükənməsini minimuma endirməyə çalışırıq. Təkrar istifadə və təkrar emal vasitəsilə su istehlakını azaltmaq üçün daim araşdırma aparırıq. Eyni zamanda Azərbaycan hökumətinin qanunvericilik

göstərişlərinə riayət etmək öhdəliyi daşıyıq. Norm istifadə etdiyi suyu əsasən su təchizatı şəbəkəsindən əldə edir. Biz su istehlakının üç əsas növünü müəyyən etmişik:

1	İstehsalat prosesi üçün istifadə edilən su
2	Suvarma üçün istifadə edilən su
3	İnzibati məqsədlər üçün istifadə edilən su

Bu sahələrin hər birində istehlak olunan su aylıq fəaliyyət təhlili ilə bağlı görüşlərdə izlənilir, hər hesabat dövrünün sonunda müvafiq hədəflər müəyyən olunur və yaranan fərqlər təhlil edilir. Su borularının təmiri və metal borulardan PVC borulara keçilməsi kimi təşəbbüslər sayəsində son üç il ərzində su istehlakını azaldaraq spesifik su istehlakının 30% və ümumi su sərfinin 20% azalmasına nail olmuşuq.

Hazırda biz texnoloji prosesdə soyudulma məqsədləri üçün istifadə etdiyimiz suyu təkrar emaldan keçiririk. Lakin suyun buxarlanması səbəbindən sistemin təhlükəsizliyini və effektiv işini təmin etmək məqsədilə sistemə vaxtaşırı su əlavə edilir. Müəssisəmizin su emalı avadanlığı əməliyyatların fasiləsiz aparılması üçün yenilənir. 2019-cu ildə zəruri olan bütün yenilənmələr yerinə yetirilib və buna görə 2020-ci ildə inzibati və suvarma məqsədləri üçün təkrar emal olunmuş sudan istifadə edəcəyimizə ümid edirik.

Cədvəl 16. Su istehlakı

Suyun idarə edilməsi	2017	2018	2019
Cəmi su istehlakı ² , min m ³	77,609	68,270	50,117
Spesifik su istehlakı, l/ton sement məhsulu	63.7	52.4	36.6

² 2017 və 2018-ci illər üzrə keçən ilin hesabatında göstərilən rəqəmlərlə bu il göstərilən rəqəmlər arasında fərq ona görədir ki, keçən il su istehlakının hesablanmasında axıdılan su nəzərə alınmamışdı. Axıdılan su rəqəmləri üçün, 13-cü bölməyə istinad edin.

10.4. Torpaq və biomüxtəliflik

Fəaliyyətimizin birbaşa və/və ya dolayı təsirinə məruz qalan ekosistemi qorumaq bizim üçün çox vacib məsələlər sırasındadır. Zavodumuzun yerləşdiyi ərazinin ekoloji xüsusiyyətlərini başa düşmək üçün qurğuların işlənilib hazırlanması, layihələndirmə, tədarük və tikinti mərhələsində flora və faunanın təhlili aparılmışdır. Nəticələr göstərmişdir ki, bu bölgədə təbii şərait az inkişaf etmişdir, yüksək biomüxtəlifliyə malik və ya mühafizə olunan sahələr yoxdur və bu səbəbdən ərazi əməliyyatlarımız üçün tam uyğundur. Ətraf mühitin və yerli biomüxtəlifliyin ilkin təhlili hələ də qüvvədədir. İstifadədə olan ərazi artıq deqradasiyaya

uğradığı üçün bu cür təhlillər hər il aparılır. Buna baxmayaraq, gəvən, süsən, ayıdöşəyi, Suriya sarımsaqiqli qurbağası, aralıq dənizi tısbağası, kələz kimi flora və fauna növlərinin bu ərazidə olmasını nəzərə alaraq, onların mühitinə xələl yetirməmək üçün bütün lazımi tədbirlər görülmüşdür. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi davamlı şəkildə biomüxtəlifliyə vurduğumuz mənfi təsiri izləyir və mənfi təsirin azaldılması ilə bağlı gördüyümüz tədbirləri effektiv hesab etmədikdə sorğular aparılır. 2019-cu ildə heç bir belə sorğu olmamışdır.

10.5. Tullantıların idarə edilməsi

Hazırda şirkətimizdə tullantıların idarə edilməsi 2015-ci ildə qəbul edilmiş tullantıların idarə edilməsi üzrə daxili prosedurlar ilə nizamlanır.

Müəssisəmizdə texnoloji proses nəticəsində yaranan tullantılar iki kateqoriyada qruplaşdırılır:

- Təhlükəli tullantılar – kateqoriyaya əhalinin sağlamlığı və ətraf mühit üçün təhlükəli olan zəhərli, yoluxucu, oksidləşdirici və ya dağıdıcı xüsusiyyətləri olan tullantılar (lüminessent lampalar, neftin istifadəsindən yaranan tullantılar, istismar müddəti bitmiş şünlər və sair) daxildir.

- Təhlükəsiz tullantılar – bu kateqoriyaya əhalinin sağlamlığı və ətraf mühit üçün təhlükəli olmayan tullantılar daxildir. Kateqoriya daxilində iki alt kateqoriya müəyyən edilmişdir: emal üçün yararlı (məs. kağız, metal, taxta, karton, plastik, polietilen və sair) və digər tullantılar (məs. kanalizasiya suları və inzibati tullantılar).

Həm təhlükəli, həm təhlükəsiz tullantılar bir-birindən ayrılaraq daxili qaydalara və yerli qanunvericiliyə uyğun olaraq saxlanılır. Hazırda təhlükəli və təhlükəsiz tullantıların daşınması, istismarı və təkrar emalı üçün lisenziyalı peşəkar “AA service” xidməti ilə əməkdaşlıq edirik.

Təhlükəsiz tullantılar ayrılır və müəssisəmizdə təyin edilmiş poliqonda saxlanılır. Belə tullantılar müəyyən miqdarda toplandıqdan sonra satılır və ya texnoloji

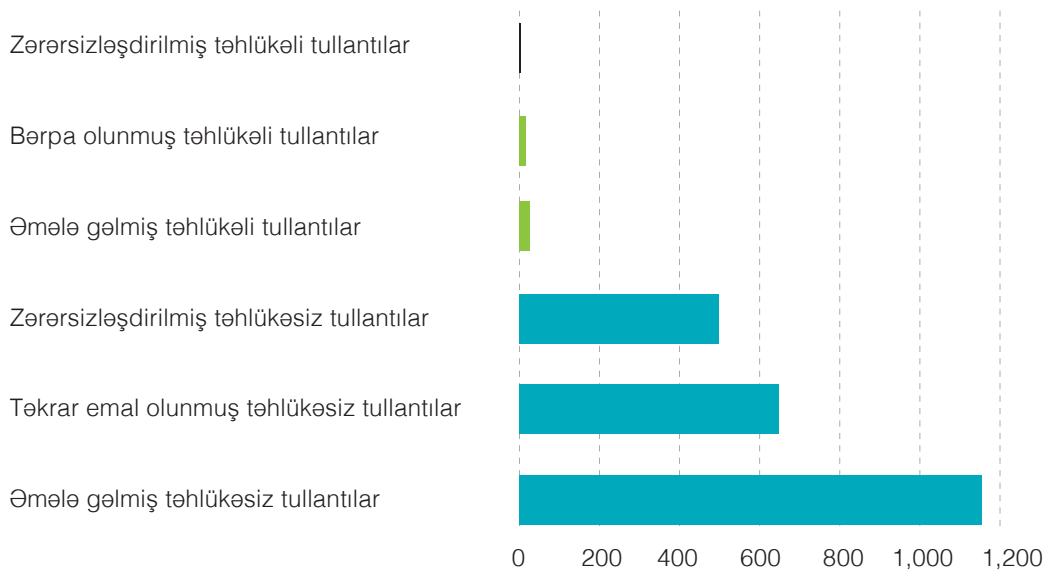
prosesdə təkrar istifadə olunur. Məsələn, texnoloji proses zamanı dəyirmanda kiçik hissələrə bölünmüş metal küreciklər ölçüsünə görə qruplaşdırılır və ən kiçik hissələr ildə bir dəfə metal kimi satılır. Eyni zamanda yanma kameraları üçün izolyasiya kimi istifadə edilən refraktiv xüsusiyyətli beton və kərpiclərin istifadə müddəti bitdikdə klinker keyfiyyətinə xələl gətirmədən klinker istehsalında istifadə olunur.

2019-cu ildə əmələ gəlmiş təhlükəsiz tullantıların həcmi azaldı və bu tullantıların böyük əksəriyyəti təkrar emal edildi. Əmələ gəlmiş təhlükəli tullantıların isə həcmi artdı, ancaq onların 95%-i bərpa olundu. Tullantıların idarə edilməsini təkmilləşdirmə fəaliyyətimizin bir hissəsi olaraq, 2019-cu ildə təkrar emal

məqsədilə tullantıların bir-birindən ayrılması prosedurlarını kağız və plastik tullantılara da şamil etdik. Ofis binasında, istehsal sahələrində və digər obyektlərdə bu məqsədlə xüsusi zibil qutuları yerləşdirdik. Bu təkmilləşmələr 2019-cu ildə əmələ gələn tullantıların böyük əksəriyyətini təkrar emal və bərpa etməyimizə kömək etdi.

Sxem 16. Tullantıların idarə edilməsi

Tullantılar (ton) 2019

səhifə

63

---

11. MƏSULİYYƏTLİ İSTEHSAL

- 11.1. Müştəriyə qayğı
- 11.2. Tədqiqat və inkişaf
- 11.3. Materialların istifadəsi və dairəvi iqtisadiyyat
- 11.4. Keyfiyyətə zəmanət

11.1. Müştəriyə qayğı

Müştəri ehtiyaclarını başa düşmək və dərhal cavab vermək məqsədilə biz müntəzəm qaydada fərqli tədbirlər və bu kimi digər mexanizmlər vasitəsilə müştərilərimizlə əlaqə qururuq. Sement alışı prosesində ustaların rolunu nəzərə alaraq, müştərilərimizi saxlamaq və yeni müştəri qazanmaq

məqsədilə 2016-cı ildə Ustalar Klubunu yaratmışıq.

Müştəri Münasibətlərinin İdarə olunması sistemi effektiv kommunikasiyanı təmin edən digər mexanizmləri əhatə edir və bu sistemə aşağıdakı xidmətlər daxildir:

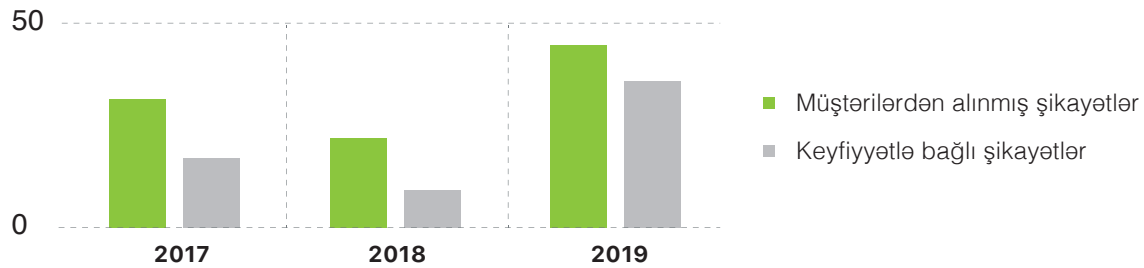
1	Texniki dəstək xidməti – sementin keyfiyyəti ilə bağlı müştərilərin problemlərinin vaxtında həll edilməsi üçün kommunikasiya aləti;
2	927 Qaynar xətt – müştərilərin problemlərinin həll olunması üçün məlumat mərkəzi;
3	E-ticarət sistemi – müştərilərə GPS vasitəsilə sifariş vermək, sifariş və borc tarixçəsini izləmək imkanı verən 7/24 fəaliyyət göstərən onlayn istifadəçi platforması;
4	Marketing tədqiqatı – məhsul və xidmət keyfiyyətinin əsas fəaliyyət göstəricilərinə əsasən nəzarət altında saxlanması üçün Marketing departamentinin hər il həyata keçirdiyi layihə.

Yüksək müştəri məmnunluğunu təmin etmək üçün şikayətlərə baxılması mexanizmlərinə xüsusi əhəmiyyət veririk. Sxem

17-də son 3 il ərzində bu mexanizmlər vasitəsilə daxil olan ümumi və keyfiyyətlə bağlı şikayətlərin sayı əks olunur.

Sxem 17. Müştərilərdən daxil olan şikayətlər

Müştərilərdən daxil olan şikayətlər

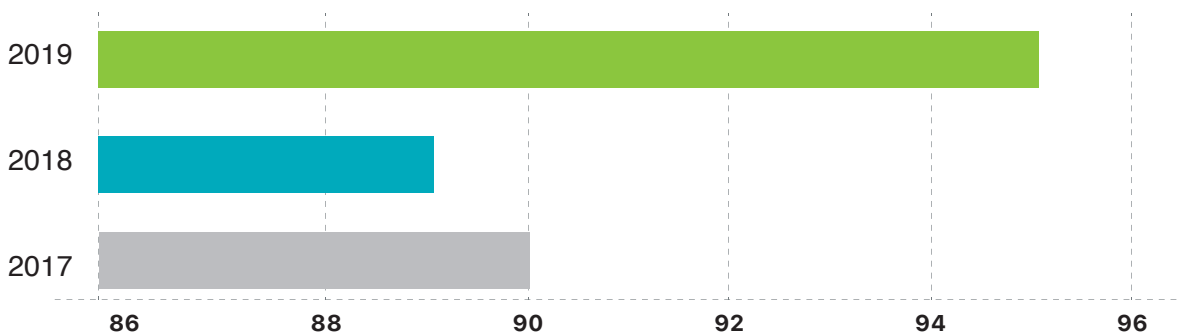

2019-cu ildə müştərilərdən daxil olan şikayətlər, o cümlədən keyfiyyətlə bağlı şikayətlərin sayı artmışdır. Belə hal adətən yeni məhsul buraxılışına başladığında baş verir, çünki müştərilər yeni məhsullarla tanış

olmaq üçün müəyyən vaxt tələb edirlər. Bundan əlavə Sxem 18-dən görüldüyü kimi, hesabat ilində müştəri şikayətləri artsa da, onların həlli əmsalı da əvvəlki illərlə müqayisədə əhəmiyyətli dərəcədə artmışdır.

Sxem 18. Şikayətlərin həlli

Şikayətlərin həll olunma statusu (%)

Keyfiyyətli müştəri xidmətini təmin etmək üçün 2020-ci ildə yeni mobil tətbiq yaratmağı planlaşdırırıq. Bu tətbiq vasitəsilə pərakəndə müştərilər ehtiyaclarına uyğun

11.2. Tədqiqat və inkişaf

Daim inkişaf edən bazarda rəqabət qabiliyyətliliyimizi yüksək səviyyədə saxlamaq üçün yerli sement sənayesində tədqiqat və inkişaf sahəsində ön sıralarda qalmağa çalışırıq.

2019-cu ildə yerli quyu-tamponaj sementinin istehsalı ilə bağlı tədqiqat və inkişaf fəaliyyətimizi davam etdirmişik. Eyni zamanda uğurlu inkişaf fəaliyyətimizin nəticəsi olaraq, yeni məhsulumuz olan Klass 1 sementin istehsalına başladıq.

11.3. Materialların istifadəsi və dairəvi iqtisadiyyat

Norm istehsal prosesində dairəvi iqtisadiyyata xüsusi əhəmiyyət verir. Təkrar emaldan keçən materiallardan istifadənin artması dayanıqlı əməliyyatlar aparmağa, təbii ehtiyatları qoruyub saxlamağa və cəmiyyətə fayda verməyə imkan yaradır. Yaxşı haldır ki, sement sənayesi əlaqəli sənayelərə aid törəmə məhsulların və alternativ xammalın istifadəsi üçün

məhsulu seçə, nəzərdə tutulmuş istifadə sahəsi üçün sementin tələb olunan miqdarını müəyyən edə və onlara daha yaxın ərazidəki yüksək ixtisaslı ustaları tapa biləcəklər.

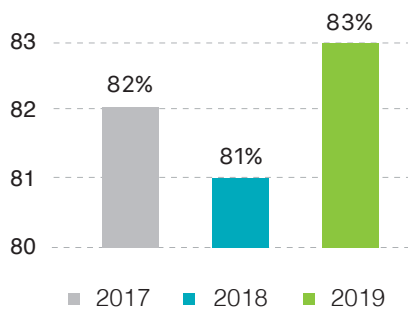
İstehsal prosesində olan daha 3 məhsulu 2020-ci ildə istifadəyə verməyi planlaşdırırıq. Uğurlu olacağı təqdirdə, bu məhsullar orta klinker faktorunu azaldacaq və müvafiq qısamüddətli hədəflərimizə nail olmaqda bizə yardımçı olacaq.

Mövcud imkanlarımızdan istifadə edərək istehsalımızın ətraf mühitə mənfi təsirini nəzarətdə saxlamaq və azaltmaq ilə yanaşı, məhsullarımızın keyfiyyətini artırmağa və məhsul portfelimizi genişləndirməyə davam edəcəyik.

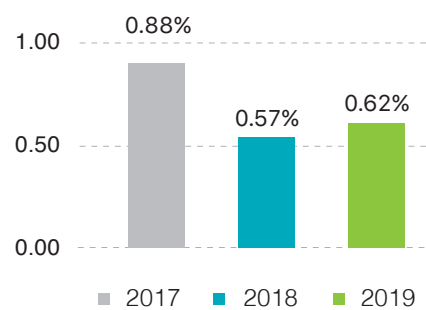
imkanlar yaradır. Bu səbəbdən törəmə məhsullarını bizə ötürə bilən üçüncü tərəflərlə, eləcə də yaxınlıqdakı karxanalarla əməkdaşlıq edirik. 2019-cu ildə istehlak etdiyimiz xammalın 83%-i ikinci dərəcəli xammaldan (xammalın əvəz edən törəmə məhsullar) və alternativ xammaldan (əvvəlki istifadədən sonra bərpa edilmiş materiallar) ibarət olmuşdur.

Sxem 19. Alternativ və ikinci dərəcəli xammal

İkinci dərəcəli xammal / Xammal (%)

Alternativ xammal / Xammal (%)

11.4. Keyfiyyətə zəmanət

Norm-un Keyfiyyətə Nəzarət və Keyfiyyətə Zəmanət Departamenti keyfiyyətin, eləcə də həm kisə, həm də qalaq məhsulların və xidmətlərin beynəlxalq standartlara və daxili qaydalara uyğunluğunun təmin edilməsi üçün məsuliyyət daşıyır. Keyfiyyəti idarəetmə sistemimiz DNV GL tərəfindən ISO 9001:2015 standartına uyğunluq sertifikatı ilə təsdiqlənmişdir.

2019-cu ildə Bureau Veritas tərəfindən laboratoriyalarımızdan götürülmüş nümunələrin yoxlama nəticələri məhsullarımızın EN 197-1 Standartına uyğun olduğunu təsdiqləyib. Həmçinin quyu-tamponaj sementinin istehsalı ilə əlaqədar olaraq biz 2020-ci ildə API standartlarına tam uyğunluğu təmin etməyi planlaşdırırıq. Uyğunluq sertifikatını əldə etmək məqsədilə kimyəvi tərkib, qatılma müddəti, su itkisi, sərbəst maye, reologiya və sıxılma gücü baxımından sınaqlardan uğurla keçə biləcək məhsul hazırlamağa çalışırıq.

NORM

NORM

NORM

NORM

NORM

NORM

NORM

NORM

NORM

NORM

NORM

NORM

NORM

NORM

NORM

NORM

NORM

NORM

NORM
KLASS A

NORM
KLASS A

NORM
KLASS A

NORM
KLASS A

səhifə

67

---

12. TƏCHİZAT ZƏNCİRİ

12.1. Təchizatçılarımız

12.2. Təchizatçıların seçilməsi

Təchizat zəncirimizdə sosial və ekoloji məsuliyyət, iqlimin qorunması və şəffaflıq prioritet təşkil edir. Bütün biznes proseslərimizi məsuliyyətlə həyata keçirməyə çalışırıq. Bu proseslərə davamlı kompleks yanaşmanı təmin etmək üçün biznes tərəfdaşlarımız və təchizatçılarımız ilə münasibətlərdə əsas prinsip və qaydalarımızı tətbiq edirik.

Təchizat zəncirimiz ticarət sahəsində yerli qanunvericiliyə və beynəlxalq təcrübəyə əsaslanan bir sıra daxili prosedurlar ilə tənzimlənir. Belə prosedurlardan ən mühüm olanları aşağıdakılardır:

- 1 Satınalma proseduru;
- 2 Tender proseduru;
- 3 Ehtiyatların idarə edilməsi proseduru;
- 4 Anbarın idarə edilməsi proseduru.

Bundan başqa, cari il ərzində Norm “Xammal mənbəyinin idarə edilməsi, tədarükü, saxlanması və istifadəsi prosedurları”nı hazırlamışdır. Bu prosedurlar müvafiq qərarvermə prosesləri ilə bağlı məsuliyyət

daşıyan işçiləri təyin etməkdə departamentlərə yardımçı olmaqla yanaşı, keyfiyyət, təhlükəsizlik və effektivlik standartlarımızı da müəyyən edir.

12.1. Təchizatçılarımız

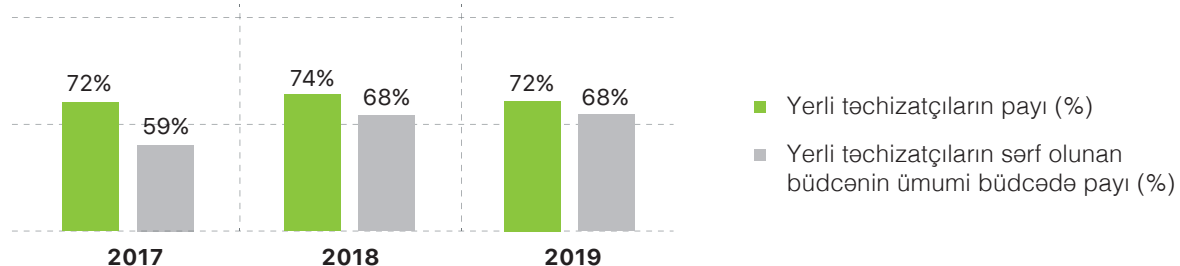
Cari hesabat ilində, yerli və xarici təchizatçılardan ibarət böyük şəbəkəmizdəki podratçılardan ümumi sayını 578-ə çatdırmışıq. Yerli təchizatçı dedikdə biz Azərbaycan bazarında fəaliyyət göstərən təchizatçılarımızı nəzərdə tuturuq.

“Layihəli iş və iqtisadi artım” adlı DİM 8-i dəstəkləmək öhdəliyimizi nəzərə alaraq, mümkün hallarda yerli təchizatçılarla çalışmağa üstünlük veririk. Bu səbəbdən təcübül deyil ki, 2019-cu ildə satınalma büdcəmizin 68%-i yerli təchizatçılar üzrə xərclən-

mişdir. Sxem 20-dən görüldüyü kimi, yerli təchizatçılar üçün satınalma büdcəmizdən xərclənmiş məbləğin faiz göstəricisi əvvəlki illə eynidir. Bundan fərqli olaraq, yerli təchizatçılardan payı 2018-ci illərlə müqayisədə bir qədər azalmışdır. İstehsal və tikinti işlərimiz üçün müəyyən ehtiyat hissələri və digər zəruri materiallar yerli təchizat bazarında tələb olunan keyfiyyətdə olmadığından belə malları əldə etmək üçün xarici təchizatçılarla əməkdaşlıq etmək məcburiyyətində qaldıq. Belə alışlar “yerli təchizatçılardan/podratçılardan payı” göstəricisində azalmaya səbəb oldu.

Sxem 20. Təchizat zəncirimizin yerli təchizatçılardan

Yerli təchizata diqqət

12.2. Təchizatçıların seçilməsi

Təchizat zəncirinin idarə edilməsi çərçivəsində dayanıqlı inkişaf dəyərləri və prinsiplərimizi saxlamağa çalışırıq. Bu səbəbdən bütün təchizatçılarımızdan onların fəaliyyətinin fasiləsizliyi və dayanıqlılığı ilə bağlı müəyyən şərtlərə cavab vermək tələb olunur. 2019-cu ildə təchizatçıları seçmək üçün yeni ilkin kvalifikasiya forması tərtib etdik. Bu formaları hazırlamaqda məqsəd

tədarükçü seçimi prosesini optimallaşdırmaq və API standartlarının tələblərinə uyğunlaşdırmaqdır. Formalarda sosial və ekoloji ehtiyaclar vurğulanır, standart kommersiya və keyfiyyət tələbləri müəyyən olunur. Sxem 21-də Norm-un kvalifikasiya formasında istifadə olunan seçim meyarlarının yönəldiyi dörd əsas sahə təqdim olunur.

Sxem 21. Təchizatçı seçimi meyarları

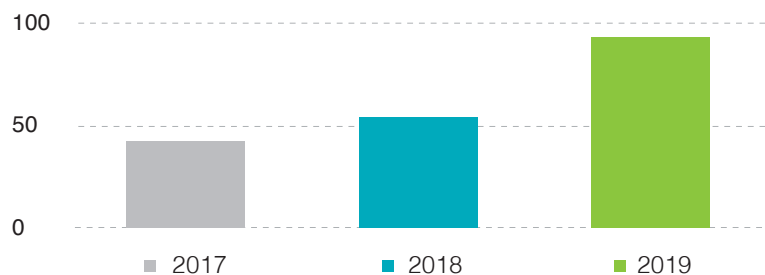

İlkin kvalifikasiya formaları skoring sistemini müəyyən edir və beləliklə, mənfi seçim vasitəsi hesab olunur. İlkin kvalifikasiya təhlilinin nəticəsi olaraq, 50 balda aşağı qiymətləndirilən namizəd firmalar uyğun sayılmırlar. Qalan təchizatçılar kateqoriyalara bölünür və ballara əsasən qiymətləndirilir. Yeni təchizatçıların təsnifləşdirilməsi sistemi

vacib təchizatçılarımızla effektiv ünsiyyət qurmağa və təkmilləşdirilməsi tələb olunan sahələrlə bağlı tövsiyələr verməyə imkan yaradır. Ümumilikdə bu il 93 təchizatçının qiymətləndirməsini aparmışıq ki, bu da Sxem 22-də göstəriləndiyi kimi, 2017-2018-ci illər ilə müqayisədə əhəmiyyətli dərəcədə yüksək göstəricidir.

Sxem 22. Təchizatçıların keyfiyyət və fəaliyyət ilə bağlı qiymətləndirilməsi

İstehsal və fəaliyyətin keyfiyyətinə görə qiymətləndirilmiş təchizatçıların/podratçıların ümumi sayı

İlkin kvalifikasiya forması təchizatçıların özü tərəfindən doldurulduğu üçün bu formalardan əldə etdiyimiz məlumatları tədarükçünün iş sahəsinə səfərlərimizin və apardığımız yoxlamaların nəticələri ilə tamamlayırıq. Belə səfərlər və yoxlamalar zamanı Norm-un satınalma komandasının əldə etdiyi nəticələr təchizatçılarla əməkdaşlığa başlamaq/davam etmək üçün qərarların verilməsində əsas rol oynayır.

Biz davamlı olaraq, satınalma proseslərimizi təkmilləşdirməyə və yeniləməyə çalışırıq. Təchizatçı seçimi prosedurlarımızın effektivliyini və şəffaflığını artırmaq üçün elektron

təchizat (e-Procurement) və elektron hərrac (e-Auction) həllərindən istifadə edirik.

Norm tərəfindən E-təchizatdan istifadə olunması şirkətlə təchizatçılar arasında şəffaflığı artırır. Təchizat portalımızda təchizatçılarımız son tarixləri, statusu və başqa önəmli məlumatları görə bilir. İnanırıq ki, E-təchizatdan istifadə etməklə, biz təchizatçılarımızla daha açıq və aydın münasibət qurmağa, eyni zamanda xərclərimizi azaltmağa, daha yaxşı kommunikasiya və daha effektiv təchizatı idarəetmə prosesləri yaratmağa nail olmuşuq.

səhifə

72

---

13. FƏALİYYƏT CƏDVƏLLƏRİ

- 13.1. Şirkət haqqında
- 13.2. Maliyyə nəticələri
- 13.3. İnsan resurslarımız
- 13.4. Sağlamlıq və təhlükəsizlik
- 13.5. Ətraf mühit
- 13.6. Məsuliyyətli istehsal
- 13.7. Təchizat zənciri

13. Fəaliyyət cədvəlləri

13.1. Şirkət haqqında

Klinker və sement istehsalı (Ton)	2017	2018	2019
Klinker istehsalı	1,081,390	1,172,414	1,219,360
Sement istehsalı, o cümlədən:	1,218,019	1,302,438	1,367,734
Klass A	435,542	448,395	519,996
Klass B	278,381	303,817	311,475
Klass C500	444,345	522,852	492,472
Klass S	59,751	27,374	25,657
Klass 1	-	-	18,134

13.2. Maliyyə nəticələri

İqtisadi fəaliyyət, 000 AZN	2017	2018	2019
Əldə edilmiş birbaşa iqtisadi dəyər	126,272	149,447	149,210
Gəlirlər	126,272	149,447	149,210
Paylanmış iqtisadi dəyər	91,584	114,641	119,123
Əməliyyat xərcləri	65,816	77,710	83,669
Sosial xərclər	146	258	299
Əmək haqqı, bonuslar və işçilərə digər ödəmələr	8,213	9,566	10,851
Dövlət büdcəsinə ödənişlər, o cümlədən	17,409	27,107	24,304
Əmlak vergisi	1,979	1,506	1,095
Ödəmə mənbəyində tutulan vergi	240	193	422
Torpaq vergisi	197	193	198
ƏDV xərcləri	13,253	14,977	12,253
22% DSMF-ə ödəmələr	1,698	1,716	1,457
Mənfəət vergisi	42	8,522	8,879
Bölüşdürülməmiş iqtisadi dəyər	34,688	34,806	30,087
Cəmi kapitalizasiya	234,888	228,341	288,696
Cəmi kapital	147,887	180,025	210,113
Cəmi borc	87,001	48,316	78,583

13.3. İnsan resurslarımız

Cinsə görə işçilərin cəmi sayı	2017		2018		2019	
	Kişi	Qadın	Kişi	Qadın	Kişi	Qadın
Əmək müqaviləsi üzrə işçilərin cəmi sayı	262	27	260	28	262	29

Yarım ştat işçilərin sayı	1	0	2	0	3	0
Tam ştat işçilərin sayı	261	27	258	28	257	29
Əmək müqaviləsinin növü üzrə işçilərin cəmi sayı	262	27	260	28	260	29
Daimi işçilərin sayı	222	24	212	23	220	22
Müvəqqəti işçilərin sayı	40	3	48	5	40	7
Tutduğu vəzifəyə görə işçilərin cəmi sayı	262	27	260	28	260	29
Yuxarı vəzifələr	16	1	19	1	18	1
Mütəxəssislər	53	16	50	17	44	22
Texniki vəzifələr	26	8	25	8	32	4
Digər	167	2	166	2	166	2

Yaş üzrə göstəricilər	2017			2018			2019		
	30 yaşından aşağı	30-50 yaş arasında	50 yaşından yuxarı	30 yaşından aşağı	30-50 yaş arasında	50 yaşından yuxarı	30 yaşından aşağı	30-50 yaş arasında	50 yaşından yuxarı
İşçilərin cəmi sayı	133	150	6	108	171	9	110	166	13
Yuxarı vəzifələr	0	15	2	0	17	3	0	15	4
Mütəxəssislər	22	45	2	15	50	2	25	40	1
Texniki vəzifələr	17	17	0	15	18	0	7	26	3
Digər	94	73	2	78	86	4	78	85	5
İşçilərin faiz göstəriciləri	46%	52%	2%	38%	59%	3%	38%	58%	4%
İşə götürülən işçilərin sayı	3	5	0	6	10	0	9	7	1
İşdən azad edilən işçilərin sayı	5	12	7	7	10	0	5	7	2

Cinsə görə kadr axını göstəriciləri	2017		2018		2019	
	Kişi	Qadın	Kişi	Qadın	Kişi	Qadın
İşdən azad edilmiş işçilərin sayı	22	2	15	2	10	4
Könüllü şəkildə işdən çıxmış işçilərin sayı	16	2	11	2	7	4
Yeni işə götürülən işçilərin sayı	8	0	13	3	12	5
Kadr axını əmsalı	0.15	0.15	0.10	0.14	0.07	0.27

Yerli cəmiyyət üzvlərindən rəhbər işçilər	2017	2018	2019
Yerli cəmiyyətdən ³ işə götürülmüş rəhbər işçilər	2	1	0
Cəmi işə götürülmüş rəhbər işçilər	4	1	0
Yerli cəmiyyətdən işə götürülmüş rəhbər işçi əmsalı	0.5	1	-

³ Yerli cəmiyyət – Azərbaycan

Cinse görə kompensasiya göstəriciləri	2017		2018		2019	
	Kişi	Qadın	Kişi	Qadın	Kişi	Qadın
Başlanğıc əmək haqqı	577	638	698	696	600	547
Minimum əmək haqqı (Azərbaycan üzrə)	105	105	135	135	250	250
Başlanğıc əmək haqqı /minimum əmək haqqı, cinse görə	5.50	6.08	5.17	5.16	2.40	2.19
Əsas əmək haqqı üzrə kişilərin qadınlara nisbəti	1.07		1.12		1.20	

Cinse görə valideynlik məzuniyyəti	2017		2018		2019	
	Kişi	Qadın	Kişi	Qadın	Kişi	Qadın
Valideynlik məzuniyyətindən faydalanmaq hüququna malik işçilərin ümumi sayı	0	8	0	2	4	12
Valideynlik məzuniyyətini götürmüş işçilərin ümumi sayı	0	8	0	2	0	0
Valideynlik məzuniyyəti başa çatdıqdan sonra hesabat dövründə işə qayıtmış işçilərin ümumi sayı	0	0	0	0	0	0
Valideynlik məzuniyyəti başa çatdıqdan sonra işə qayıtmış və işə qayıtdıqdan sonra 12 ay ərzində hələ də işləyən işçilərin ümumi sayı	0	6	0	0	0	5

Həssas qruplara görə işçilərin sayı	2017	2018	2019
Həssas qruplara görə işçilərin ümumi sayı	16	18	19
Əmək qabiliyyətini itirmiş işçilər	2	4	5
Qaçqınlar və məcburi köçkünlər	14	14	14

13.4. Sağlamlıq və təhlükəsizlik

Sağlamlıq və təhlükəsizlik üzrə göstəricilər	2017	2018	2019
Ölüm halları əmsalı (hər 10,000 işçi üzrə)	0	0	0
Cəmi ölüm hadisələri	0	0	0
Qeydə alınan zədələnmələrin ümumi sayı	8	3	3
İş yerində ciddi nəticəsi olan zədələnmələrin sayı və tezliyi (ölüm halları istisna olmaqla)	2	0	1
Digər zədələnmələrin ümumi sayı	6	3	2
Əmək qabiliyyətinin müvəqqəti itirilməsi ilə nəticələnən zədələrin ümumi sayı	2	0	1
Əmək qabiliyyətinin müvəqqəti itirilməsi ilə nəticələnən zədələrin tezlik əmsalı (1,000,000 iş saati üzrə)	4.03	0.00	1.81
Hesabat dövründə işçi saatlarının cəmi	496,588	498,437	552,359

İş yerində bədbəxt hadisələrin əmsalı (1,000,000 iş saati üzrə)	0	0	0
Peşə xəstəlikləri səbəbindən itirilmiş iş günlərinin sayı	0	0	0
İtirilmiş iş günlərinin ağırlıq əmsalı (1,000,000 iş saati üzrə)	60.41	0	10.86
Xəsarət/qəza nəticəsində itirilmiş günlərin sayı	30	0	6
Əmək qabiliyyətinin müvəqqəti itirilməsi ilə nəticələnən zədələrin tezlik əmsalı (1,000 işçi üzrə)	6.92	0	3.46
Cəmi hadisələrin tezlik əmsalı (1,000 işçi üzrə)	27.68	10.45	10.38

13.5. Ətraf mühit

Klinker faktoru	2017	2018	2019
Ortalama klinker faktoru	78.62%	78.18%	78.69%

Karbon qazı və enerji üzrə göstəricilər	2017	2018	2019
Cəmi birbaşa karbon qazı emissiyası (metrik ton/il)	781,879	847,695	881,842
Spesifik birbaşa karbon qazı emissiyası (kq/Ton Sement məhsulu)	568	565	569
Cəmi enerji istehlakı (QC)	3,908,667	4,250,599	4,460,994
İstilik enerjisi istehlakı (QC)	3,472,229	3,792,038	3,981,790
Təbii qaz üzrə istilik enerjisi istehlakı (QC)	3,472,229	3,792,038	3,981,790
Elektrik enerjisi istehlakı (QC)	436,438	458,561	479,204
Bərpa olunmayan elektrik enerjisi istehlakı (QC)	436,438	458,561	479,204
İstehsal üzrə istilik enerjisi tutumu ⁴ (klinkerin hər tonu üzrə QC)	3.21	3.23	3.27
Cəmi təbii qaz istehlakı (m3)	99,268,497	107,774,443	113,103,464

Su istehlakı	2017	2018	2019
Cəmi alınan su (MI)	104	93	75
Cəmi alınan şirin su (MI)	104	93	75
3cü tərəflərdən şirin suyun alınması (MI)	104	93	75
Cəmi axıdılan su (MI)	26	25	25
Suyun yerə axıdılması (MI)	6	6	5
Digər axıdılan su (MI)	20	19	20
Cəmi su istehlakı (MI)	78	68	50
Spesifik su istehlakı, L/ton sement istehsalı	63.7	52.4	36.6

⁴ Spesifik enerji istehlakı

Emissiyalar üzrə göstəricilər	2017	2018	2019
Toz			
Cəmi emissiya (ton/il)	196.8	186.4	208.4
Spesifik emissiya (qr/ton klinker)	182.0	159.0	170.9
NOx			
Cəmi emissiya (ton/il)	1,179.8	1,089.2	1,020.5
Spesifik emissiya (qr/ton klinker)	1,091.0	929.1	836.9
VOC/THC (mq/Nm3)	-	0.220	0.063
Cəmi emissiya (kq/il)	-	594.0	217.1
Spesifik emissiya (qr/ton klinker)	-	0.507	0.178
Hg (ug/Nm3)	-	0.179	0.050
Cəmi emissiya (kq/il)	-	0.483	0.172
Spesifik emissiya (mq/ton klinker)	-	0.412	0.141
HM1* (ug/Nm3)	-	0.013	0.031
Cəmi emissiya (kq/il)	-	0.035	0.108
Spesifik emissiya (mq/ton klinker)	-	0.030	0.089
HM2** (ug/Nm3)	-	3.4200	3.0078
Cəmi emissiya (kq/il)	-	9.234	10.367
Spesifik emissiya (mq/ton klinker)	-	7.876	8.502
SO _x (ton/il)	0.994	0.878	0.759

* HM1: Cd və Tl maddələrinin cəmi

** HM2: Sb, As, Pb, Cr, Co, Cu, Mn, Ni, V maddələrinin cəmi

Tullantılar üzrə göstəricilər	2017	2018	2019
Tullantı materialları (ton), o cümlədən:	1,607.00	1,517.10	1,175.38
Əmələ gəlmiş təhlükəsiz tullantılar	1,601.09	1,506.70	1154.59
Təkrar emal olunmuş təhlükəsiz tullantılar	644.04	715.60	663.77
Zərərsizləşdirilmiş təhlükəsiz tullantılar	957.05	791.10	490.82
Əmələ gəlmiş təhlükəli tullantılar	5.91	10.40	20.79
Bərpa olunmuş təhlükəli tullantılar	5.81	6.11	19.66
Zərərsizləşdirilmiş təhlükəli tullantılar	0.10	4.29	1.132

13.6. Məsuliyyətli istehsal

Materiallar	2017	2018	2019
Cəmi xammal istehlakı (ton)	2,056,142	2,196,181	2,319,448
İkinci dərəcəli materiallardan alınan xammal (ton), o cümlədən:	1,693,520	1,784,744	1,916,562

Alternativ xammal (ton)	14,972	10,212	11,959
İkinci dərəcəli materiallardan alınan xammal (%), o cümlədən:	82%	81%	83%
Alternativ xammal (%)	0.9%	0.6%	0.6%

13.7. Təchizat zənciri

Təchizat zənciri üzrə göstəricilər	2017	2018	2019
Təchizatçıların ümumi sayı	640	658	578
Yerli təchizatçıların sayı	462	488	418
Yerli təchizatçıların payı (%)	72%	74%	72%
Cəmi satınalma büdcəsi, min AZN	50,263	62,677	78,689
Yerli təchizatçılara/podratçılara xərclənən satınalma büdcəsi, min AZN	29,706	42,742	53,513
Yerli təchizatçılara/podratçılara xərclənən satınalma büdcəsinin faizi (%)	59%	68%	68%
Məhsulun keyfiyyəti və fəaliyyət nəticələrinə görə qiymətləndirilən təchizatçıların cəmi sayı	57	-	93

səhifə

79

---

14. METODOLOGIYA VƏ FƏRZİYYƏLƏR

- 14.1. Məlumatların toplanması və təqdim olunması üçün istifadə edilmiş metodologiya
  - 14.1.1. Ətraf mühit sahəsində fəaliyyət göstəriciləri
  - 14.1.2. Sosial göstəricilər
  - 14.1.3. İqtisadi göstəricilər
- 14.2. GRI indeks cədvəli
- 14.3. Müstəqil əminlik hesabatı

14. Metodologiya və fərziyyələr

Əvvəlki ildə olduğu kimi, Dayanıqlı inkişaf haqqında hesabatda bütün əməliyyatlarımızın əhatə olunmasını təmin etmişik. Bu sənəddə təqdim olunan məlumatlar müsahibələr, sorğular, şirkətin daxili hesabatları və müəyyən hallarda müstəqil üçüncü şəxslərin təqdim etdiyi məlumatlar əsasında toplanmışdır.

İkinci hesabat ilimizdə açıqlamaları GRI və GCCA standartlarına daha uyğun təqdim etməyə çalışdıq. Müvafiq olaraq enerji və su

istehlakı üzrə göstəricilərə daha çox diqqət etdik.

Biz dayanıqlı inkişafa dair daha aydın və müfəssəl açıqlamalar vermək üçün daxili hesabat sistemimizi təkmilləşdirməyin əhəmiyyətini anlarıq. Dayanıqlı inkişaf haqqında hesabatlarımızı hər il buraxmağı və növbəti illərdə GRI Standartları və GCCA Qaydaları üzrə açıqlanan göstəriciləri genişləndirməyi planlaşdırırıq.

14.1. Məlumatların toplanması və təqdim olunması üçün istifadə edilmiş metodologiya

14.1.1. Ətraf mühit sahəsində fəaliyyət göstəriciləri

Ətraf mühit sahəsində fəaliyyət göstəriciləri ilə bağlı məlumatların toplanması və təqdim olunması GCCA qaydaları və GRI standartları ilə tənzimlənir. Norm-un daxili hesabat sistemi təqdim olunan məlumatların əsas mənbəyidir. Bu məlumatları tamamlamaq üçün müstəqil ekoloji təhlil və analitik laboratoriya xidmətləri göstərən AZECOLAB-in apardığı qiymətləndirmə nəticələrindən istifadə edilir.

Bu hesabat əsasən 2019-cu ildə Norm-da həyata keçirilən prosesləri əhatə edir. Bununla belə, ötən il dayanıqlı inkişaf haqqında hesabat buraxıldıqdan sonra ətraf mühit sahəsində fəaliyyət göstəricilərini yerli qanunverici orqanlara təqdim etməzdən əvvəl yenidən nəzərdən keçirdik. Təhlil nəticəsində kiçik səhvlər müəyyən edildi və əvvəlki ilin göstəricilərində kiçik düzəlişlər aparıldı. Daha sonra bu hesabatda 2017 və 2018-ci illər üçün enerji istehlakı, karbon qazı, NOx və toz emissiyaları üzrə məhsuləmizin göstəriciləri yenidən dəqiqləşdirilməklə təqdim edildi. Əlavə olaraq, bu il WRI/WBCSD protokoluna və GCCA tələblərinə uyğun olaraq nəqliyyat vasitələrində benzin və dizel kimi yanacaqlardan istifadəyə görə yaranan atmosfer tullantılarını birbaşa CO2 tullantılara daxil etmişik. Müqayisəli illər üçün göstəricilər də müvafiq qaydada dəqiqləşdirilərək yenidən təqdim olunub.

Karxana, istehsal və paketləmə işləri daxil olmaqla bütün fəaliyyət sahələrimiz bu hesabatda ətraf mühitlə bağlı kəmiyyət və

keyfiyyət göstəricilərində əks olunmuşdur.

CO2 və enerji: Enerji istehlakı ilə bağlı fəaliyyət nəticələrini təqdim edərkən GRI 302 Enerji Standartının tələblərinə, eləcə də GCCA-nın yanacaq və sement istehsalı üçün xammalın təkrar emalı üzrə təlimatına əsaslanırıq. Enerji istehlakının həcmi enerji tutumu ilə bağlı bütün əməliyyatları əhatə edir. Əvvəlki illə müqayisədə əsas fərq enerji göstəricilərinin sənaye üzrə qabaqcıl təcrübələrə uyğun açıqlanması ilə bağlı olaraq həmin göstəricilərin təqdimatındakı dəyişiklikdən ibarətdir. Cari ilin hesabatında ümumi enerji, elektrik enerjisi və istilik enerjisi istehlakı onların mənbələrinə uyğun olaraq təqdim edilir.

Karbon qazı emissiyaları haqqında hesabatımızın hazırlanması prosesi GRI 305.1-305.5 Emissiyaların açıqlanması üzrə standartlar, həmçinin GCCA-nın CO2 emissiyalarının monitorinqi və müvafiq hesabatın hazırlanmasına dair Dayanıqlı İnkişaf üzrə Təlimatı ilə tənzimlənir. İEYQ emissiyalarının həcmi enerji tutumu ilə bağlı bütün əməliyyatları əhatə edir. Karbon qazı emissiyası üzrə göstəriciləri hesablamaq üçün maddi balans metodundan istifadə edirik. Bu metodun tətbiqi üçün məlumatları Komanda Nəzarət Otağımızdan (CCR), istehsalat dair gündəlik hesabatlardan və xammal qarışığını əks etdirən laboratoriya hesabatlarından əldə edirik.

Emissiyalar: Emissiyalar haqqında açıqlamalarımızı təqdim edərkən əhəmiyyətli emissiyaların ölçülməsi və hesabatda əks etdirilməsi üçün GRİ 305.7 Emissiyaların açıqlanması üzrə standartlara və GCCA-nın emissiyaların monitorinqi və müvafiq hesabatın hazırlanmasına dair Dayanıqlı İnkişaf üzrə Təlimatına əsaslanırıq. 2017-ci ildə emissiyaların izlənməsi sistemi vasitəsilə toz və NOx emissiyalarının monitorinqini apardıq və bu parametrləri müqayisəli rəqəmlərə daxil etdik. 2018-ci ildən etibarən sobadan atılan spesifik və cəmi uçucu üzvi birləşmələr /tetrahidrokannabinol və ağır metalların (Hg, Cd, Tl, Sb, As, Pb, Cr, Co, Cu, Mn, Ni və V) emissiyalarını izləyən AZE-COLAB-ın qiymətləndirmə nəticələri emissiyalar üzrə göstəricilər üçün məlumat mənbəyidir.

Su: Su istehlakının ölçülməsi və hesabatda əks etdirilməsi üçün GRİ 303 Su istehlakının açıqlanması standartına, eləcə də GCCA-nın Dayanıqlı İnkişaf təlimatına əsaslanırıq. Effektiv monitorinq və istifadə mexanizmlərinin tətbiqi məqsədilə su istehlakını üç kateqoriyada təsnifləşdirdik – istehsalat, suvarma və inzibati. Açıqlamalarımızı GRİ 303 standartına daha da uyğunlaşdırmaq üçün bu ilin hesabatında su istehlakı ilə yanaşı, suyun alınması və axıdılması üzrə göstəriciləri də təqdim edirik. Su ilə bağlı

14.1.2. Sosial göstəricilər

Sağlamlıq və təhlükəsizlik: 2019-cu ildə sağlamlıq və təhlükəsizlik üzrə fəaliyyətimizə dair açıqlamalarımız GCCA-nın təhlükəsizliyin monitorinqi və hesabatda əks etdirilməsi üçün Dayanıqlı İnkişaf üzrə Təlimatına, GRİ 403 Peşə sağlamlığı və təhlükəsizliyi standartına, eləcə də yerli qanunvericiliyin tələblərinə uyğundur. Sağlamlıq və təhlükəsizlik haqqında məlumatlar obyekt səviyyəsində toplanır və şirkət səviyyəsində konsolidə olunur. Hadisələrin araşdırılmasına dair hesabatlar əsasında qurulmuş daxili hesabat sistemi açıqlamaların əsas mənbəyidir. Bundan əlavə, Təhlükəsizliyə Nəzarət Kartları, eləcə də rəhbər işçilərin iclasları keyfiyyətlə bağlı müvafiq məlumatların toplanmasında əsas rola malikdir.

Bu hesabatda açıqlanan məlumatlar həm obyekt daxilində, həm də obyektədən kənar baş verən hadisələri əhatə edir və əmək müqaviləsinin növündən asılı olmayaraq,

məlumatlar hesabatda tam əhatə olunub.

Materiallar və tullantılar: Tullantıların ölçülməsi və hesabatda əks etdirilməsi üçün GRİ 301 Materiallar və GRİ 306 Atıqlar və Tullantıların açıqlanması standartlarına əsaslanırıq. Tullantı suları istisna edilməklə bərk və maye halında olan bütün tullantılar bu göstəricilərə aiddir. Tullantı materiallarının təhlükəli və təhlükəsiz kateqoriyalarına bölünməsi zamanı qəbul edilmiş standartlar və yerli qanunvericilik nəzərə alınmışdır. Bütün tullantılar zərərsizləşdirilir və ya təkrar emal üçün üçüncü tərəflərə verilir. Beləliklə, emal edilən/nəql edilən tullantı bərpa üçün göndərilən tullantı kimi təqdim olunur. Məişət tullantılarının həcmi kub metrədən tona çevirmək üçün yaranan məişət tullantısının növündən asılı olaraq orta çevirmə əmsalları tətbiq edirik.

Biomüxtəliflik və karxanalar: Ötən ildə olduğu kimi, əməliyyatlarımızın biomüxtəlifliyə təsirini hesabatda əks etdirmək üçün GRİ 304 Biomüxtəlifliyin açıqlanması standartının tələblərinə, tövsiyələrinə və təlimatına, eləcə də yerli qanunvericiliyin tələblərinə əməl edirik. Hesabatın məqsədləri üçün karxanalarda aparılan bərpa olunma fəaliyyəti və planları da təqdim olunan məlumatlara daxil edilmişdir.

bütün işçiləri əks etdirir. Təəssüf ki, podratçılar haqqında hazırda ətraflı məlumat mövcud deyildir. Lakin biz 2020-ci ildə podratçıların sağlamlıq və təhlükəsizlik üzrə göstəricilərini əsas fəaliyyət göstəricilərinə daxil etməyi düşünürük. Bu səbəbdən əlaqədar məlumatı gələcəkdə Dayanıqlı İnkişaf haqqında hesabatlarımıza daxil etməyi planlaşdırırıq.

Digər sosial göstəricilər: Sosial fəaliyyətlə bağlı açıqlamalarımız GRİ standartlarının 400-cü toplusuna uyğundur. Sosial fəaliyyətə dair məlumatlar şirkətin bütün əməliyyatlarını və biznes bölmələrini əhatə edir. Daxili hesabat sistemi vasitəsilə toplanmış məlumatlardan əlavə, insan resurslarımıza dair məlumatlar müstəqil məsləhət xidmətləri təminatçısı olan Willis Towers Watson şirkətinin dəstəyi ilə

aparılmış işçi məmnunluğu sorğusunun nəticələrindən istifadə edərək toplanır. Müştəri məlumatları daxili müştəri şikayətləri proqramı vasitəsilə və Business

Insight-ın hesabatları əsasında toplanır. Təchizatçılara dair məlumatlar isə Norm-un daxili hesabat sistemi vasitəsilə toplanaraq konsolidə olunur.

14.1.3. İqtisadi göstəricilər

Maliyyə fəaliyyəti göstəriciləri Maliyyə Hesabatının Beynəlxalq Standartlarına (MHBS) və Mühasibat Uçotu Standartları üzrə Beynəlxalq Şuranın (MUSBŞ) Konseps-

tual Əsaslarına uyğundur. Bu hesabatda əks olunan əsas fakt və göstəricilər maliyyə hesabatlarında təqdim olunan fakt və göstəricilər ilə uyğunluq təşkil edir.

14.2. GRI indeks cədvəli

Standart	Açıqlama	Status	Səhifə / Şərh
GRI 102: ÜMUMİ AÇIQLAMALAR			
Şirkətin profili			
102-1	Şirkətin adı	Əhatə olunub	Səhifə 12-13
102-2	Əsas fəaliyyət, brendlər, məhsul və xidmətlər	Əhatə olunub	Səhifə 12-13
102-3	Şirkətin qərargahının yerləşdiyi ünvan	Əhatə olunub	Səhifə 12-13
102-4	Əməliyyatların coğrafi ərazisi	Əhatə olunub	Səhifə 12-13
102-5	Mülkiyyət və təşkilati-hüquqi forma	Əhatə olunub	Səhifə 11 və 28
102-6	Xidmət göstərilən bazarlar	Əhatə olunub	Məhsullarımız Azərbaycanın istehsal sahəsində, xüsusilə tikinti sənayesində pərakəndə və topdan satış seqmentlərinin bütün müştərilərinə təqdim edilir.
102-7	Şirkətin miqyası	Əhatə olunub	Səhifə 73-74
102-8	İşçilər haqqında məlumat	Əhatə olunub	Səhifə 74 & 81
102-9	Təchizat zənciri	Əhatə olunub	Səhifə 68-70
102-10	Şirkətdə və təchizat zəncirində baş vermiş əhəmiyyətli dəyişikliklər	Əhatə olunub	Səhifə 26 və 68
102-11	Şirkətdə "ehtiyatlı yanaşma" prinsipi	Əhatə olunub	"Ehtiyatlı yanaşma" prinsipini Şirkətimizin risklərin idarə edilməsi sistemində tətbiq edir və məhsul istehsalında bu prinsipə riayət edirik.
102-12	Xarici təşəbbüslər	Əhatə olunub	Resurs və biliklərimizi paylaşmaq üçün Azərbaycanda sənaye platformasının qurulmasını dəstəkləyirik və artıq bir neçə partnyor şirkətin maraq və dəstəyini əldə etmişik. Azərbaycanda birinci Beynəlxalq Beton Sərgi və Konfransının təşkili bu prosesin irəliləməsi prosesində mühüm addım idi.
102-13	Şirkətin assosiasiyalara üzvlüyü	Əhatə olunub	Biz Avropa Sement Tədqiqatları Akademiyasının üzvüyük və Türkiyə Sement İstehsalçıları Birliyi ilə əməkdaşlıq edirik.
Strategiya			
102-14	Yüksək vəzifəli qərar qəbul edən şəxsin bəyanatı	Əhatə olunub	Səhifə 6
102-15	Əsas təsirlər, risklər və imkanlar	Qismən əhatə olunub	Səhifə 29-30
Etik davranış və dürüstlük			
102-16	Şirkətin dəyərləri, prinsipləri, standartları və etik davranış normaları	Əhatə olunub	Səhifə 17-18 & 27-30
102-17	Etik məsələlər ilə bağlı məsləhət və müraciət mexanizmləri	Əhatə olunub	Etik və ya normalara uyğun davranış və ya şirkətdə bütövlüklə ilə bağlı məsləhətləşmə mexanizmlərimiz yoxdur, lakin ümumi məsuliyyət rəhbərliyə məxsusdur.
İdarəetmə			
102-18	İdarəetmə strukturu	Əhatə olunub	Səhifə 26-27
102-19	Səlahiyyətlərin verilməsi	Əhatə olunub	Səhifə 17
102-20	İqtisadi, ekoloji və sosial mövzular üzrə rəhbərlik səviyyəsində məsuliyyət	Əhatə olunub	Səhifə 17
102-21	İqtisadi, ekoloji və sosial mövzularla bağlı aidiyyəti tərəflərlə məsləhətləşmə	Əhatə olunub	Ətraf mühitlə bağlı məsələlər üzrə maraqlı tərəflərlə məsləhətləşmələr VIS və SƏTƏM departamenti, sosial məsələlər üzrə məsləhətləşmələr İntegrasiya olunmuş İdarəetmə Sistemi və SƏTƏM, İR və kommersiya departamentləri, iqtisadi məsələlər üzrə məsləhətləşmələr isə Maliyyə departamenti tərəfindən keçirilir.
102-22	Ali idarəetmə orqanı və komitələrin tərkibi	Əhatə olunmayıb	
102-23	Ali idarəetmə orqanının sədri	Əhatə olunub	İdarə Heyətinin sədri Norm-da rəhbər vəzifədə deyildir.
102-24	Ali idarəetmə orqanına naziməzədliyin verilməsi və seçilmə	Əhatə olunub	Şirkətin Baş İcraçı Direktorunun namizədliyinin irəli sürülməsi və təyin olunması Norm-un İdarə Heyəti tərəfindən həyata keçirilir. Bu zaman müstəqillik, müxtəliflik, texniki bilik və təcrübə, eləcə də ESG üzrə səriştə və bacarıqlar nəzərə alınır.
102-25	Maraqların toqquşması	Qismən əhatə olunub	Şirkətimizin etika məcəlləsi fikir ayrılıqlarının qarşısının alınması və idarə edilməsi üçün vasitədir. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlardan yaranan maraqların toqquşması Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsinə uyğun olaraq açıqlanır.
102-26	Məqsəd, dəyər və strategiyanın tərtib olunmasında ali idarəetmə orqanının rolu	Əhatə olunub	Norm-un Baş İcraçı Direktoru və İdarə Heyəti iqtisadi, ətraf mühit və sosial məsələlər ilə bağlı şirkətin məqsəd, məram və missiyasını, strategiya, siyasət və hədəflərini təsdiq edir.

102-27	Ali idarəetmə orqanının kollektiv biliyi	Əhatə olunub	Rəhbərlərimizin fərdi inkişaf planları vardır və bu planlarda rəhbərlərimizin texniki, eləcə də ESG ilə bağlı səriştəsini artırmaq üçün nəzərdə tutulmuş fəaliyyətlər əks olunur.
102-28	Ali idarəetmə orqanının fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi	Əhatə olunub	Norm-un İdarə Heyəti hər il şirkətin baş rəhbərliyinin ətraf mühitin qorunması, sosial, iqtisadi və başqa məsələlər üzrə fəaliyyətini müxtəlif departamentlərdən alınmış hesabatlar əsasında qiymətləndirir. Həmçinin İdarə Heyəti bu qiymətləndirmələr nəticəsində müəyyən olunmuş məsələlərlə bağlı cavab tədbirlərinə qərar verir.
102-29	İqtisadi, ekoloji və sosial təsirlərin müəyyənləşdirilməsi və idarə olunması	Əhatə olunub	Səhifə 17-18
102-30	Risqlərin idarə edilməsi prosesinin effektivliyi	Əhatə olunub	Səhifə 29-30
102-31	İqtisadi, ekoloji və sosial mövzuların nəzərdən keçirilməsi	Əhatə olunub	BCM İntegrasiya olunmuş İdarəetmə Sistemi və SƏTƏM komandası tərəfindən nəzərdən keçirilir və Baş İcraçı Direktor tərəfindən hər il təsdiqlənir. Mühüm dəyişikliklər olduqda İdarə Heyəti ilə müzakirə olunur.
102-32	Ali idarəetmə orqanının dayanıqlı inkişaf haqqında hesabatın hazırlanmasında rolu	Əhatə olunub	Norm-un Baş İcraçı Direktoru şirkətin dayanıqlı inkişaf haqqında hesabatını nəzərdən keçirir, təsdiq edir və bütün əhəmiyyətli məsələlərin əhatə olunmasını təmin edir.
102-33	Vacib məsələlər barədə ali idarəetmə orqanının məlumatlandırılması	Əhatə olunub	Səhifə 8-9
102-34	Vacib məsələlərin xarakteri və ümumi sayı	Əhatə olunmayıb	
102-35	Ali idarəetmə Orqanı nümayəndələri və rəhbər şəxslərin mükafatlandırılma siyasəti	Əhatə olunmayıb	
102-36	Mükafatlandırma prosesi	Əhatə olunmayıb	
102-37	Mükafatlandırmada aidiyyəti tərəflərin iştirakı	Əhatə olunub	Səhifə 37-38
102-38	İllik kompensasiya pay nisbəti	Əhatə olunmayıb	
102-39	İllik kompensasiya pay nisbətində faiz artımı	Əhatə olunmayıb	
Maraqlı tərəflərlə münasibətlər			
102-40	Aidiyyəti tərəf qruplarının siyahısı	Əhatə olunub	Səhifə 8-9
102-41	Kollektiv əmək müqavilələri	Əhatə olunub	Norm-un işçiləri kollektiv müqavilə bağlamamışdır. Lakin işçilərə təsir edən mühüm məsələlərdə hər zaman onların fikrini nəzərə alırıq. 2019-cu ildə aparılmış işçi məmnunluğu sorğusuna cavab olaraq hazırlanmış fəaliyyət tədbirləri buna misal ola bilər.
102-42	Aidiyyəti tərəflərin müəyyən edilməsi və seçilməsi	Əhatə olunub	Hazırda öz təcrübəmizdən və sənaye üzrə qabaqcıl təcrübələrdən istifadə edərək müəyyən olunmuş müvafiq qruplar sırasından əməkdaşlıq edəcəyimiz maraqlı tərəfləri seçirik. Bizim maraqlı tərəflərlə rəsmi iş modelimiz yoxdur, lakin belə mexanizmlərin yaxın gələcəkdə işlənilib hazırlanması planlaşdırılır.
102-43	Aidiyyəti tərəflərlə münasibətdə istifadə olunan yanaşma	Əhatə olunub	Səhifə 8-9
102-44	Aidiyyəti tərəflərlə münasibət zamanı qaldırılmış əsas mövzu və məsələlər	Əhatə olunub	Səhifə 8-9
Hesabat praktikası			
102-45	Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına daxil olan müəssisələr	Əhatə olunub	Norm qrup deyil, vahid müəssisədir. Şirkətin bütün əməliyyatları maliyyə hesabatlarında və müvafiq sənədlərdə əhatə olunur.
102-46	Hesabat məzmununun və mövzuların müəyyənləşdirilməsi	Əhatə olunub	Səhifə 8-10
102-47	Əhəmiyyətli mövzuların siyahısı	Əhatə olunub	Səhifə 10
102-48	Əvvəlki hesabatlarda əks olunmuş məlumatların yenidən nəzərdən keçirilib hesablınmasının səbəb və nəticələri	Əhatə olunub	Səhifə 80-82
102-49	Ötən hesabat dövrləri ilə müqayisədə hesabatın əhatə sahəsi və burada baş vermiş əhəmiyyətli dəyişikliklər	Əhatə olunub	Səhifə 10
102-50	Hesabat dövrü	Əhatə olunub	Səhifə 8
102-51	Ən yeni dərc olunmuş hesabatın tarixi	Əhatə olunub	Bundan əvvəlki ən son Dayanıqlı İnkişaf haqqında hesabat 2018-ci ildə buraxılmışdır və 2016-2018-ci illəri əhatə edir.
102-52	Hesabatın dərc olunma tezliyi (illik, iki illik)	Əhatə olunub	Səhifə 80-82
102-53	Hesabat və hesabatın məzmunu ilə bağlı yaranmış suallara cavabdeh şəxs	Əhatə olunub	Səhifə 92
102-54	Hesabatın GRI Standartlarına uyğun olaraq hazırlanmasının əsaslandırılması	Əhatə olunub	Səhifə 8
102-55	GRI məzmun indeksi	Əhatə olunub	Səhifə 83-88
102-56	Müstəqil audit	Əhatə olunub	Səhifə 89
GRI 103: İDARƏETMƏ YANAŞMASI			
103-1	Əhəmiyyətli hesab olunan mövzular və onların hədəflərinin izahı	Əhatə olunub	Hesabat boyunca

103-2	Rəhbərlik yanaşması və onun komponentləri	Əhatə olunub	Səhifə 17-22
103-3	Rəhbərlik yanaşmasının qiymətləndirilməsi	Əhatə olunub	Səhifə 17-22
GRI 201: İQTİSADI FƏALİYYƏT			
201-1	Əldə edilmiş birbaşa və paylaşıdırılmış iqtisadi dəyər	Əhatə olunub	Səhifə 32
201-2	İqlim dəyişikliyi ilə əlaqədar maliyyə nəticələri, risklər və imkanlar	Əhatə olunmayıb	
201-3	Müəyyən edilmiş pensiya planı öhdəlikləri və digər təqaüdə çıxma planları üçün nəzərdə tutulmuş ödənişlər	Əhatə olunub	Analiq məzuniyyəti və təqaüdə çıxma planları Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsinə uyğun olaraq tətbiq edilir. Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna edilən ödənişlər Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsinə uyğun olaraq nizamlanır. Könüllü pensiya öhdəliyi planı yoxdur.
201-4	Dövlətdən alınan maliyyə yardımı	Əhatə olunub	Hesabat dövrü ərzində dövlətdən maliyyə dəstəyi alınmamışdır. Həmçinin dövlət şirkətin idarəetmə strukturunda iştirak etmir.
GRI 202: BAZARDA MÖVCUDLUQ			
202-1	Yerli minimal əmək haqqı ilə müqayisədə cinslər üzrə standart başlanğıc əmək haqqı səviyyəsi	Əhatə olunub	Səhifə 12 & 73-75
202-2	Yerli icmadan olan şəxslərin rəhbərlikdə payı (nisbəti)	Əhatə olunub	Səhifə 26 & 74
GRI 203: BİLVAŞİTƏ İQTİSADI TƏSİRLƏR			
203-1	İnfrastruktur sərmayələri və dəstəklənən xidmətlər	Əhatə olunub	Səhifə 43-44
203-2	Əhəmiyyətli bilavasitə iqtisadi təsirlər	Əhatə olunub	Müsbət bilavasitə təsirlərə iş yerlərinin açılmasının dəstəklənməsi, işçilərimizin bilik və bacarıqların artırılması, yerli təchizatçıların məhsul və xidmətlərinin istifadə edilməsi daxildir. Bu təsirlər yerli dövlət və qlobal sement sənayesi üçün prioritet olan DİM 8-in reallaşmasına imkan yaradır.
GRI 204: SATINALMA TƏCRÜBƏLƏRİ			
204-1	Yerli təchizatçılara xərclənən vəsaitlərin ümumi büdcəyə nisbəti	Əhatə olunub	Səhifə 68-70
GRI 205: ANTI-KORRUPSIYA			
205-1	Korrupsiya ilə əlaqəli risklər üçün qiymətləndirilmiş fəaliyyətlər	Əhatə olunub	Hazırda təchizatçıların korrupsiya ilə bağlı risklər üzrə qiymətləndirməsini aparmırıq.
205-2	Şirkətin korrupsiyaya əleyhinə hazırlanmış nizamnamə və prosedurları üzrə keçirilmiş təlimlər	Əhatə olunub	Səhifə 27
205-3	Qeydə alınmış korrupsiya halları və bu halların qarşısını almaq üçün həyata keçirilmiş tədbirlər	Əhatə olunub	Hesabat dövründə korrupsiya ilə əlaqəli hadisələr baş verməmişdir.
GRI 206: RƏQABƏTƏ ƏNGƏL YARADAN DAVRANIŞLAR			
206-1	Etik olmayan rəqabət davranışları, etimadsızlıq və monopoliya fəaliyyətlərinə qarşı nəzərdə tutulmuş hüquqi tədbirlər	Əhatə olunub	Hesabat dövründə bu cür hadisələr baş verməmişdir.
GRI 301: MATERİALLAR			
301-1	İstifadə olunan materialların çəki və ya həcmi	Qismən əhatə olunub	Səhifə 77-78
301-2	Təkrar emal olunmuş materiallar	Əhatə olunub	Səhifə 77-78
301-3	Təkrar emal olunmuş məhsullar və qablaşdırma materialları	Əhatə olunmayıb	
GRI 302: ENERJİ			
302-1	Şirkət üzrə enerji istehlakı	Əhatə olunub	Səhifə 56-59,76 & 80-81
302-2	Şirkət xaricində enerji istehlakı	Əhatə olunmayıb	
302-3	Enerji intensivliyi əmsalı	Əhatə olunub	Səhifə 56-59,76 & 80-81
302-4	Enerji istehlakının azaldılması	Əhatə olunub	Səhifə 20
302-5	Satılmış məhsullar və xidmətlərin üçün zəruri olan enerji tələbatının azaldılması	Əhatə olunmayıb	
GRI 303: SU			
303-1	Mənbələrə görə alınan suyun ümumi miqdarı	Əhatə olunub	Səhifə 59
303-2	Suyun axıdılması nəticəsində yaranan təsirlərin idarə olunması	Əhatə olunub	Su bələdiyyə su təchizatı xidməti tərəfindən təmin edilir. Hesabat dövründə Norm çirkab sularının axıdılması ilə bağlı yerli qanunvericiliklə müəyyən edilmiş hədləri aşmamış və belə sular üçün bütün vergi ödəmələrini həyata keçirmişdir.

303-3	Suyun alınması	Əhatə olunub	Səhifə 76
303-4	Suyun axıdılması	Əhatə olunub	Səhifə 76
303-5	Su istehlakı	Əhatə olunub	Səhifə 76
GRI 304: BIOMÜXTƏLİFLİK			
304-1	Xüsusi olaraq qorunan və ya yüksək biomüxtəliflik dəyəri olan ərazi əhatəsi və yaxınında mövcud, icarədə, və ya idarəetmədə olan əməliyyat sahələri	Əhatə olunub	Səhifə 60
304-2	Göstərilən fəaliyyət, məhsul və xidmətlərin biomüxtəlifliyə olan təsiri və əhəmiyyəti	Əhatə olunub	Səhifə 60
304-3	Qorunan və ya bərpa olunan ərazilər	Əhatə olunub	Müəssisəmizə aid qorunan və ya bərpa olunan ərazilər mövcud deyildir. Lakin 2019-cu ildə bitkilərin yenidən yetişdirilməsi ilə bağlı təşəbbüslərimiz çərçivəsində fəaliyyət sahəmizdə 100 ağac əkilib.
304-4	Əməliyyat sahələrində Beynəlxalq Təbiət Mühafizəsi Birliyinin Qırmızı Kitabına və milli qoruğa daxil edilmiş növlər	Əhatə olunub	Norm-un əməliyyat sahələrində Beynəlxalq Təbiət Mühafizəsi Birliyinin Qırmızı Kitabına düşmüş və milli qoruğa daxil edilmiş növlər mövcud deyildir.
GRI 305: EMİSSİYALAR			
305-1	İstixana effekti yaradan qazların (İEQ) birbaşa emissiyası (Sahə 1)	Əhatə olunub	Səhifə 56-59,76 & 80-81
305-2	Enerji üzrə istixana effekti yaradan qazların (İEQ) bilavasitə emissiyası (Sahə 2)	Əhatə olunub	Səhifə 13, 31-33, 44 və 47-48
305-3	Digər istixana effekti yaradan qazların (İEQ) bilavasitə emissiyası (Sahə 3)	Əhatə olunmayıb	
305-4	İEQ emissiyalarının intensivlik əmsalı	Əhatə olunub	Səhifə 56-59
305-5	İstixana effekti yaradan qazların emissiyalarında azalmalar	Əhatə olunub	Səhifə 20
305-6	Ozon qatını məhv edən tullantıların emissiyası	Əhatə olunmayıb	
305-7	Azot oksidi (NOx), kükürd oksidi (SOx) və digər əhəmiyyətli emissiyalar	Əhatə olunub	Səhifə 58-59 & 81-82
GRI 306: ATQILAR VƏ TULLANTILAR			
306-1	Keyfiyyət və təyinatına görə əmələ gələn çirkab sularının həcmi	Əhatə olunmayıb	
306-2	Növ və zərərsizləşdirmə üsuluna görə tullantılar	Əhatə olunub	Səhifə 60-61
306-3	Əhəmiyyətli töküntülərin ümumi miqdarı və həcmi	Əhatə olunub	Hesabat dövründə əhəmiyyətli töküntülər qeydə alınmamışdır.
306-4	Təhlükəli tullantıların nəqli	Əhatə olunub	Müəssisəmizə aid bütün bərpa olunan təhlükəli tullantılar nəql edilmişdir. Təhlükəli tullantıları ixrac (beynəlxalq daşımlar daxil olmaqla) və ya müəssisə daxilində emal etmirik. Standart, metodologiya və fərziyyələr üçün "Metodologiya və fərziyyələr" bölməsinə baxa bilərsiniz.
306-5	Suyun axıdılması və/və ya dağıdılması nəticəsində təsirə məruz qalan su obyektləri	Əhatə olunub	Hesabat dövründə əməliyyatların məqsədləri üçün suyun axıdılması su obyektlərinə və əlaqəli sahələrə təsir göstərməmişdir.
GRI 307: ƏTRAF MÜHİTLƏ BAĞLI TƏLƏBLƏRƏ UYGUNLUQ			
307-1	Ətraf mühitlə bağlı qanunvericiliyə və hüquqi normalarla uyğunsuzluq	Əhatə olunub	Səhifə 28
GRI 308: TƏCHİZATÇILARIN ƏTRAF MÜHİT ÜZRƏ QIYMƏTLƏNDİRİLMƏSİ			
308-1	Ekoloji meyarlara əsaslanaraq qiymətləndirilən yeni təchizatçılar	Əhatə olunub	Hazırda təchizatçıların ətraf-mühitə təsirlə bağlı qiymətləndirməsi üçün ilkin kvalifikasiya formaları (bütün təchizatçılar üçün) və sahəyə səfərlər (mühüm təchizatçılar) tətbiq olunur. Bu vasitələrdən istifadə etməklə təchizat zəncirimizdə mühüm mənfəətli təsirlər müəyyən etməmişik.
308-2	Təchizat zəncirində əmələ gələn mənfəətli ekoloji təsirlər və görülən tədbirlər	Əhatə olunub	2019-cu ildə təchizat zəncirimizdə ətraf-mühitə bağlı mühüm mənfəətli təsirlər olmamışdır. Nəticə etibarilə, ətraf-mühitə üzrə fəaliyyət ilə bağlı təkmilləşdirilməsi tələb olunan sahələr təchizatçılarla razılaşdırılmışdır. Bundan əlavə, heç bir təchizatçı ilə əməkdaşlığımızı onların ətraf mühitə vurduqları mənfəətli təsirlərə görə dayandırmamışıq.
GRI 401: MƏŞĞULLUQ			
401-1	Yeni işə götürülən işçilər və işçi dövriyyəsi	Əhatə olunub	Səhifə 74
401-2	Müvəqqəti və ya yarımştat işçilərə təklif olunmayan, lakin tam ştat işləyən işçilərə təqdim olunan əlavə ödəmələr, güzəştlər və imtiyazlar	Əhatə olunub	Səhifə 37-38
401-3	Valideynlik məzuniyyəti	Əhatə olunub	Səhifə 75
GRI 402: İŞÇİ / RƏHBƏR MÜNASİBƏTLƏRİ			

402-1	İş rejimində dəyişikliklərlə bağlı minimum bildiriş müddəti		İş rejimində mühüm dəyişikliklərin tətbiqindən əvvəl işçilərə bildirişin göndərilməsi üçün standart müddət müəyyən olunmamışdır. Belə bildiriş müddəti hər bir mühüm dəyişiklik üzrə atılacaq addımdan asılı olaraq müəyyən edilir. Əlavə olaraq, biz Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsinin tələblərini yerinə yetiririk.
GRI 403: PEŞƏ SAĞLAMLIĞI VƏ TƏHLÜKƏSİZLİYİ			
403-1	Peşə sağlamlığı və təhlükəsizliyinin idarə edilməsi sistemi	Əhatə olunub	Peşə sağlamlığı və təhlükəsizliyinin idarə edilməsi sistemimiz daxili risklərin idarə olunması və yerli qanunvericiliyin tələbləri ilə bağlı yaradılmışdır. Yerli qanunvericiliyin tələbləri ilə www.e-qanun.az ünvanında tanış olmaq mümkündür, daxili risklərin idarə edilməsi tələbləri isə veb sahifəmizdə dərc edilmiş KSƏTƏM siyasətində əks olunmuşdur. Bu sistem bütün işçilərimizi, podratçılarımızı və müstəqil qonaqlarımızı, eləcə də bütün fəaliyyət və əməliyyat sahələrimizi əhatə edir.
403-2	Ehtimal olunan iş qəzalarının səbəblərinin müəyyən olunması, risklərin qiymətləndirilməsi və hadisələrin araşdırılması	Əhatə olunub	Səhifə 50-52
403-3	Peşə sağlamlığı ilə bağlı təklif olunan xidmətlər	Əhatə olunub	Səhifə 50-52
403-4	Peşə sağlamlığı və təhlükəsizliyi məsələlərində işçilərin iştirakı, məsləhətləşmə və məlumatlandırılma		İşçilər üçün ayrıca sağlamlıq və təhlükəsizlik komitəsi fəaliyyət göstərmir. Lakin işçilər SOC vasitəsilə və ya istehsal ilə bağlı aylıq iclaslara qoşulmaqla yaratdığımız birgə idarəetmə sistemimizdə iştirak edə bilərlər. Bundan əlavə, tutduqları vəzifədən asılı olmayaraq, bütün işçilərimiz sağlamlıq və təhlükəsizlik ilə bağlı hər hansı təhlükənin olduğunu müəyyən etdikdə istehsalat prosesini dayandırmaq hüququna malikdir.
403-5	Peşə sağlamlığı və təhlükəsizliyi mövzusunda işçilər üçün təlim	Əhatə olunub	Səhifə 50-52
403-6	İşçilərin sağlamlığının qorunması	Əhatə olunub	Səhifə 37-38
403-7	Biznes münasibətləri ilə birbaşa əlaqəli olan sağlamlıq və təhlükəsizlik təsirlərinin qarşısının alınması və azaldılması	Əhatə olunub	Biznes münasibətləri nəticəsində peşə sağlamlığı və təhlükəsizliyi sahəsində fəaliyyət, məhsul və ya xidmətlərimiz ilə birbaşa əlaqəli olan mühüm mənfəət təsirlərinin azaldılması üçün biz biznes partnyorlarımızla olan müqavilələrə ayrıca maddə əlavə edirik.
403-8	Peşə sağlamlığı və təhlükəsizliyinin idarə edilməsi üzrə sistemin əhatə etdiyi işçilər	Əhatə olunub	Səhifə 50-52,75-76 & 80-82
403-9	İş yerində zədələnmələr	Qismən əhatə olunub	Səhifə 50-52 & 80-82
403-10	İş hal və şərtləri nəticəsində yaranmış xəstəliklər	Qismən əhatə olunub	Səhifə 50-52 & 80-82
GRI 404: TƏLİM VƏ TƏDRİS			
404-1	Bir əməkdaşa düşən illik təlim saatları	Əhatə olunmayıb	
404-2	İşçilərin sərişə və bacarıqlarını artırmağa yönəlmiş proqramlar və adaptasiya təlimləri	Əhatə olunub	Səhifə 36-38 Təqaüdə çıxmaq və əmək müqaviləsinə xitam verməkdə işçilərə yardımçı olmaq üçün adaptasiya proqramları müəyyən edilməmişdir.
404-3	Müntəzəm fəaliyyət və karyera inkişafı baxımından analiz olunmuş işçilərin faizi	Əhatə olunub	Hesabat dövründə bütün işçilər müntəzəm şəkildə Effektivliyin Qiymətləndirilməsi Sistemi vasitəsilə fəaliyyət və karyera inkişafı baxımından dəyərləndirilmişdir
GRI 405: MÜXTƏLİFLİK VƏ BƏRABƏR İMKANLAR			
405-1	İdarəetmə orqanları və işçilərin müxtəlifliyi	Əhatə olunmayıb	
405-2	Əsas əmək haqqı və mükafatlandırma üzrə qadınların kişilərə olan nisbəti	Əhatə olunub	Səhifə 75
GRI 406: AYRI-SEÇKİLİYİN OLMAMASI			
406-1	Ayrı-seçkilik halları və onların qarşısını almaq üçün görülmüş tədbirlər	Əhatə olunub	Hesabat dövründə ayrı-seçkilik halları aşkar olunmamışdır.
GRI 407: ASSOSİASIYA AZADLIĞI VƏ KOLLEKTİV MÜQAVİLƏLƏR			
407-1	Fəaliyyət çərçivəsində assosiasiya azadlığı və kollektiv müqavilələrin istifadəsi haqqını risk altına salan fəaliyyət və təchizatçılar	Qismən əhatə olunub	Hesabat dövründə fəaliyyət çərçivəsində assosiasiya azadlığı və kollektiv müqavilələrin istifadəsi haqqını risk altına salan əməliyyatlar və təchizatçılar aşkar olunmamışdır.

GRI 408: UŞAQ ƏMƏYİ			
408-1	Uşaq əməyinin istismarı üzrə yüksək risk kəsb edən fəaliyyət və təchizatçılar	Əhatə olunub	Səhifə 28
GRI 409: MƏCBURİ VƏ YA İCBARİ ƏMƏK			
409-1	Məcburi əməyin istismarı üzrə yüksək risk kəsb edən fəaliyyət və təchizatçılar	Əhatə olunub	Səhifə 28
GRI 410: TƏHLÜKƏSİZLİK TƏCRÜBƏLƏRİ			
410-1	Mühafizə işçilərinin insan haqları üzrə siyasət və prosedur üzrə təlim keçmələri	Əhatə olunub	Mühafizə işçiləri insan hüquqları siyasəti və prosedurları üzrə təlimatlandırılmayıb.
GRI 411: YERLİ ƏHALİNİN HÜQUQLARI			
411-1	Yerli icmaların hüquqlarının pozulması halları	Bu cür hallar baş verməmişdir	
GRI 412: İNSAN HÜQUQLARININ QIYMƏTLƏNDİRİLMƏSİ			
412-1	İnsan haqlarının pozulması və təsirləri üzrə nəzərdən keçirilmiş və qiymətləndirilmiş əməliyyatlar	Əhatə olunub	Hesabat dövründə insan hüquqlarının pozulması və təsirləri üzrə nəzərdən keçirilmiş və qiymətləndirilmiş fəaliyyətlər qeydə alınmamışdır.
412-2	İnsan haqları siyasəti və ya prosedurları üzrə işçilərin təlimatlandırılması	Əhatə olunub	İşçilər üçün insan haqları və prosedurları üzrə təlim keçirilməmişdir. Bütün müqavilələrimizdə insan haqlarına dair qaydalar daxil olmaqla bütün yerli qanunlara əməl olunması ilə bağlı müddəalar nəzərdə tutulub.
412-3	İnsan haqlarına dair müddəaları əhatə edən və ya insan haqları baxımından yoxlanılan əhəmiyyətli investisiya müqavilələri	Əhatə olunub	Hesabat dövründə insan hüquqlarına dair yoxlamadan keçməsi tələb olunan mühüm investisiya müqavilələri bağlanmamışdır.
GRI 413: YERLİ İCMALAR			
413-1	Yerli icmanın iştirakı ilə həyata keçirilmiş əməliyyatlar, təsirlərin qiymətləndirilməsi və inkişaf proqramları	Qismən əhatə olunub	Səhifə 43-46
413-2	Yerli icmalarla mövcud və ya onlara zərər verə biləcək əhəmiyyətli fəaliyyətlər	Əhatə olunub	Hesabat dövrü ərzində yerli icmalara birbaşa olaraq əhəmiyyətli mənfi təsirlər göstərən əməliyyatlar aparılmamışdır.
GRI 414: TƏCHİZATÇILARIN SOSIAL QIYMƏTLƏNDİRİLMƏSİ			
414-1	Sosial meyarlar üzrə qiymətləndirilən yeni təchizatçılar	Əhatə olunub	Bütün təchizatçılarımız sosial meyarlar əsasında yoxlanılır.
414-2	Təchizat zəncirində mənfi sosial təsirlər və görülən tədbirlər	Əhatə olunub	Hazırda təchizatçılardan sosial təsirlərlə bağlı qiymətləndirilməsi üçün ilkin kvalifikasiya formaları və sahəyə səfərlər tətbiiq olunur. Bu vasitələrdən istifadə etməklə təchizat zəncirimizdə mühüm mənfi sosial təsirlərə malik fəaliyyətlər müəyyən etməmişik. Müvafiq olaraq, 2019-cu ildə hər hansı belə mənfi təsir səbəbindən təchizatçılarla müqavilələrə xitam vermədik.
GRI 415: İCTİMAİ SİYASƏT			
415-1	Siyasi xarakterli ödənişlər və fəaliyyət	Əhatə olunub	Səhifə 43-44
GRI 416: MÜŞTƏRİ SAĞLAMLIĞI VƏ TƏHLÜKƏSİZLİYİ			
416-1	Məhsul və xidmət kateqoriyalarının sağlamlıq və təhlükəsizlik təsirlərinin qiymətləndirilməsi	Əhatə olunmayıb	
416-2	Məhsul və xidmətlərin sağlamlıq və təhlükəsizlik meyarlarına cavab verməməsi halları	Əhatə olunub	Hesabat dövründə məhsul və xidmətlərin sağlamlıq və təhlükəsizliyə təsiri ilə bağlı normativ aktlar və/və ya könüllü məcəllələrlə uyğunsuzluq halları aşkar olunmamışdır.
GRI 417: MARKETİNG VƏ ETİKETLƏMƏ			
417-1	Məhsul və xidmət üzrə məlumatlandırma və etiketləmə tələbləri	Əhatə olunub	Bütün məhsullar müntəzəm şəkildə keyfiyyətə nəzarət prosedurundan keçirilir. Etiketləmə proseduru EN 197-1:2000 və AZS 411:2010 standartlarına uyğun olaraq aparılır.
417-2	Məhsul və xidmət üzrə məlumatlandırma və etiketləmə ilə bağlı uyğunsuzluq halları	Əhatə olunub	Hesabat dövründə məhsul və xidmət üzrə məlumatlandırma və etiketləmə ilə bağlı normativ aktlar və/və ya könüllü məcəllələrlə uyğunsuzluq halları aşkar olunmamışdır.
417-3	Marketinq kommunikasiyalarında uyğunsuzluq halları	Əhatə olunub	Hesabat dövründə marketinq kommunikasiyalarında normativ aktlar və/və ya könüllü məcəllələrlə uyğunsuzluq halları aşkar olunmamışdır.
GRI 418: MÜŞTƏRİ MƏXFİLİYİ			
418-1	Müştəri məxfiliyinin pozulması və ya müştərilər haqqında şəxsi məlumatların sızması ilə əlaqədar şikayətlər	Əhatə olunub	Hesabat dövründə müştərinin məxfiliyinin pozulması halları aşkar olunmamışdır.
GRI 419: SOSIAL-İQTİSADI TƏLƏBLƏRƏ UYGUNLUQ			
419-1	Sosial və iqtisadi sahədə qanun və qaydalara əməl edilməməsi	Əhatə olunub	Səhifə 28

MÜSTƏQİL ƏMİNLİK HESABATI

Müstəqil İcraçı Deloitte & Touche MMAC ('Deloitte') tərəfindən Norm ASC-nin ('Şirkət') İdarə heyətinə 31 dekabr 2019-cu il tarixində bitən il üçün Dayanıqlı İnkişaf haqqında Hesabat 2019 üzrə məhdud əminlik hesabatı.

Əminlik tapşırığının əhatə dairəsi

Norm ASC 3000 sayılı Əminlik Tapşırıqlarına dair (yenilənmiş) Beynəlxalq Standarta (ƏTBS) ('Standart') uyğun olaraq əminlik tapşırığının yerinə yetirilməsi və Şirkətin 31 dekabr 2019-cu il tarixində bitən il üzrə Qlobal Hesabatlılıq Təşəbbüsü (GRI) Dayanıqlı İnkişaf üçün Hesabatlılıq Standartlarının tələblərinə uyğun hazırlanmış 'Norm Dayanıqlı İnkişaf haqqında Hesabat 2019' ('Hesabat') hesabatında təqdim olunan Seçilmiş Məlumatların doğruluğu ilə bağlı məhdud ictimai əminliyin təmin edilməsi üçün bizə müraciət etmişdir.

Əminlik proseduraları və vəzifələr

Biz 2019-cu ilə aid olan və Hesabata daxil olunmuş aşağıdakı məlumatların doğruluğunu təsdiq etmək üçün məhdud əminlik tapşırığını yerinə yetirdik:

- (1) 'Məhdud ictimai əminlik üçün qeyri-maliyyə fəaliyyətinə dair seçilmiş məlumatlar' bölməsində göstərilmiş seçilmiş əsas fəaliyyət göstəriciləri, və
- (2) Şirkətin 2019-cu il Hesabatının 'Hesabatın Profili' bölməsində qeyd edilən GRI Dayanıqlı İnkişaf üçün Hesabatlılıq Standartlarının tələblərinə uyğun hazırlanmasına dair şəxsi bəyanat.

Əsas əminlik proseduralarımız

Məhdud əminliyə nail olmaq üçün, 3000 sayılı (yenilənmiş) ƏTBS bizdən tapşırığın əhatə dairəsinə aid sahələrin təşkilində istifadə olunan prosesləri, sistemləri və bacarıqları nəzərdən keçirməyi tələb edir. Əhəmiyyətli səhvin ola bilməsi riskini nəzərə alaraq, əminliyə dair nəticəni yetərli sübutla əsaslandırmaq üçün zəruri hesab etdiyimiz bütün məlumat və izahları əldə etmək istiqamətində işimizi planlaşdırdıq və yerinə yetirdik.

Nəticələrimizi hazırlamaq üçün aşağıdakı proseduraları həyata keçirdik:

- Davamlı inkişaf üzrə seçilmiş fəaliyyət göstəricilərinin yığılması, ümumiləşdirilməsi, yoxlanması və hesabat edilməsi ilə əlaqədar əsas sistemləri, prosesləri, siyasətləri və nəzarət mexanizmlərini seçmə üsulu ilə təhlil etdik;
- Şirkətin davamlı inkişaf fəaliyyətlərinə, siyasətlərinə və müvafiq hesabatlılıq proseslərinə cavabdeh olan işçiləri ilə müsahibələr apardıq;
- Əldə olunmuş məlumatların seçilmiş əsas fəaliyyət göstəriciləri üzrə doğruluğunu təsdiqləmək üçün seçmə üsulu ilə əsaslı yoxlamalar apardıq;
- Davamlı inkişaf məsələlərinin müəyyən edilməsi, idarə edilməsi və hesabat edilməsi ilə əlaqədar ümumi idarəetmə və daxili nəzarət mühiti, risklərin idarə edilməsi, əhəmiyyətliliyin qiymətləndirilməsi və maraqlı tərəflərin cəlb olunması prosesləri barədə anlayışın əldə edilməsi üçün rəhbərlik və baş idarə heyəti ilə sorğular apardıq;
- Hesabatda olan açıqlamaların GRI Standartlarına uyğunluğunu seçmə üsulu ilə nəzərdən keçirdik.

Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz sübut məhdud əminliyə dair nəticəmizin bildirilməsi üçün yetərli və uyğun əsas təmin edir.

Səciyyəvi məhdudiyətlər

Məlumatların seçmə üsulu ilə təhlil edilməsi səbəbindən bütün əminlik tapşırıqlarında səciyyəvi məhdudiyətlər mövcuddur. Buna görə də fırıldaqqılıq, səhv və ya uyğunsuzluq halları mövcud ola və aşkar edilməyə bilər. Əlavə olaraq, hesabatlara daxil edilən qeyri-maliyyə məlumatlarının müəyyən edilməsi, hesablanması və seçilməsi və ya qiymətləndirilməsi üçün istifadə edilən xüsusiyyətləri və metodları nəzərə alsaq, qeyri-maliyyə məlumatları maliyyə məlumatlarına nisbətə daha çox belə səciyyəvi məhdudiyətlərə malikdir.

Tapşırığı yerinə yetirərkən işimiz başqa məqsədlər barədə deyil, məhz bu Hesabatda bizdən təqdim edilməsi tələb olunan məsələlər barədə Şirkətə məlumat vermək olmuşdur. Biz, qanunla icazə verilən bütün hallarda öz işimizə, hazırkı Hesabata və ya hazırladığımız nəticələrə görə Şirkətdən başqa hər hansı digər tərəf qarşısında məsuliyyət daşıyıraq və ya belə məsuliyyəti qəbul etmirik.

Bizim tapşırığımız 3000 sayılı (yenilənmiş) ƏTBS əsasında məhdud əminliyi təmin etməkdir. Məhdud əminlik tapşırığı çərçivəsində yerinə yetirilən proseduralar öz mahiyyəti və müddətinə görə kifayət qədər əminlik tapşırığındakı proseduralardan fərqlənir və daha az dərəcədə əhatəlidir və nəticə etibarilə, məhdud əminlik tapşırığı zamanı əldə olunmuş əminlik səviyyəsi kifayət qədər əminlik tapşırığı zamanı əldə olunan əminlikdən əhəmiyyətli dərəcədə aşağıdır.

Vəzifələr və öhdəliklər

- Şirkətin direktorları Hesabatda əks olunan davamlı inkişafa dair məlumatların və bəyannamələrin hazırlanmasına, doğruluğuna və tamlığına görə məsuliyyət daşıyır. Onlar Norm ASC-nin davamlı inkişafı ilə bağlı məqsədlərinin müəyyən edilməsinə və hesabat olunan məlumatların əldə olunduğu uyğun fəaliyyətin idarə edilməsi və daxili nəzarət sistemlərinin qurulmasına və saxlanmasına cavabdehdir.
- Bizim məsuliyyətimiz həyata keçirdiyimiz proseduralar əsasında seçilmiş Mövzuya dair nəticə bildirməkdən ibarətdir. Biz tapşırığı Beynəlxalq Audit və Əminlik Standartları Şurası tərəfindən buraxılan Keçmiş dövrlər üzrə Maliyyə Məlumatlarının Auditi və Təhlilindən fərqli Əminlik Tapşırıqları adlı 3000 sayılı (yenilənmiş) ƏTBS-ya uyğun olaraq yerinə yetirdik.

Müstəqillik və keyfiyyətə nəzarət

Biz bu tapşırığı Mühasiblər üçün Beynəlxalq Etika Standartları Şurası tərəfindən buraxılmış düzgünlük, obyektivlik, peşəkar bacarıqlar, lazımi səviyyədə araşdırma, məxfilik və peşəkar davranış kimi fundamental prinsiplərə əsaslanan Peşəkar Mühasiblər üçün Etika Məcəlləsində müəyyən olunan müstəqillik tələblərinə və digər etik tələblərə uyğun şəkildə yerinə yetirdik.

Deloitte 1 sayılı Beynəlxalq Keyfiyyətə Nəzarət Standartını tətbiq edir və müvafiq olaraq etika tələblərinə, peşə standartlarına, müvafiq hüquqi-normativ tələblərə uyğunluq ilə bağlı sənədləşdirilmiş siyasət və proseduraları əhatə edən kompleks keyfiyyətə nəzarət sistemində malikdir.

Məhdud ictimai əminlik üçün qeyri-maliyyə fəaliyyətinə dair seçilmiş məlumatlar

Biz Norm ASC tərəfindən Hesabatda əks olunmuş 2019-cu hesabatlılıq ili üzrə aşağıdakı əsas fəaliyyət göstəricilərinə dair məlumatların doğruluğu ilə bağlı məhdud əminlik proseduralarını yerinə yetirmək üçün cəlb olunmuşuq:

İşçilər	• İşçilərin cəmi sayı • Cinsə görə işçilərin cəmi sayı, kişi • Cinsə görə işçilərin cəmi sayı, qadın • İşə götürülən işçilərin sayı • İşdən azad edilən işçilərin sayı • Kadr axını əmsalı • Daimi işçilərin sayı • Müvəqqəti işçilərin sayı • Tam ştat işçilərin sayı • Yarım ştat işçilərin sayı
Sağlamlıq və təhlükəsizlik	• Hesabat dövründə işçi saatlarının cəmi • Cəmi ölüm hadisələri • Qeydə alınan zədələnmələrin ümumi sayı • Əmək qabiliyyətinin müvəqqəti itirilməsi ilə nəticələnən zədələrin ümumi sayı • Xəsarət/qəza hadisələri nəticəsində itirilmiş iş günlərinin sayı • Əmək qabiliyyətinin müvəqqəti itirilməsi ilə nəticələnən zədələrin tezlik əmsalı (1,000,000 iş saati üzrə) • İtirilmiş iş günlərinin ağırlıq əmsalı (1,000,000 iş saati üzrə)
Atmosferə atılan emissiyalar	• Cəmi toz emissiyaları • Cəmi NOx emissiyaları
İstixana effekti yaradan qazların emissiyası	• Cəmi birbaşa karbon qazı emissiyası • Spesifik birbaşa karbon qazı emissiyası
Tullantılar	• Əmələ gəlmiş təhlükəsiz tullantılar • Zərərsizləşdirilmiş təhlükəsiz tullantılar • Təkrar emal olunmuş təhlükəsiz tullantılar • Əmələ gəlmiş təhlükəli tullantılar • Zərərsizləşdirilmiş təhlükəli tullantılar • Bərpa olunmuş təhlükəli tullantılar

Su istehlakı	• Cəmi alınan su
Enerji	• Elektrik enerjisi istehlakı • Cəmi təbii qaz istehlakı
Təchizat zənciri	• Təchizatçıların ümumi sayı • Yerli təchizatçıların sayı • Yerli təchizatçılara/podratçılara xərclənən satınalma büdcəsinin faizi • Yerli təchizatçılara/podratçılara xərclənən satınalma büdcəsi
İstehsalat	• Ortalama klinker faktoru

Məhdud əminliyə dair nəticə

İşimizin əhatə dairəsinə və yerinə yetirdiyimiz əminlik proseduralarına əsasən nəticəyə gəldik ki, yuxarıda 'Vəzifələr və öhdəliklər' bölməsində qeyd edilmiş məhdud əminliyin təmin edilməsi məqsədilə cəlb edildiyimiz tapşırığın əhatə dairəsinə aid olan yuxarıda qeyd olunmuş Seçilmiş Məlumatlarda əhəmiyyətli təhriflərin olduğunu hesab etməyə səbəb olan heç bir fakt qarşımıza çıxmamışdır.

05 İyun 2020

Biz maraqlı tərəflərimizin verdiyi tövsiyələrə və qeydlərə mühüm dəyər veririk. Hesabatımızı və fəaliyyətimizi təkmilləşdirə biləcək istənilən təklifləriniz üçün açıq və onları əldə etməyə məmnun olarıq.

Təkliflər üçün əlaqələndirici şəxs:
Elmar Məmmədov
İnteqrasiya olunmuş İdarəetmə sistemləri və SƏTƏM üzrə menecer
Norm ASC, 1C M. Müşviq küç., Bakı, Azərbaycan
Telefon: +994(12)310 1010
E-mail: Elmar.Mammadov@norm.az

NORM